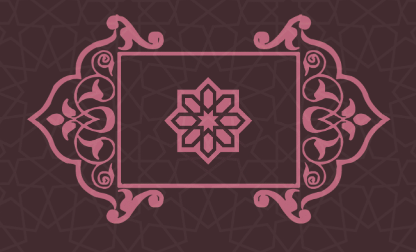
SELECTIES UIT DE GLORIEUZE KORAN

MET LEXICALE EN GRAMMATICALE NOTITIES

Dr. V. Abdur Rahim

Auteur van de wereldberoemde
Medina methode serie

[Ik begin] in de Naam van ***Allah***,

de Uiterst Barmhartige, de Meest Genadevolle.

Selecties Uit De

Glorieuze Koran

Met Lexicale en Grammaticale Notities

Auteur:

Dr. V. Abdur Rahim

(الْمُؤَلِّفُ: الدُّكْتُوْرُ فِو. عَبْدُ الرَّحِيْمِ)

Vertaler:

Mohammed Ahmad Khan

(الْمُتَرْجِمُ: مُحَمَّدٌ أَحْمَدُ خَانٌ)

Publicatiejaar: 2022 | 1443 na de emigratie van Profeet Mohammed ﷺ (de Hidjrah)
Versie 1.1

Vertaling van:
Selections from the Glorious Qur'an with lexical and grammatical notes

Vertaling van de titel:
Selecties uit de Glorieuze Koran met lexicale en grammaticale notities

Auteur: Doctor V. Abdur Rahim

Vertaler: Mohammed Ahmad Khan
Omslag & Zetwerk: Mohammed Ahmad Khan

E-mail: uitgeverij.alqalam@gmail.com

~ Grote dank gaat uit naar de auteur van het boek, dr. V. Abdur Rahim, voor zijn toestemming om dit boek te mogen vertalen.

Inhoudsopgave

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

VOORWOORD

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى أَشْرَفِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِيْنَ، نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِيْنَ.

De behoefte aan een boek met selecties uit de Glorieuze Koran met uitleg in het Engels [en Nederlands] en binnen het raamwerk van mijn boek *Durus al-Lughah al-'Arabiyyah li Ghair an-Naatiqiena Bihaa* was lang aanwezig. Ik hoop dat dit boek in deze behoefte zal voorzien.

Het bevat acht selecties uit verschillende delen van de Koran en zijn voornamelijk geselecteerd op taalkundige basis.

Ik hoop oprecht dat dit boek de studenten van de Arabische taal zal helpen om enkele taalkundige elementen van het Arabisch te leren die nodig zijn om de stijl en de taal van de Glorieuze Koran volledig te kunnen begrijpen, en hen voor te bereiden op hun toekomstige studie van het hele Boek van Allah.

Een geluidsopname van de recitatie van de [Koran]fragmenten door twee beroemde Koranreciteurs staat voor dit boek gepland, *In Shaa' Allah*.

{O onze Heer! Accepteer (dit) van ons. Voorwaar, U bent de Alhorende, de Alwetende.} (Soerah al-Baqarah, Vers 127)

V. Abdur Rahim

al-Madinah al-Moenawwarah,

22 Djoemaad al-Aakhirah, 1429 AH

26 juni 2008

INTRODUCTIE

De methode die in dit boek wordt gebruikt, is als volgt:

Elke les is opgedeeld in de volgende vier onderdelen:

1) Als eerst wordt de volledige tekst van de geselecteerde Aayaat (*Koranverzen*) gegeven. Deze zijn afkomstig uit de digitale versie van de *Moeshaf al-Madinah al-Nabawiyyah*, gepubliceerd door de King Fahd Qur'an Printing Complex in Madinah Moenawwarah. Ik heb meer ruimte tussen de woorden van de tekst gezet, zodat de lezer de tekst makkelijker kan doorlopen.
2) In het tweede onderdeel, "Lexicale en Grammaticale Notities", komt elke Aayah (*Koranvers*) met de vertaling van de betekenissen aan bod. Alle Koranvertalingen zijn vetgedrukt.
3) De [Koran]tekst en zijn vertaling worden gevolgd door lexicale en grammaticale notities. Af en toe verwijs ik de lezer naar mijn boek *Durus al-Lughah* voor een uitgebreidere behandeling van de grammaticale punt die aan bod komt. Ik doe dit door te zeggen: "Zie D3:7", wat staat voor: *Durus al-Lughah*, Deel 3, Les 7.
4) Het doel van het derde onderdeel, "Aanvullende Notities", is om de lezer een volledigere bespreking van een lexicale of grammaticaal punt te geven, of om meer voorbeelden uit de Koran te geven over een bepaald onderwerp. Het teken [AN#] dat aan het einde van een lexicale of grammaticale notitie in het tweede onderdeel staat, verwijst naar het bestaan van een aanvullende notitie in dit onderdeel.
5) Het laatste onderdeel, "Oefeningen", is bedoeld om de student te testen op begrip, grammatica en enkele taalvaardigheden.

TOELICHTING OP DE WERKWOORDEN

Werkwoorden worden in de Maadi/verleden tijd (*derde persoon mannelijk enkelvoud*) vermeld. Voor het gemak wordt de betekenis in de infinitief gegeven, zoals:

- كَتَبَ "schrijven"

Echter, om precies te zijn, betekent het "hij schreef". De Abwaab van de Thoelaathiy Moedjarrad worden op de volgende manier weergegeven:

سَجَدَ يَسْجُدُ	a-oe		فَتَحَ يَفْتَحُ	a-a
جَلَسَ يَجْلِسُ	a-ie		وَرِثَ يَرِثُ	ie-ie
شَرِبَ يَشْرَبُ	ie-a		كَثُرَ يَكْثُرُ	oe-oe

De Abwaab van de Thoelaathiy Mazied werkwoorden worden op de volgende manier weergegeven:

فَعَلَ	–		اِفْتَعَلَ افْتِعَالًا	viii
فَعَّلَ تَفْعِيْلًا	ii		اِفْعَلَّ افْعِلَالًا	ix
فَاعَلَ مُفَاعَلَةً، وفِعَالًا	iii		اِفْعَالَّ افْعِيْلَالًا	ixa
أَفْعَلَ إِفْعَالًا	iv		اِسْتَفْعَلَ اسْتِفْعَالًا	x
تَفَعَّلَ تَفَعُّلًا	v		اِفْعَوْعَلَ	xi
تَفَاعَلَ تَفَاعُلًا	vi		اِفْعَوَّلَ	xii
اِنْفَعَلَ انْفِعَالًا	vii		–	–

De Masdar van elk werkwoord wordt direct na het werkwoord vermeld en staat in de Mansoeb positie, waardoor het Maf'oel Moetlaq is geworden, zoals het in Arabische woordenboeken wordt gedaan.

TOELICHTING OP AFKORTINGEN

[Hier volgt een toelichting op enkele] afkortingen:

- *idd* staat voor: Ism al-Djins al-Djam'iy.
- *mv.* staat voor: meervoud.
- *vr.* staat voor: vrouwelijk.
- *AN* staat voor: Aanvullende Notities.
- *D* staat voor: Durus al-Lughah al-'Arabiyyah li Ghair an-Naatiqiena Bihaa.

HOE MOET DIT BOEK WORDEN ONDERWEZEN?

Indien dit boek in een klas wordt onderwezen, dan kunnen de volgende richtlijnen worden gevolgd:

1) De klas luistert twee keer naar de recitatie van het Koranfragment van de cassetteband/cd.
2) De studenten proberen vervolgens de eerste Aayah (*Koranvers*) te begrijpen met behulp van de Lexicale en Grammaticale Notities. Zij worden geadviseerd om niet naar de vertaling te kijken totdat ze de Aayah helemaal zelf hebben begrepen.
3) Nadat de tijd voor het bestuderen van de Aayah voorbij is, vraagt de docent aan de studenten om de betekenis van de Aayah te vertalen. Vervolgens stelt hij aan de klas verschillende soorten vragen over het begrip [van de Aayah], grammatica en betekenis van woorden.

4) De klas luistert naar de recitatie van deze Aayah (*Koranvers*) van de cassetteband/cd. Daarna reciteren de studenten de Aayah.
5) De klas gaat dan verder naar de volgende Aayah.
6) Nadat de studenten alle Aayaat (*Koranverzen*) van het Koranfragment op deze manier hebben bestudeerd, luisteren ze nogmaals naar de recitatie van het hele Koranfragment.
7) De klas beantwoordt vervolgens de vragen die aan het einde van de les worden genoemd: eerst mondeling in de klas, daarna thuis op schrift.
8) De docent kan naar eigen inzicht extra vragen stellen.

DANKBETUIGINGEN

Ik wil mijn oprechte dank betuigen aan broeder Asif Meherali van het Instituut van de Taal van de Koran (*Institute of the Language of the Qur'an*), in Toronto te Canada, wiens constante aanmoediging aan de auteur tot de realiteit van dit project heeft geleid.

Mijn dank gaat ook uit naar broeder Salih al-Nawwaar in Madinah, Saoedi-Arabië, die het meeste van het zetwerk heeft gedaan. Daarnaast gaat mijn dank uit naar broeder Abubakar Muhammad Sani uit Nigeria, die het proeflezen heeft gedaan.[1] Moge Allah hen belonen voor hun inspanningen.

[1] Voetnoot van de vertaler: het zetwerk en het proeflezen door de twee genoemde broeders hebben betrekking op de Engelse editie van dit boek.

LES 1

ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢﴾ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ﴿٥﴾ ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ﴿٧﴾ [الْفَاتِحَةُ: ١-٧]

LEXICALE EN GRAMMATICALE NOTITIES

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

(1) In de Naam van Allah, de Uiterst Barmhartige, de Meest Genadevolle.

1) In «بِسْمِ» is de Hamzah al-Wasl «ٱ» ook schriftelijk weggelaten. In enkele Aayaat (*Koranverzen*) is de Hamzah al-Wasl behouden, zoals in de volgende Aayah (*Koranvers*):

- ﴿ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ﴾ **{Dus prijs de Naam van jouw Heer, de Meest Grandioze.}**[2]

2) De Djarr en zijn Madjroer «بِسْمِ» zijn verwant aan een werkwoord, zoals: «أَبْدَأُ» "ik begin" of «أَقْرَأُ» "ik lees".

3) De beginletters «ال» in de naam «اللّٰهُ» vormen niet het bepaald lidwoord "*al-*" «اَلْ», maar zijn onderdeel van de naam. De Hamzah is de Hamzah al-Wasl en wordt in uitspraak weggelaten wanneer de naam *Allah* «اللّٰه» vooraf wordt gegaan door een ander woord.

Voorbeeld: «مِنَ اللّٰهِ» "*minallaah*"

Maar het wordt niet weggelaten in «يَا اللهُ», dat wordt uitgesproken als: "*Yaa Allah*".[3]

---

[2] Soerah al-Waaqi'ah, Vers 74 (Soerah 56:74).

[3] Je spreekt het dus niet uit als: "*Yallah*".

4) «رَحِمَ اللهُ فُلَانًا رُحْمًا، وَرَحْمَةً، وَمَرْحَمَةً» (ie-a), “genade hebben”.

De Ism al-Faa‘iel is: «رَاحِمٌ» “hij die genadevol is”.

En de Ism al-Moebaalaghah is: «رَحِيْمٌ» “de Meest Genadevolle”.

Een andere Ism al-Moebaalaghah is: «الرَّحْمٰنُ» “de Uiterst Genadevolle”.

Het patroon «فَعِيْلٌ» duidt een inherente eigenschap aan, zoals in:

- سَخِيٌّ “vrijgevig”
- كَرِيْمٌ “nobel”, “vrijgevig”
- جَلِيْلٌ “imposant”

Terwijl het patroon «فَعْلَانُ» een kortstondige[4] eigenschap aanduidt, zoals in:[5]

- عَطْشَانُ “dorstig”
- سَكْرَانُ “dronken”
- غَضْبَانُ “boos”

Ar-Rahiem «الرَّحِيْمُ» duidt op de inherente Eigenschap van de Genade van Allah ﷻ, en *ar-Rahmaan* «الرَّحْمٰنُ» duidt op de manifestatie van Zijn Eigenschap van Genade [jegens de schepping] in tijd en plaats.

---

[4] Kortstondig betekent: “van korte duur”.

[5] Let op: het woord «كَسْلَانُ» “lui” duidt geen kortstondige eigenschap aan.

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢﴾

(2) Alle lof zij Allah, de Heer van de werelden.

1) «حَمِدَ حَمْدًا» (ie-a): "loven", "prijzen".

«الْحَمْدُ»: het bepaald lidwoord in dit woord is de algemene "*al-*" waarmee alle soorten van lof wordt bedoeld. [AN1]

2) «الرَّبُّ»: "heer", "meester". Meervoud: «أَرْبَابٌ». [AN2 en AN3]

Hier is «رَبِّ» de Badal (*bijstelling*) van «اللهِ».

3) «الْعَالَمُ»: "wereld". Meervoud: «عَالَمُوْنَ».

Er zijn twee soorten naamwoorden die de ongebroken mannelijke meervoudsvorm hebben «جَمْعُ الْمُذَكَّرِ السَّالِمُ». Deze zijn:

1) Eigennamen.[6]

Voorbeelden:

- الْمُحَمَّدُوْنَ
- الْإِبْرَاهِيْمُوْنَ

[6] Als een eigennaam in het meervoud wordt gezet, dan wordt het bepaald lidwoord "*al-*" «الْ» toegevoegd, omdat het niet meer een eigennaam is nadat het meervoud is geworden.

(Handig om te weten: er kan niet van elke eigennaam een ongebroken mannelijke meervoudsvorm worden gemaakt.)

2) Afgeleide zelfstandige naamwoorden en bijvoeglijke naamwoorden die verwijzen naar mannelijke mensen.

Voorbeelden:

- مُدَرِّسُوْنَ “leraren”
- مُهَنْدِسُوْنَ “ingenieurs”
- صَالِحُوْنَ “rechtschapen”

Beide regels hebben uitzonderingen die je later zult leren, *In Shaa’ Allah*.

Afgeleide naamwoorden zijn afleidingen, zoals: Ism al-Faa‘iel, Ism al-Maf‘oel en as-Sifah al-Moeshabbahah.

Dus woorden als «رَجُلٌ» ، «كِتَابٌ» en «وَلَدٌ» hebben geen ongebroken mannelijke meervoudsvorm. Zo heeft ook «حَامِلٌ», dat “zwanger” betekent, niet deze meervoudsvorm omdat het vrouwelijk is, ondanks dat het Ism al-Faa‘iel is.

Maar er zijn sommige naamwoorden die niet tot één van de twee bovengenoemde categorieën behoren, maar toch de ongebroken mannelijke meervoudsvorm hebben.

Hieronder volgen de belangrijkste naamwoorden van deze categorie:

- عَالَمُوْنَ → *mv.* van عَالَمٌ “wereld”[7]
- أَهْلُوْنَ → *mv.* van أَهْلٌ “volk”, “familie”[8] [AN4]

[7] Merk op dat «عَالَمٌ» ook een gebroken meervoudsvorm heeft. Dit is: «عَوَالِمُ».

[8] Dit woord heeft ook een gebroken meervoudsvorm. Dit is: «أَهَالٍ».

- أَرَضُوْنَ → *mv*. van أَرْضٌ "aarde"

  Merk op dat de tweede letter «رَ» een Fathah heeft.

- سِنُوْنَ → *mv*. van سَنَةٌ "jaar"

  Merk op dat de Fathah van de eerste letter «سَ» in het meervoud in een Kasrah is veranderd.

- ذَوُوْ → *mv*. van ذُوْ "bezitter van"

  Het [meervoud] heeft geen Noen aan het eind, omdat het altijd Moedaaf is.

- أُولُوْ → *mv*. van ذُوْ "bezitter van"

  Het [meervoud] heeft geen Noen aan het eind, omdat het altijd Moedaaf is.

- عِشْرُوْنَ "twintig" t/m تِسْعُوْنَ "negentig"

ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٣﴾

(3) De Uiterst Barmhartige, de Meest Genadevolle.

مَـٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴿٤﴾

(4) De Bezitter van de Dag van de Vergelding.

1) «مَلَكَ مَلْكًا» (a-ie): "bezitten".

De Ism al-Faa'iel is: «مَالِكٌ» "bezitter". Meervoud: «مُلَّاكٌ».

2) «دَانَ فُلَانًا دِيْنًا» (a-ie): "vergelden", "terugbetalen".

Ad-Dayyaan «الدَّيَّانُ» (*Degene Die overvloedig vergeldt*) is één van de Schone Namen van Allah ﷻ.

De Ism al-Maf'oel is: «مَدِيْنٌ» "degene die wordt vergolden". Het komt voor in de volgende Aayah (*Koranvers*):

﴿أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَـٰمًا أَءِنَّا لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾﴾

{Wanneer wij dood zijn en tot aarde en beenderen zijn geworden, zullen wij dan zeker worden vergolden?}[9]

Yawm ad-Dien «يَوْمُ الدِّيْنِ» (*de Dag van de Vergelding*) is één van de namen van Yawm al-Qiyaamah «يَوْمُ الْقِيَامَةِ» (*de Dag van de Opstanding*).

[9] Soerah as-Saaffaat, Vers 53 (Soerah 37:53).

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾

(5) U alleen aanbidden wij, en U alleen vragen wij om hulp.

1) «عَبَدَ عِبَادَةً» (a-oe): “aanbidden”.

2) «عَوْنٌ»: “helper”. Meervoud: «أَعْوَانٌ».

«أَعَانَ فُلَانًا إِعَانَةً» (iv): “helpen”. De Ism al-Faa‘iel is: «مُعِيْنٌ» “helper”.

«اِسْتَعَانَ فُلَانًا، وَبِفُلَانٍ اسْتِعَانَةً» (x): “hulp zoeken”.

De Ism al-Maf ‘oel is: «مُسْتَعَانٌ» “degene wiens hulp wordt gezocht”, zoals in: «اللهُ الْمُسْتَعَانُ» “Allah is Degene Wiens Hulp wordt gezocht”.

3) «إِيَّاكَ نَعْبُدُ»: hier is het lijdend voorwerp vóór het werkwoord geplaatst omwille van benadrukking.

De betekenis is dus: “Wij aanbidden niemand behalve U”, “U alleen aanbidden wij”.

ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ٦

(6) Leid ons op het rechte Pad.

1) «هَدَى اللهُ فُلَانًا الطَّرِيْقَ هِدَايَةً» (a-ie): “leiden”.[10]

Er zijn nog twee manieren om dit werkwoord te gebruiken. Deze zijn:

a) het gebruik van «إِلَى» met het tweede lijdend voorwerp.

Een voorbeeld uit de Koran:

﴿قُلۡ إِنَّنِي هَدَىٰنِي رَبِّيٓ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ دِينٗا قِيَمٗا مِّلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۚ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٦١﴾

{Zeg (o Mohammed): “Voorwaar, mijn Heer heeft mij naar een recht Pad geleid, een ware godsdienst, de religie van Ibraahiem die monotheïst was. En hij behoorde niet tot de veelgodenaanbidders.”}[11]

b) het gebruik van «لِ» met het tweede lijdend voorwerp.

Een voorbeeld uit de Koran:

﴿وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي هَدَىٰنَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهۡتَدِيَ لَوۡلَآ أَنۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُۖ﴾

{En zij zullen zeggen: “Alle lof zij Allah, Die ons naar hier heeft geleid. En wij zouden niet geleid zijn, als Allah ons niet had geleid.”}[12]

---

[10] Handig om te weten: dit werkwoord krijgt twee lijdende voorwerpen.

[11] Soerah al-An‘aam, Vers 161 (Soerah 6:161).

[12] Soerah al-A‘raaf, Vers 43 (Soerah 7:43).

In «اِهْدِنَا الصِّرَاطَ» is Damier (*voornaamwoord*) «نَا» de eerste Maf‘oel Bihi (*lijdend voorwerp*), en «الصِّرَاطَ» de tweede Maf‘oel Bihi.

2) «الصِّرَاطُ»: “pad”, “weg”. Meervoud: «صُرُطٌ» ، «أَصْرِطَةٌ».[13]

3) «اِسْتَقَامَ يَسْتَقِيْمُ اسْتِقَامَةً» (x): “recht zijn”. [AN5]

[13] Ad-Doerr al-Masoen «الدُّرُّ الْمَصُوْنُ».

صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ ٱلْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ﴿٧﴾

(7) Het Pad van degenen aan wie U gunsten hebt geschonken. Niet (het pad) van degenen op wie toorn is neergedaald, noch (het pad) van de dwalenden.

1) «صِرَاطَ» is de Badal (*bijstelling*) van «الصِّرَاطَ» in de vorige Aayah.

2) «أَنْعَمَ اللهُ عَلَيْهِ إِنْعَامًا» (iv): "begunstigen".

3) De zin «أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ» is Silah al-Mawsoel «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ»,[14] en het voornaamwoord «هِمْ» in «عَلَيْهِمْ» is de 'Aa-ied «عَائِدٌ».[15]

4) «غَيْرِ» is de Badal (*bijstelling*) van «الَّذِيْنَ».

5) «غَضِبَ عَلٰى فُلَانٍ غَضَبًا» (ie-a): "boos worden/zijn".

De Ism al-Maf'oel van «غَضِبَ عَلَيْهِ» is: «مَغْضُوْبٌ عَلَيْهِ».

En het meervoud hiervan is: «مَغْضُوْبٌ عَلَيْهِمْ».

De vrouwelijke enkelvoudsvorm is: «مَغْضُوْبٌ عَلَيْهَا».

En het meervoud hiervan is: «مَغْضُوْبٌ عَلَيْهِنَّ».

Op dezelfde manier, de Ism al-Maf'oel van «شَكَّ فِيْهِ» is als volgt: «مَشْكُوْكٌ فِيْهِ». En het meervoud hiervan is: «مَشْكُوْكٌ فِيْهِمْ».

6) «ضَلَّ ضَلَالًا» (a-ie): "dwalen", "afdwalen", "de weg kwijtraken".

---

[14] Dit is een Djoemlah of Shibh al-Djoemlah die de Ism al-Mawsoel opvolgt.

[15] 'Aa-ied «عَائِدٌ» is een terugverwijzend persoonlijk voornaamwoord.

AANVULLENDE NOTITIES

Het bepaald lidwoord “*al*-” «الْ» heeft drie categorieën. Deze zijn:

a) verwijzend «الْعَهْدِيَّةُ»;
b) genus «الْجِنْسِيَّةُ»;
c) extra «الزَّائِدَةُ».

a. De verwijzende “*al*-” «الْ»

Deze “*al*-” «الْ» verwijst naar een voorwerp [of persoon] dat zowel de spreker als luisteraar kent. De bron van deze algemene kennis kan één van het volgende zijn:

1. De aanwezigheid van een voorwerp [of persoon] in hun nabijheid. Verwijzend naar een man die in hun nabijheid is, kan men zeggen: «نَادِ الرَّجُلَ» “Roep de man”.

   Dit staat bekend als: **al-‘Ahd al-Hoedoeriyy** «الْعَهْدُ الْحُضُوْرِيُّ».

2. Het feit dat een voorwerp [of persoon] alreeds door één van hen of door hen beiden is genoemd.

   Voorbeeld:

   - «جَاءَنِيْ رَجُلٌ غَرِيْبٌ فِيْ مَكْتَبِيْ. كَانَ الرَّجُلُ بُوْذِيًّا»

     “Een onbekende man kwam naar mij toe in mijn kantoor. De man was een boeddhist.”

   Dit staat bekend als: **al-‘Ahd adh-Dhikriyy** «الْعَهْدُ الذِّكْرِيُّ».

3. De context, bijvoorbeeld wanneer de grammaticaleraar zegt: «هَاتُوا الدَّفَاتِرَ» "Geven jullie de schriften", dan weten de studenten dat zij het grammaticaschrift moeten inleveren.

   Dit staat bekend als: **al-'Ahd adh-Dhihniyy** «الْعَهْدُ الذِّهْنِيُّ».

b. De generieke "*al-*" «الْ»

Deze categorie van "*al-*" «الْ» verwijst naar de generieke[16] aard van een voorwerp/persoon, en heeft geen verwijzing naar de kennis van de spreker of luisteraar.

Voorbeeld:

- الْعِنَبُ أَغْلَى مِنَ التُّفَّاحِ "Druiven zijn duurder dan appels."

De generieke "*al-*" «الْ» kan ook verwijzen naar ieder lid van de soort.

Een voorbeeld uit de Koran:

- ﴿وَخُلِقَ ٱلْإِنسَـٰنُ ضَعِيفًا ۝٢٨﴾ **{En de mens is zwak geschapen.}**[17]

Hier betekent «الْإِنْسَانُ» "ieder mens".

Dit staat bekend als **Al Djinsiyyah listighraaq** «اَلِ الْـجِنْسِيَّةُ لِاسْتِغْرَاقِ» (*de generieke "al-" die verwijst naar ieder lid van de soort*).

---

[16] Generiek houdt in: eigen aan het geslacht of de soort.

[17] Soerah an-Nisaa', Vers 28 (Soerah 4:28).

Het kan ook verwijzen naar een eigenschap die aanwezig is in de soort, maar niet [aanwezig is] in ieder lid van de soort.[18]

Voorbeeld:

- الرَّجُلُ أَقْوَى مِنَ الْمَرْأَةِ "De man is sterker dan de vrouw."

Maar dit kan niet over iedere man en vrouw worden gezegd.

c. De extra "*al-*" «الْ»

De derde categorie van "*al-*" «الْ» is niet verwijzend noch generiek, maar hangt af van het gebruik ervan.

Een voorbeeld hiervan is de "*al-*" «الْ» in:

- اللَّاتُ "al-Laat"
- الْعُزَّى "al-'Oezzaa"[19]
- الْقَاهِرَةُ "al-Qaahierah" (Caïro)

Het gebruik van «الْ» is in zulke woorden verplicht.[20]

---

[18] Hier spreekt men over iets dat over het algemeen van toepassing is.

[19] *Al-Laat* en *al-'Oezzaa* zijn namen van twee afgodsbeelden die in de pre-islamitische periode aanbeden werden.

[20] Hier zijn extra voorbeelden waarin het gebruik van "*al-*" «الْ» verplicht is:

- الَّذِيْ "die", "degene die"
- الْهِنْدُ "India"
- الْيَابَانُ "Japan"
- الْبَرَازِيْلُ "Brazilië"

Er is een andere soort van de extra “*al-*” die met een eigennaam kan worden gebruikt om te suggereren dat de persoon die de naam draagt, de eigenschap heeft die in de betekenis van dat woord zit.

Voorbeeld:

De eigennaam *‘Abbaas* «عَبَّاسٌ» betekent letterlijk: “iemand met een fronsend gezicht”. Als een man met deze naam wordt aangeduid als *al-‘Abbaas* «الْعَبَّاسُ», dan wordt hiermee gesuggereerd dat hij in feite een man is die nooit lacht.

Maar dit [d.w.z. het gebruik van “*al-*” bij een eigennaam] is ook afhankelijk van het gebruik van de Arabieren: je kan niet zomaar “*al-*” toevoegen aan een eigennaam die je maar wilt.

2) De vrouwelijke vorm van «رَبٌّ» is: «رَبَّةٌ». Meervoud: «رَبَّاتٌ».

Merk op dat «رَبَّةُ الْبَيْتِ» “huisvrouw” betekent.

3) Hier volgen een aantal Aayaat waarin het woord «أَرْبَابٌ» is gebruikt:

﴿ يَـٰصَـٰحِبَيِ ٱلسِّجْنِ ءَأَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾ ﴾

{(Yoesoef zei:) “O mijn (twee) medegevangenen, zijn verschillende heren (goden) beter, of Allah, de Ene, de Overweldiger?”}[21]

***

[21] Soerah Yoesoef, Vers 39 (Soerah 12:39).

﴿ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟ ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ ﴾

{Zeg (o Mohammed): "O mensen van het Boek, kom tot een rechtvaardig woord tussen ons en jullie, (namelijk) dat wij niemand dan Allah aanbidden en dat wij niets naast Hem tot deelgenoot maken en dat wij elkaar niet als heren naast Allah plaatsen." Indien zij zich dan afwenden, zeg dan: "Getuig dat wij waarlijk moslims zijn."}[22]

***

﴿ ٱتَّخَذُوٓا۟ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَٰنَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلْمَسِيحَ ٱبْنَ مَرْيَمَ ﴾

{Zij (de joden en christenen) hebben hun rabbijnen en hun monniken tot heren naast Allah genomen, en (ook) de Messias, de zoon van Maryam.}[23]

4) Hier is een Aayah waarin het woord «أَهْلُوْنَ» is gebruikt:

﴿ سَيَقُولُ لَكَ ٱلْمُخَلَّفُونَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ أَمْوَٰلُنَا وَأَهْلُونَا فَٱسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ ﴾

{De achterblijvers onder de bedoeïen zullen tegen jou (o Mohammed) zeggen: "Onze bezittingen en onze families hielden ons bezig, vraag daarom vergeving voor ons."}[24]

***

[22] Soerah Aali 'Imraan, Vers 64 (Soerah 3:64).

[23] Soerah at-Tawbah, Vers 31 (Soerah 9:31).

[24] Soerah al-Fath, Vers 11 (Soerah 48:11).

Hier is een Aayah waarin het woord «أَهْلِيْنَ» is gebruikt:

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَـٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَّا يَعْصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۝٦ ﴾

{O jullie die geloven, red julliezelf en jullie families van een Vuur waarvan de brandstof uit mensen en stenen bestaat; erboven zijn Engelen, streng en sterk. Zij zijn niet ongehoorzaam aan Allah in wat Hij hen beveelt. En zij doen wat hun wordt opdragen.}[25]

5) Hier volgt een Arabisch spreekwoord:

«وَهَلْ يَسْتَقِيْمُ الظِّلُّ وَالْعُوْدُ أَعْوَجُ؟»

"*En kan de schaduw recht zijn terwijl de stok gebogen is?*"

Met andere woorden: de schaduw van een gebogen stok kan niet recht zijn. Een soortgelijk Nederlands spreekwoord is: "Zo vader, zo zoon".

[25] Soerah at-Tahriem, Vers 6 (Soerah 66:6).

OEFENINGEN

1) Wat duidt "*al-*" «الْ» in elk van de volgende voorbeelden aan?

أ) ﴿عَلَّمَ ٱلْإِنسَٰنَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝٥﴾ [الْعَلَقُ: ٥]

ب) ﴿مَثَلُ نُورِهِۦ كَمِشْكَوٰةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۖ ٱلْمِصْبَاحُ فِى زُجَاجَةٍ ۖ ٱلزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّىٌّ ...﴾ [النُّوْرُ: ٣٥]

ت) ﴿مَثَلُ ٱلَّذِينَ حُمِّلُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ ٱلْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًۢا ۚ﴾ [الْجُمُعَةُ: ٥]

ث) اخْتَلَفَ أَحْمَدُ وَبِلَالٌ فِيْ مَسْأَلَةٍ فِقْهِيَّةٍ. فَقَالَ بِلَالٌ: نَسْأَلُ عَنْهَا الشَّيْخَ.

ج) قُلْتُ لِإِبْرَاهِيْمَ: لِمَنْ هٰذِهِ السَّيَّارَةُ؟ قَالَ: لَا أَدْرِيْ.

2) Wat betekent het woord «الدِّيْنُ» in elk van de volgende Aayaat?

أ) ﴿إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ ۗ﴾ [آلُ عِمْرَانَ: ١٩]

ب) ﴿إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ۝٥ وَإِنَّ ٱلدِّينَ لَوَٰقِعٌ ۝٦﴾ [الذَّارِيَاتُ: ٥-٦]

(In de vijfde Aayah is het woord «إِنَّمَا» in werkelijkheid als volgt: «إِنَّ» + «مَا» *Maa al-Mawsoelah*.)

3) Gebruik het werkwoord «هَدٰى» in drie zelfgemaakte zinnen, en gebruik in elk van hen één van de drie manieren om dit werkwoord te gebruiken.

……………………………………………………………………………………... .1

……………………………………………………………………………………... .2

……………………………………………………………………………………... .3

4) Citeer een Aayah voor elk van de drie manieren om het werkwoord «هَدٰى» te gebruiken.

……………………………………………………………………………………... .1

……………………………………………………………………………………... .2

……………………………………………………………………………………... .3

5) Geef voorbeelden van de Ism al-Faa‘iel die in de Soerah voorkomen, en vermeld het werkwoord waarvan de Ism al-Faa‘iel is afgeleid.

……………………………………………………………………………………….

6) Maak elk van de volgende zinnen compleet door middel van de Ism al-Maf‘oel van het werkwoord die tussen haakjes staat.

هٰذِهِ الْأَخْبَارُ ………………………… (شَكَّ فِيْهِ).

هٰؤُلَاءِ الرِّجَالُ ………………………… (وَثِقَ بِهِ).

7) Welk van de volgende naamwoorden heeft de ongebroken mannelijke meervoudsvorm?

مُسْلِمٌ، مُرْضِعٌ، مُؤَذِّنٌ، إِمَامٌ، عَالِمٌ، مُحَمَّدٌ، وَلَدٌ، سَنَةٌ، رَجُلٌ، مُسَلَّحٌ.

8) In welk van de volgende zinnen kan het woord «حَامِلٌ» de ongebroken mannelijke meervoudsvorm aannemen?

- كَانَتِ الْمَرْأَةُ حَامِلًا.
- مَنْ هٰذَا الَّذِيْ يَدْخُلُ حَامِلًا طَبَقَ حَلْوٰى؟

9) Geef de I‘raab «إِعْرَاب» (*ontleding*) van het volgende:

﴿صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ﴾

صِرَاطَ: ....

ٱلَّذِينَ: ....

أَنۡعَمۡتَ: ....

عَلَيۡهِمۡ: ....

LES 2

كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِٱلْجُنُودِ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ مُبْتَلِيكُم بِنَهَرٍ فَمَن شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَن لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُۥ مِنِّيٓ إِلَّا مَنِ ٱغْتَرَفَ غُرْفَةًۢ بِيَدِهِۦۚ فَشَرِبُواْ مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُۥ هُوَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ قَالُواْ لَا طَاقَةَ لَنَا ٱلْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦۚ قَالَ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُواْ ٱللَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةًۢ بِإِذْنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٢٤٩﴾ وَلَمَّا بَرَزُواْ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ قَالُواْ رَبَّنَآ أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ ٱللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُۥدُ جَالُوتَ وَءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ وَٱلْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُۥ مِمَّا يَشَآءُۗ وَلَوْلَا دَفْعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ ٱلْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٥١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾ [البَقَرَة: ٢٤٩-٢٥٢]

LEXICALE EN GRAMMATICALE NOTITIES

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِٱلْجُنُودِ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ مُبْتَلِيكُم بِنَهَرٍ فَمَن شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّى وَمَن لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُۥ مِنِّىٓ إِلَّا مَنِ ٱغْتَرَفَ غُرْفَةًۢ بِيَدِهِۦ ۚ فَشَرِبُوا۟ مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُۥ هُوَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ قَالُوا۟ لَا طَاقَةَ لَنَا ٱلْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ ۚ قَالَ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ ٱللَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةًۢ بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٢٤٩﴾

(249) Toen Taaloet (Saul) vervolgens met de legers was uitgetrokken, zei hij: "Voorwaar, Allah zal jullie beproeven met een rivier. Wie er dan van drinkt, diegene behoort niet tot mij. En wie er niet van proeft (d.w.z. niet van drinkt), maar (slechts) een slokje uit zijn hand drinkt, behoort tot mij." Toen dronken zij (toch) ervan, behalve een klein aantal van hen.

Toen hij (Taaloet) en degenen die met hem geloofden (de rivier) waren overgestoken, zeiden zij: "Wij hebben vandaag geen enkele kracht om Djaaloet (Goliat) en zijn legers te bevechten." Degenen die er zeker van waren dat zij Allah zullen ontmoeten, zeiden: "Hoe vaak heeft een kleine groep (wel niet) een grote groep overwonnen, met de Toestemming van Allah!" En Allah is met de geduldigen.

1) «فَصَلَ فُصُوْلًا» (a-ie): "uittrekken", "wegtrekken", "eropuit trekken" (zie: Soerah Yoesoef, Vers 94 | 12:94).

2) «طَالُوْطُ» “Taaloet” is de naam van de koning. In de Bijbel is zijn naam “Saul”. [AN1]

3) «الْجُنْدُ» (*idd*): “leger”. Meervoud: «جُنُوْدٌ، أَجْنَادٌ».

(Enkelvoud: «جُنْدِيٌّ» “soldaat”.) [AN2]

4) «بَلَا اللهُ الْعَبْدَ يَبْلُوْهُ بَلَاءً» (a-oe): “beproeven”.

Ook: «اِبْتَلَاهُ ابْتِلَاءً» (viii).

5) «النَّهَرُ» (*an-Nahar*) is een andere vorm van «النَّهْرُ» (*an-Nahr*).[26] In de Koran komt alleen de eerste vorm voor.

6) «طَعِمَ طُعْمًا» (ie-a): “eten”, “proeven”.

7) «غَرَفَ الْمَاءَ بِيَدِهِ غَرْفًا» (a-ie): “water opscheppen met een gebogen handpalm”.

En «غُرْفَةٌ» is de hoeveelheid water die zo is opgeschept. [AN3]

«اِغْتَرَفَ اغْتِرَافًا» (viii) betekent hetzelfde als: «غَرَفَ».

8) «جَاوَزَ الشَّيْءَ مُجَاوَزَةً» (iii): “passeren”, “langslopen”, “oversteken”.

---

[26] Beide vormen betekenen: “rivier”.

9) «فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِيْنَ آمَنُوْا»: als een Ism (*naamwoord*) gepaard gaat met een Damier ar-Rafʿ al-Moettasiel «ضَمِيْرُ الرَّفْعِ الْمُتَّصِلُ» met een voegwoord, dan dient eerst de corresponderende Damier Moenfasiel «ضَمِيْرٌ مُنْفَصِلٌ» te worden vermeld, zoals in deze Aayah.

Het is dus onjuist om te zeggen: «خَرَجْتُ وَحَامِدٌ».

De juiste constructie is om de Ism (*naamwoord*) gepaard te laten gaan met de corresponderende Damier Moenfasiel «ضَمِيْرٌ مُنْفَصِلٌ».

Voorbeeld: «خَرَجْتُ أَنَا وَحَامِدٌ».

Hier is een ander voorbeeld uit de Glorieuze Koran:

﴿وَقُلْنَا يَـٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ﴾

{En Wij zeiden: "O Adam, verblijf jij en jouw vrouw in het Paradijs."}[27]

Er is een andere manier van het gepaard laten gaan van een Ism (*naamwoord*) met een geconnecteerd voornaamwoord waarbij het gebruik van de Damier Moenfasiel «ضَمِيْرٌ مُنْفَصِلٌ» niet vereist is.

Maar in deze constructie dient de Ism (*naamwoord*) Mansoeb te zijn.

Voorbeelden:

- ذَهَبْتُ وَحَامِدًا إِلَى السُّوْقِ "Ik ging met Haamied naar de markt."
- يَا بِنْتُ اِلْعَبِيْ وَأَخَاكِ "O meisje, speel met jouw broer."

[27] Soerah al-Baqarah, Vers 35 (Soerah 2:35).

Deze «وَ» is niet de Waaw al-ʻAtf «وَاوُ الْعَطْفِ», maar het is de Waaw al-Maʻiyyah «وَاوُ الْمَعِيَّةِ» (*de Waaw van vergezellen*).

Hier is een ander voorbeeld uit de Glorieuze Koran:

﴿ يَٰجِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُۥ وَٱلطَّيْرَ ﴾

{O bergen! Prijs (Allah) met hem (Daawoed), en jullie vogels ook.}[28]

10) «طَاقَةٌ»: "capaciteit", "kracht", "macht".

11) «ظَنَّ» betekent in deze context: "er zeker van zijn".

12) «لَقِيَ فُلَانًا لِقَاءً» (ie-a): "ontmoeten".

Ook: «لَاقَى مُلَاقَاةً وَلِقَاءً» (iii).

De Ism al-Faaʻiel is: «مُلَاقٍ» "hij die ontmoet". Meervoud: «مُلَاقُوْنَ».

13) «مُلَاقُوا اللهِ»: de Alief in «مُلَاقُوْا» wordt speciaal in de Moeshaf geschreven. In de hedendaagse spelling is er geen Alief na de Waaw van de Djamʻ al-Moedhakkar as-Saalim «جَمْعُ الْمُذَكَّرِ السَّالِمُ».

Voorbeeld:

- مُسْلِمُوْ كَنَدَا "Moslims van Canada"
- مُدَرِّسُو اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ "Leraren van de Arabische taal"

---

[28] Soerah Saba', Vers 10 (Soerah 34:10).

14) «فِئَةٌ»: “groep”, “categorie”, “klasse”. Meervoud: «فِئَاتٌ». [AN4]

15) «غَلَبَ فُلَانًا غَلْبًا» (a-ie): “verslaan”, “overwinnen”.

16) «كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيْلَةٍ»: dit is de Kam al-Gabariyyah «كَمِ الْخَبَرِيَّةُ» (zie D3:15). Dus de betekenis is: “hoe vaak heeft een kleine groep”, “hoeveel kleine groepen!”

Hier is *Kam* «كَمْ» de Moebtada’, «مِنْ فِئَةٍ» is zijn Tamyiez,[29] en de zin «غَلَبَتْ» is zijn Gabar.

17) «أَذِنَ لَهُ فِي الشَّيْءِ إِذْنًا» (ie-a): “toestaan”, “veroorloven”.

[29] Tamyiez «التَّمْيِيْزُ» is een Ism Nakierah (*onbepaald naamwoord*) die gebruikt wordt om een vaag idee te definiëren en te specificeren dat in het vorige woord of in de hele zin zit.

وَلَمَّا بَرَزُوا۟ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ قَالُوا۟ رَبَّنَآ أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٥٠﴾

(250) Toen zij voor Djaaloet (Goliat) en zijn troepen verschenen, zeiden zij: "O onze Heer, schenk ons geduld, en maak onze voeten stevig en help ons tegen de ongelovige mensen."

1) «بَرَزَ بُرُوْزًا» (a-oe): "verschijnen", "in zicht komen", "tevoorschijn komen". [AN5]

2) «فَرَغَ مِنَ الْعَمَلِ فَرَاغًا» (a-oe): "klaar zijn".

Voorbeeld:

- فَرَغْتُ مِنْ كِتَابَةِ التَّقْرِيْرِ السَّاعَةَ الْخَامِسَةَ "Ik was om 5 uur klaar met het schrijven van het rapport."

«أَفْرَغَ الْمَاءَ إِفْرَاغًا» (iv): "uitstorten", "leeggieten".

«أَفْرَغَ اللّٰهُ عَلٰى فُلَانٍ الصَّبْرَ»: "iemand geduld schenken".

3) «ثَبَتَ ثُبُوْتًا» (a-oe): "stevig (blijven) staan", "vaststaan".

«ثَبَّتَ اللّٰهُ قَدَمَيْهِ تَثْبِيْتًا»: "iemand in staat stellen om stand te houden". (Letterlijk: "iemands voeten aan de grond vastmaken".)

4) «الْقَوْمُ»: “mensen”, “volk”. Meervoud: «أَقْوَامٌ».

Aangezien het woord *Qawm* «قَوْمٌ» meervoud in betekenis is, wordt het ook als meervoud behandeld.

Een voorbeeld uit de Glorieuze Koran:

{... tegen de ongelovige mensen.}[30]

[30] Soerah al-Baqarah, Vers 250 (Soerah 2:250).

فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ ٱللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُۥدُ جَالُوتَ وَءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ وَٱلْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُۥ مِمَّا يَشَآءُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ ٱلْأَرْضُ وَلَـٰكِنَّ ٱللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٢٥١﴾

(251) Toen versloegen zij hen met de Toestemming van Allah. En Daawoed (David) doodde Djaaloet (Goliat). En Allah gaf hem (Daawoed) het koningschap en de Wijsheid (het Profeetschap) en Hij onderwees hem wat Hij wilde. En ware het niet dat Allah een deel van de mensen door een ander deel zou verstoten, dan zou de aarde zeker verdorven raken. Maar Allah is de Bezitter van Gunst voor de werelden.

1) «هَزَمَ الْجَيْشَ هَزْمًا، وَهَزِيْمَةً» (a-ie): “verslaan”.

2) «آتَىٰ يُؤْتِيْ إِيْتَاءً» (iv): “geven”. Het krijgt twee Maf‘oel Bihi’s (*lijdende voorwerpen*).

Voorbeeld:

- آتَانِيَ الْمُدَرِّسُ كِتَابًا مُفِيْدًا “De leraar gaf mij een nuttig boek.”

3) «الْحِكْمَةُ»: “wijsheid”. Meervoud: «حِكَمٌ».

4) «لَوْلَا»: “ware het niet dat ...”, “was het niet vanwege ...”

Voorbeeld:

- لَوْلَا هٰذَا الْكِتَابُ مَا تَعَلَّمْتُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ “Was het niet vanwege dit boek, dan zou ik de Arabische taal niet hebben geleerd.”

(Zie D3:22)

In de Aayah is «دَفْعُ» de Moebtada', en zijn Gabar wordt [uit de context] begrepen, die kan worden opgevat als: «مَوْجُوْدٌ». De zin «لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ» is de Djawaab (*het antwoord*) van «لَوْلَا».

5) «دَفَعَ دَفْعًا» (a-a): "duwen", "afstoten". [AN6]

6) «دَفْعُ اللهِ النَّاسَ»: hier is «النَّاسَ» de Maf'oel Bihi van de Masdar[31] «دَفْعٌ». En «بَعْضَ» is de Badal (*bijstelling*) van «النَّاسَ».

7) «فَسَدَ فَسَادًا» (a-ie): "slecht worden", "rotten", "bederven", "in verval raken/zijn".

---

[31] Masdar «مَصْدَرٌ» houdt in: infinitief.

تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

(252) Dit zijn de Verzen van Allah die Wij jou (o Mohammed) naar Waarheid voordragen. En voorwaar, jij bent zeker één van de Boodschappers.

1) «تَلَا يَتْلُوْ تِلَاوَةً» (a-oe): "voordragen", "reciteren". [AN7]

2) De zin «نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ» is Haal «الْحَالُ» (*toestandsaccusatief*), en de Saahib al-Haal (*bezitter van de toestand*) is de Faa'iel van het werkwoord «نُشِيْرُ» "wij wijzen naar".

Merk op dat Asmaa' al-Ishaarah (*aanwijzende voornaamwoorden*), zoals «تِلْكَ» ، «ذٰلِكَ» ، «هٰذِهِ» ، «هٰذَا» in werkelijkheid het volgende betekenen: «أُشِيْرُ» "ik wijs naar" of «نُشِيْرُ» "wij wijzen naar".

3) «أَرْسَلَ إِرْسَالًا» (iv): "sturen", "zenden".

De Ism al-Maf'oel is: *Moersal* «مُرْسَلٌ» "degene die is gezonden", welke dezelfde betekenis heeft als het woord *Rasoel* «رَسُوْلٌ» "gezant", "profeet", "boodschapper".

AANVULLENDE NOTITIES

1) De benoeming van Taaloet als de koning wordt in Aayah 247 genoemd:

﴿وَقَالَ لَهُمۡ نَبِيُّهُمۡ إِنَّ ٱللَّهَ قَدۡ بَعَثَ لَكُمۡ طَالُوتَ مَلِكٗاۚ قَالُوٓاْ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ ٱلۡمُلۡكُ عَلَيۡنَا وَنَحۡنُ أَحَقُّ بِٱلۡمُلۡكِ مِنۡهُ وَلَمۡ يُؤۡتَ سَعَةٗ مِّنَ ٱلۡمَالِۚ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰهُ عَلَيۡكُمۡ وَزَادَهُۥ بَسۡطَةٗ فِي ٱلۡعِلۡمِ وَٱلۡجِسۡمِۖ وَٱللَّهُ يُؤۡتِي مُلۡكَهُۥ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ٢٤٧﴾

{En hun Profeet zei tegen hen: "Waarlijk, Allah heeft Taaloet (Saul) zeker als koning tot jullie gezonden." Zij zeiden: "Hoe kan het zijn dat hem het koningschap over ons wordt gegeven, terwijl wij meer recht hebben op het koningschap dan hij, en hem geen overvloed aan bezittingen is gegeven?"

Hij (de Profeet) zei: "Voorwaar, Allah heeft hem boven jullie verkozen en heeft hem een overvloed aan kennis en lichaamskracht gegeven. En Allah schenkt Zijn Koningschap aan wie Hij wil. En Allah is Alomvattend, Alwetend."}[32]

2) **Merk op** dat «الْجُنْدِيُّ الْمَجْهُوْلُ» "de onbekende soldaat" betekent.

3) «غُرْفَةٌ» houdt in: de hoeveelheid water dat is opgeschept. Het heeft dus de betekenis van de Ism al-Maf'oel. Het is conform het patroon «فُعْلَةٌ», en sommige andere werkwoorden zijn ook hiervan gevormd.

[32] Soerah al-Baqarah, Vers 247 (Soerah 2:247).

Voorbeelden:

- شُرْبَةٌ "hoeveelheid vloeistof dat geconsumeerd wordt in één slok, portie".

- لُقْمَةٌ "hap" van «لَقِمَ» (ie-a) "eten", "slikken", "voedsel naar binnen schrokken".

- دُفْعَةٌ "de hoeveelheid dat tegelijk wordt geduwd", "groep studenten die in hetzelfde jaar weggaat" van «دَفَعَ» (a-a) "duwen".

- حُفْرَةٌ "een gat dat is uitgegraven" van «حَفَرَ» (a-ie) "graven", "uitgraven".

- نُخْبَةٌ "elite", "de beste" van «نَخَبَ نَخْبًا» (a-oe)[33] "kiezen", "uitkiezen", "selecteren".

4) Het woord «فِئَةٌ» wordt tegenwoordig ook gebruikt in de betekenis van "coupure".[34]

Voorbeeld:

- هَلْ عِنْدَكَ دُوْلَارٌ مِنْ فِئَةِ مِائَةٍ؟ "Heb jij dollars in 100 coupures?"

5) **Merk op:** «شَخْصِيَّاتٌ بَارِزَةٌ» "markante figuren".

---

[33] Vergelijk: «اِنْتَخَبَ انْتِخَابًا» "kiezen", "uitkiezen", "selecteren".

[34] Coupure: de grootte waarin bankpapier wordt uitgegeven.

6) «مِدْفَعٌ»: "kanon" (instrument van duwen). Meervoud: «مَدَافِعُ».

«مِدْفَعٌ رَشَّاشٌ»: "machinegeweer".

7) «تَلَا يَتْلُوْ تُلُوًّا» (a-oe): "volgen", "opvolgen".

«التَّالِيْ» "de volgende", "de komende".

Merk dit op:

- هُوَ يُرَاسِلُنِيْ: يُرْسِلُ إِلَيَّ رِسَالَةً **تِلْوَ** أُخْرٰى "Hij schrijft naar mij; hij stuurt naar mij de ene brief na de andere."

OEFENINGEN

1) Identificeer de volgende grammaticale elementen in de tekst:

١) لَمَّا الْحِيْنِيَّةُ.

٢) لَا النَّافِيَةُ لِلْجِنْسِ.

٣) اللَّامُ الْمُزَحْلَقَةُ.

٤) حَرْفُ امْتِنَاعٍ لِوُجُوْدٍ.

٥) الْبَدَلُ.

٦) جَمْعُ الْمُذَكَّرِ السَّالِمُ الْمَحْذُوْفُ النُّوْنِ لِلْإِضَافَةِ.

٧) الْعَلَمُ الْأَعْجَمِيُّ.

٨) كَمِ الْخَبَرِيَّةُ.

2) Verbeter de volgende zinnen:

١) تَخَرَّجْتُ وصَدِيْقِيْ بِلالٌ عامَ ٢٠٠٥م.

٢) أَيْنَ أَبُوكَ؟ خَرَجَ وعَمِّيْ إِبْراهِيْمُ قَبْلَ قَلِيْلٍ.

٣) يا عَلِيُّ اذْهَبْ وَأَخُوْكَ إِلَى الْمَسْجِدِ الْآنَ.

3) Herschrijf de volgende zin door gebruik te maken van de lijdende vorm. Voorzie je antwoord van de juiste klinkers.

وَقَتَلَ دَاوُۥدُ جَالُوتَ : …………………………………………………………

4) Lees het volgende en beantwoord de vragen die erop volgen.

فَمَن شَرِبَ مِنۡهُ فَلَيۡسَ مِنِّي وَمَن لَّمۡ يَطۡعَمۡهُ فَإِنَّهُۥ مِنِّيٓ

a. Waar verwijzen de voornaamwoorden in «مِنْهُ» en «يَطْعَمْهُ» naar?

مِنْهُ: …………………………………………

يَطْعَمْهُ: …………………………………………

b. Wie wordt bedoeld met het voornaamwoord in «مِنِّيْ»?

…………………………………………

c. Waarom krijgen «فَلَيْسَ» en «فَإِنَّهُ» de *Faa*?

…………………………………………………………………………………………

5) Lees het volgende en beantwoord de vragen die erop volgen.

فَشَرِبُواْ مِنۡهُ إِلَّا قَلِيلٗا مِّنۡهُمۡۚ

a. Waar verwijst het voornaamwoord in «مِنْهُ» naar?

…………………………………………

b. Wie worden bedoeld met het voornaamwoord in «مِنْهُمْ»?

……..……………………………

c. Identificeer de Moestathnaa Minhoe «مُسْتَثْنٰى مِنْهُ» in deze zin.

……..……………………………

d. Is de Nasb in «قَلِيْلًا» Waadjib (*verplicht*) of Djaa-iez (*toegestaan*)?

……..……………………………

6) Wat betekent «غُرْفَةٌ» in elk van de volgende zinnen?

- اغْتَرَفْتُ مِنْ هٰذَا النَّهْرِ الْجَمِيْلِ غُرْفَةً.
- أُرِيْدُ غُرْفَةً بِسَرِيْرَيْنِ.

7) Je hebt geleerd dat «غُرْفَةٌ» de volgende betekenis heeft: een hoeveelheid water dat [met een gebogen handpalm] is opgeschept.

Leid het naamwoord (*Ism*) conform het patroon «فُعْلَةٌ» van de volgende werkwoorden af:

- حَفَرَ (*graven*) : ……………………………………
- حَسَا يَحْسُوْ (*met kleine teugen drinken*) : …………...……………………
- مَضَغَ يَمْضَغُ (*kauwen*)[35] : ……………………………………

[35] Dit wordt in twee Baabs gebruikt: a-a (*Baab Fataha*) en a-oe (*Baab Nasara*).

- خَطَا يَخْطُوْ (*stappen*) : ....
- حَزَمَ يَحْزِمُ (*bundelen*) : ....

8) Maak elk van de volgende zinnen compleet door gebruik te maken van de woorden «بَعْضُهُمْ بَعْضًا», zoals in de volgende voorbeelden:

- هَنَّأَ النَّاسُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا.
- سَلَّمَ النَّاسُ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ.

١) صَافَحَ النَّاسُ ....

٢) نَظَرَ النَّاسُ ....

٣) يَنْبَغِيْ أَلَّا يَشُكَّ الْأَصْدِقَاءُ ....

٤) يَنْبَغِيْ أَنْ يُسَاعِدَ النَّاسُ ....

9) Schrijf de Baab van de volgende werkwoorden op:

فصل، طعم، هزم، غلب، نصر،
لقي، برز، دفع، شاء، ظَنّ،
فسد، تلا، جاوز، علَّم، آتى،
اغترف، ثبّت، ابتلى، أفرغ.

10) Gebruik elk van de volgende woorden in een zelfgemaakte zin:

لَوْلَا، لَمَّا، قَتَلَ، اغْتَرَفَ، عَلَّمَ.

LES 3

لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ مِنَ ٱلْغَىِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾ ٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِى حَآجَّ إِبْرَٰهِۦمَ فِى رَبِّهِۦٓ أَنْ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَٰهِۦمُ رَبِّىَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحْىِۦ وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَٰهِۦمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأْتِى بِٱلشَّمْسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ ٱلْمَغْرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِى كَفَرَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ [ٱلْبَقَرَة: ٢٥٥-٢٥٨]

LEXICALE EN GRAMMATICALE NOTITIES

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

(255) Allah, er is geen god dan Hij, de Levende, de Onderhouder. Sluimer noch slaap overmant Hem. Aan Hem behoort toe wat er in de hemelen en wat er op de aarde is. Wie is degene die bij Hem kan bemiddelen, behalve met Zijn Toestemming? Hij weet wat er voor hen (d.w.z. in de toekomst) is en wat er achter hen (d.w.z. in het verleden) is. En zij ontvangen niets van Zijn Kennis, behalve wat Hij wil. En Zijn Zetel (*Koersiyy*) strekt zich uit over de hemelen en de aarde, en het waken over beide vermoeit Hem niet. En Hij is de Meest Verhevene, de Meest Grandioze.

1) «إِلٰهٌ»: “god”, “godheid”. Meervoud: «آلِـهَـةٌ».

Merk op dat «إِلٰهٌ» wordt geschreven zonder de Alief na de Laam, aangezien zijn normale spelling «إِلَاهٌ» zou moeten zijn.

2) «اللهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ»: hier is «اللهُ» de Moebtada’, en de zin erna is zijn Gabar: «لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ».

«لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ»: hier is het woord «إِلٰهَ» Ism Laa an-Naafieyatoe lil Djins «اِسْمُ لَا النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ», en zijn Gabar die kan worden uitgelegd als «يَسْتَحِقُّ الْعِبَادَةَ» “waardig om aanbeden te worden” is weggelaten.

En «هُوَ» is de Badal van de Damier Moestatier in «يَسْتَحِقُّ».

3) «حَيِيَ يَحْيَا حَيَاةً» (ie-a): "leven", "levend zijn". [AN1]

Merk op: «لَنْ أَنْسٰى فَضْلَكَ مَا حَيِيْتُ» "Ik zal jouw gunst niet vergeten zolang ik leef."

«حَيَّ» met Idghaam, in plaats van «حَيِيَ», wordt ook gebruikt, zoals in:

﴿لِّيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَيَحْيَىٰ مَنْ حَىَّ عَنْ بَيِّنَةٍ ﴾

{Opdat degenen die vernietigd dienden te worden, vernietigd zouden worden na een duidelijk bewijs. En degenen die in leven moesten blijven, zouden blijven leven na een duidelijk bewijs.}[36]

De Ism al-Faa'iel is: «حَيٌّ» "hij die leeft", "levend". Meervoud: «أَحْيَاءٌ».

4) «قَامَ بِالْأَمْرِ»: "ondernemen", "uitvoeren".

«الْقَيُّوْمُ» is conform het patroon «فَيْعُوْلٌ» van «قَامَ».

Oorspronkelijk is het dus: «قَيْوُوْمٌ».

De betekenis is: "Hij die de zaken van het hele universum beheert." [AN2]

5) «سِنَةٌ» is de Masdar van «وَسِنَ يَوْسَنُ وَسَنًا» (ie-a): "slaperig zijn", "dommelen", "dutten", "indutten".[37]

[36] Soerah al-Anfaal, Vers 42 (Soerah 8:42).

[37] Handig om te weten: in de Masdar «سِنَةٌ» is de eerste stamletter weggelaten.

Merk op dat de Waaw «وَ» van Mithaal Waawi in bepaalde werkwoorden die behoren tot de ie-a en oe-oe groepen[38] niet wordt weggelaten in de Moedaari‘, zoals in: «وَجِلَ – يَوْجَلُ» "bang worden/zijn". [AN3]

De Mithaal Waawi werkwoorden hebben twee soorten Masdar: één met de Waaw, en de ander zonder de Waaw.

Hier volgt een aantal voorbeelden:

- وَزَنَ يَزِنُ وَزْنًا، وَزِنَةً
- وَعَدَ يَعِدُ وَعْدًا، وَعِدَةً
- وَعَظَ يَعِظُ وَعْظًا، وَعِظَةً
- وَصَفَ يَصِفُ وَصْفًا، وَصِفَةً
- وَثِقَ يَثِقُ وُثُوْقًا، وَثِقَةً
- وَسِنَ يَوْسَنُ وَسَنًا، وَسِنَةً
- وَشٰى يَشِيْ وَشْيًا، وَشِيَةً [AN4]

6) «شَفَعَ فِي الْأَمْرِ شَفَاعَةً» (a-a): "voorspreken", "bemiddeling".

De Ism al-Faa‘iel is «شَافِعٌ» "bemiddelaar" en «شَفِيْعٌ» "iemand die veel bemiddelt".

---

[38] De ie-a groep staat ook wel bekend als: Baab Sami‘a «بَابُ سَمِعَ».
De oe-oe groep staat ook wel bekend als: Baab Karoema «بَابُ كَرُمَ».

Hier volgen enkele Aayaat met enkele afleidingen van dit werkwoord:

﴿ فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ ﴿٤٨﴾ ﴾

{Dus de voorspraak van de bemiddelaars zal hun niet baten.}[39]

***

﴿ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ مَا لَكُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِىٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٤﴾ ﴾

{Allah is Degene Die de hemelen en de aarde, en datgene wat zich tussen beide bevindt, in zes dagen (perioden) heeft geschapen. Vervolgens heeft Hij *Istawaa* gedaan op de Troon (*al-'Arsh*). Buiten Hem hebben jullie geen beschermer of bemiddelaar. Trekken jullie er dan geen lering uit?}[40]

7) «مَنْ ذَا الَّذِيْ يَشْفَعُ عِنْدَهُ»: hier is «مَنْ» de Moebtada', en de Ism al-Ishaarah «ذَا» is zijn Gabar.[41] «الَّذِيْ» is Na't van «ذَا».

En de zin «يَشْفَعُ عِنْدَهُ» is: «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ لَا مَحَلَّ لَهَا مِنَ الْإِعْرَابِ».

8) «بَيْنَ يَدَيْهِ»: "voor hem" (*letterlijk: "tussen zijn handen"*).

«يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيْهِمْ»: hier is *Maa* «مَا» de «مَفْعُوْلٌ بِهِ فِيْ مَحَلِّ نَصْبٍ».

En de Shibh al-Djoemlah «بَيْنَ أَيْدِيْهِمْ» is [grammaticaal gezien]: «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ لَا مَحَلَّ لَهَا مِنَ الْإِعْرَابِ».

---

[39] Soerah al-Moeddaththir, Vers 48 (Soerah 74:48).

[40] Soerah as-Sadjdah, Vers 4 (Soerah 32:4).

[41] In het woord «هٰذَا» is de Ism al-Ishaarah (*aanwijzend voornaamwoord*) alleen «ذَا», en de «هَا» is Harf at-Tanbieh «حَرْفُ التَّنْبِيْهِ» (*het partikel van attenderen*).

9) «أَحَاطَ بِالشَّيْءِ إِحَاطَةً» (iv): “omgeven”, “omringen”, “omcirkelen”.

«أَحَاطَ بِالْأَمْرِ»: “begrijpen”, “grondig weten”, “volledig begrijpen”.

De Ism al-Faa‘iel is: «مُحِيْطٌ».

10) «شَاءَ يَشَاءُ شَيْئًا» (ie-a): “willen”, “wensen”.

«مَشِيْئَةٌ»: “wil”, “wens”.

«بِمَشِيْئَةِ اللّٰهِ»: “om Gods wil”, “als God het wil”, “met de Wil van Allah”.

11) «بِمَا شَاءَ» staat voor: «بِمَا شَاءَهُ». Hier is de Damier «هُ» de ‘Aa-ied «عَائِدٌ».[42]

12) «وَسِعَ يَسَعُ سَعَةً» (ie-a): “bevatten”, “omvatten”.

Dit werkwoord krijgt een lijdend voorwerp.

Voorbeeld:

- تَسَعُ هٰذِهِ السَّيَّارَةُ سِتَّةَ رُكَّابٍ “Deze auto heeft plaats voor zes passagiers.”

13) «آدَ فُلَانًا الْأَمْرُ أَوْدًا» (a-oe): “belasten”, “overbelasten”, “vermoeien”.

[42] ‘Aa-ied «عَائِدٌ» is een terugverwijzend persoonlijk voornaamwoord.

لَآ إِكۡرَاهَ فِي ٱلدِّينِۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشۡدُ مِنَ ٱلۡغَيِّۚ فَمَن يَكۡفُرۡ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَاۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

(256) Er is geen enkele dwang in de godsdienst. Voorzeker, het rechte pad is duidelijk onderscheiden van de dwaling. Dus degene die de valse goden verwerpt en in Allah gelooft, heeft voorzeker het meest krachtige houvast gegrepen dat niet afbreekt. En Allah is Alhorend, Alwetend.

1) «أَكْرَهَ فُلَانًا عَلَى الْأَمْرِ إِكْرَاهًا» (iv): “dwingen”. [AN5]

2) «تَبَيَّنَ تَبَيُّنًا» (v): “duidelijk worden”, “duidelijk te onderscheiden zijn”.

3) «رَشَدَ رُشْدًا» (a-oe): “het juiste/rechte pad volgen”, “rechtgeleid zijn”. [AN6]

4) «غَوَى غَيًّا، وَغَوَايَةً» (a-ie): “afdwalen”, “verleiden”.

De Masdar (*infinitief*) «غَيٌّ» is oorspronkelijk «غَوْيٌ», maar de Waaw is geassimileerd aan de Yaa.

5) «الطَّاغُوْتُ»: “valse goden”. Dit woord wordt zowel als enkelvoud als meervoud gebruikt.

Hier is een voorbeeld van zijn gebruik als enkelvoud:

﴿يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓاْ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدۡ أُمِرُوٓاْ أَن يَكۡفُرُواْ بِهِۦۖ﴾

{Zij willen dat de Taaghoet over hun (geschillen) oordeelt. En voorzeker, zij zijn opgedragen om niet in hem te geloven.}[43]

[43] Soerah an-Nisaa’, Vers 60 (Soerah 4:60).

Merk het enkelvoudige voornaamwoord in «بِهِ» **op**.

Een voorbeeld van het gebruik ervan in het meervoud komt voor in de volgende Aayah (d.w.z. Aayah 257).

6) «مَسَكَ مَسْكًا» (a-ie): “grijpen”, “vastpakken”, “pakken”, “vastgrijpen”.

«اِسْتَمْسَكَ بِالشَّيْءِ اسْتِمْسَاكًا» (x): “vasthouden”, “vastgrijpen”.

7) «الْعُرْوَةُ»: “lus”, “knoopsgat”, “handvat” (van een kan, etc.).

Meervoud: «عُرًى».

8) «وَثُقَ يَوْثُقُ وَثَاقَةً» (oe-oe): “stevig zijn”. [AN7]

De Ism al-Faa‘iel is: «وَثِيْقٌ». Het betekent: “stevig zijn”.

En de Ism at-Tafdiel is: «أَوْثَقُ». En zijn vrouwelijke vorm is: «وُثْقٰى».[44]

Als de Ism at-Tafdiel het bepaald lidwoord “*al-*” «الْ» heeft, dan komt de Ism at-Tafdiel overeen met het naamwoord (*Ism*) dat het omschrijft in aantal en geslacht.

[44] Andere voorbeelden van de vrouwelijke vorm conform het patroon «فُعْلٰى»: «أَحْسَنُ» → «حُسْنٰى» ; «أَكْبَرُ» → «كُبْرٰى» ; «أَصْغَرُ» → «صُغْرٰى».

Voorbeelden:

- الْإِبْنُ الْأَكْبَرُ “de oudste zoon”
- الْبِنْتُ الصُّغْرٰى “de jongste dochter”
- الدِّرَاسَاتُ الْعُلْيَا “hogere studies” [AN8]

9) «اِنْفَصَمَ انْفِصَامًا» (v): “scheuren”, “splijten”, “breken zonder dat het gescheiden raakt van het andere deel” [d.w.z. barsten].

10) «فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوْتِ ... فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى»: dit is Shart en zijn Djawaab [ash Shart]. De Djawaab krijgt «فَ», omdat het begint met «قَدْ».

De Djawaab is: *Fie Mahall Djazm* «فِيْ مَحَلِّ جَزْمٍ» (in de positie van Djazm).

11) «لَا انْفِصَامَ لَهَا»: dit is Haal (*toestandsaccusatief*), en de Saahib al-Haal (*bezitter van de toestand*) is: «الْعُرْوَةِ».

ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

(257) Allah is de Beschermer van degenen die geloven. Hij brengt hen uit de duisternissen naar het licht. En degenen die niet geloven, hun beschermers zijn de valse goden. Zij (de valse goden) brengen hen uit het licht naar de duisternissen. Diegenen zijn de gezellen van het Vuur, zij zullen daarin voor eeuwig verblijven.

1) «وَلِيٌّ»: “vriend”, “beschermer”, “beschermheer”, “bewaker”.

Meervoud: «أَوْلِيَاءُ».

2) «اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِيْنَ آمَنُوْا»: hier is «اللهُ» de Moebtada’ en zijn Gabar «الَّذِيْنَ» is: «مُضَافٌ إِلَيْهِ فِيْ مَحَلِّ جَرٍّ».

En de zin «آمَنُوْا» is: «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ لَا مَحَلَّ لَهَا مِنَ الْإِعْرَابِ».

En de zin «يُخْرِجُهُمْ» is een tweede Gabar van «اللهُ». Het kan ook worden gezien als een Haal «الْحَالُ» (*toestandsaccusatief*) van «وَلِيٌّ».

«وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا أَوْلِيَاءُهُمُ الطَّاغُوْتُ»: hier is «الَّذِيْنَ» Moebtada’, en zijn Gabar is de Djoemlah Ismiyyah (*nominale zin*) «أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوْتُ».

De zin «كَفَرُوْا» is: «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ لَا مَحَلَّ لَهَا مِنَ الْإِعْرَابِ».

De zin «يُخْرِجُهُمْ» is een andere Gabar van «الَّذِيْنَ». Het kan ook worden gezien als een Haal «الْحَالُ» (*toestandsaccusatief*) van «أَوْلِيَاءُ».

3) **Merk op** dat «الطَّاغُوْتُ» hier als een meervoud is gebruikt, omdat het de Gabar is van het meervoudsnaamwoord «أَوْلِيَاءُ».

Het woord «الطَّاغُوْتُ» heeft een meervoudsvorm. Deze is: «طَوَاغِيْتُ».

4) «خَلَدَ خُلُوْدًا» (a-oe): "voor altijd blijven", "eeuwig blijven", "eeuwig bestaan".

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِى حَآجَّ إِبْرَٰهِـۧمَ فِى رَبِّهِۦٓ أَنْ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّىَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحْىِۦ وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأْتِى بِٱلشَّمْسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ ٱلْمَغْرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِى كَفَرَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾

(258) Heb jij niet nagedacht over degene die met Ibraahiem over zijn Heer redetwistte, omdat Allah hem het koningschap had gegeven? Toen Ibraahiem (tegen diegene) zei: "Mijn Heer is Degene Die doet leven en doet sterven." Hij (de koning) zei: "Ik doe leven en sterven." Ibraahiem zei: "Voorwaar, Mijn Heer doet de zon vanuit het oosten opkomen. Laat jij haar dan vanuit het westen opkomen." Toen werd de ongelovige met stomheid geslagen. En Allah leidt het onrechtvaardige volk niet.

1) «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِيْ حَاجَّ إِبْرَاهِيْمَ»: dit is Ra'aa al-Qalbiyyah «رَأَى الْقَلْبِيَّةُ» en het krijgt «إِلَى» omdat zijn betekenis een combinatie is van «رَأَى» en «نَظَرَ». Deze speciale constructie betekent "nadenken over", "overdenken" of "overpeinzen".

Het komt voor in 31 Ayaat in de Glorieuze Koran. Het is gericht aan de Profeet [Mohammed] ﷺ of aan de mens in het algemeen.

2) «حَاجَّ يُحَاجُّ مُحَاجَّةً» (iii): "redetwisten", "disputeren", "debatteren". [AN9]

«حُجَّةٌ»: "argument", "bewijs". Meervoud: «حُجَجٌ».

3) «فِي رَبِّهِ»: “over zijn Heer”, “met betrekking tot zijn Heer”.

«أَنْ آتَاهُ اللهُ الْمُلْكَ»: hier is het voorzetsel (*Harf Djarr*) «لِـ» weggelaten. Dus «أَنْ» is oorspronkelijk: «لِأَنْ». De betekenis is dat de koning zo geobsedeerd was door zijn macht, dat hij Allah verloochende Die hem de macht had gegeven om te regeren.

4) «إِذْ»: dit is een Zarf az-Zamaan (*bijwoordelijke bepaling van tijd*) en verwijst naar een handeling in het verleden.

Het wordt gevolgd door een Djoemlah Fi'liyyah (*verbale zin*) of Djoemlah Ismiyyah (*nominale zin*) als zijn Moedaaf Ilaih.

Voorbeelden:

- سَاعَدْتَنِي إِذْ كُنْتُ طَالِبًا بِالْجَامِعَةِ (*Djoemlah Fi'liyyah*)
  “Jij hielp mij toen ik een student was aan de universiteit.”

of

- سَاعَدْتَنِي إِذْ أَنَا طَالِبٌ بِالْجَامِعَةِ (*Djoemlah Ismiyyah*)
  “Jij hielp mij toen ik een student was aan de universiteit.”

In de volgende Aayah wordt «إِذْ» twee keer gevolgd door een Djoemlah Fi'liyyah en één keer door een Djoemlah Ismiyyah:

﴿إِلَّا تَنصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ ٱللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ثَانِىَ ٱثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِى ٱلْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَـٰحِبِهِۦ لَا تَحْزَنْ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَنَا﴾ [التَّوْبَةُ: ٤٠]

{Als jullie hem (Profeet Mohammed) niet helpen: voorzeker, Allah heeft hem zeker eerder geholpen toen degenen die ongelovig waren hen (uit Makkah) hadden verdreven, (en) hij de tweede van de twee was toen zij zich in de grot bevonden, (en) toen hij tegen zijn metgezel (Aboe Bakr) zei: “Wees niet bedroefd, voorwaar, Allah is met ons.”}[45]

Als een Zarf is het: *Fie Mahall Nasb* «فِيْ مَحَلِّ نَصْبٍ» (in de positie van Nasb).

«إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيْمُ»: de koning begon met de redetwist toen Profeet Ibraahiem ﷺ tegen hem zei dat Allah doet leven en sterven.

De zin «قَالَ إِبْرَاهِيْمُ» is: «مُضَافٌ إِلَيْهِ فِيْ مَحَلِّ جَرٍّ».

5) «أَحْيَا يُحْيِيْ إِحْيَاءً» (iv): “tot leven brengen”, “leven geven”, “doen herleven”.

De Ism al-Faa‘iel is: «مُحْيٍ» “hij die leven geeft”.
Met “*al-*” wordt het: «الْمُحْيِيْ».

6) «أَمَاتَ يُمِيْتُ إِمَاتَةً» (iv): “laten sterven”, “doden”.

7) «رَبِّيَ الَّذِيْ يُحْيِيْ وَيُمِيْتُ»: hier is «رَبّ» Moebtada’ en «الَّذِيْ» is zijn Gabar. En de zin «يُحْيِيْ» is: Silah al-Mawsoel «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ».[46]

De ‘Aa-ied «عَائِدٌ»[47] is de Damier Moestatier in «يُحْيِيْ» die verwijst naar «الَّذِيْ».

[45] Soerah at-Tawbah, Vers 40 (Soerah 9:40).

[46] Dit is een Djoemlah of Shibh al-Djoemlah die de Ism al-Mawsoel opvolgt.

[47] ‘Aa-ied «عَائِدٌ» is een terugverwijzend persoonlijk voornaamwoord.

8) «فَإِنَّ اللهَ يَأْتِيْ بِالشَّمْسِ»: dit is de Djawaab van een verborgen Shart die uitgelegd kan worden als:

إِذَا ادَّعَيْتَ الْإِحْيَاءَ وَالْإِمَاتَةَ فَهٰذِهِ حُجَّةٌ أُخْرٰى. إِنَّ اللهَ يَأْتِيْ بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ.

Vrije vertaling:
"Als jij beweert het leven en de dood te kunnen geven, dan is hier een ander bewijs. Voorwaar, Allah brengt de zon vanuit het oosten, dus breng jij haar vanuit het westen."

9) «فَأْتِ»: **merk op** dat de Hamzah al-Wasl hier is weggelaten, want het zou «فَاأْتِ» moeten zijn, net zoals we «وَاكْتُبْ» en «فَاذْهَبْ» schrijven. **Maar** om te voorkomen dat we twee Aliefs naast elkaar schrijven, wordt de Hamzat al-Wasl weggelaten.

Voor een volledige bespreking over de vorming van de Amr (*gebiedende wijs*) van «أَتٰى», zie D3:9.

10) «بَهِتَ يَبْهَتُ بَهْتًا» (ie-a): "verbazen", "verbijsteren", "met stomheid slaan". Zie Soerah al-Anbiyaa', Vers 40:

﴿بَلْ تَأْتِيهِم بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ۝٤٠﴾ [الْأَنْبِيَاءُ: ٤٠]

{Welnee! Het zal onverwachts tot hen komen en hen verbijsteren. Daarom zullen zij niet in staat zijn om het (van zich) af te weren, noch zal hun uitstel worden verleend.}[48]

«بُهِتَ فُلَانٌ بَهْتًا» (passief): "met stomheid geslagen zijn", "stomverbaasd zijn".

[48] Soerah al-Anbiyaa', Vers 40 (Soerah 21:40).

«فَبُهِتَ الَّذِيْ كَفَرَ»: «الَّذِيْ» is hier: «نَائِبُ الْفَاعِلِ فِيْ مَحَلِّ رَفْعٍ».

En de zin « كَفَرَ » is: «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ لَا مَحَلَّ لَهَا مِنَ الْإِعْرَابِ».

En de 'Aa-ied «عَائِدٌ»[49] is de Damier Moestatier in « كَفَرَ ».

[49] 'Aa-ied «عَائِدٌ» is een terugverwijzend persoonlijk voornaamwoord.

AANVULLENDE NOTITIES

1) Hier is een andere Aayah met de Moedaari‘ «يَحْيٰى»:

﴿ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ۝١٣﴾ [الْأَعْلَى: ١٣]

{Vervolgens zal hij er niet in sterven, noch leven.}[50]

2) «قَيِّمٌ», conform het patroon «فَيْعِلٌ», betekent ook "beheerder".

De befaamde auteur van het bekende boek *Zaad al-Ma‘aad* «زَادُ الْمَعَادِ», Muhammad ibn Abi Bakr al-Zuraa‘i, staat ook bekend als Ibn Qayyim al-Djawziyyah «اِبْنُ قَيِّمِ الْجَوْزِيَّةِ» (*de zoon van de beheerder van al-Djawziyyah school*).

Het wordt soms afgekort tot Ibn al-Qayyim «اِبْنُ الْقَيِّمِ» (*de zoon van de beheerder*).

3) Hier zijn enkele voorbeelden van «وَجِلَ»:

﴿إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُهُۥ زَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝٢﴾ [الْأَنْفَالُ: ٢]

{Voorwaar, de (ware) gelovigen zijn slechts degenen van wie de harten sidderen wanneer Allah wordt genoemd. En wanneer Zijn Verzen aan hen worden voorgedragen, doet dit hen in geloof vermeerderen. En zij vertrouwen alleen op hun Heer.}[51]

***

[50] Soerah al-A‘laa, Vers 13 (Soerah 87:13).

[51] Soerah al-Anfaal, Vers 2 (Soerah 8:2).

﴿ وَنَبِّئْهُمْ عَن ضَيْفِ إِبْرَٰهِيمَ ۝٥١ إِذْ دَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَقَالُوا۟ سَلَـٰمًا قَالَ إِنَّا مِنكُمْ وَجِلُونَ ۝٥٢ قَالُوا۟ لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَـٰمٍ عَلِيمٍ ۝٥٣ ﴾ [الْحِجْرُ: ٥١-٥٣]

{En bericht hun over de gasten van Ibraahiem. Toen zij bij hem (thuis) binnenkwamen, zeiden zij: "Vrede." Hij (Ibraahiem) zei: "Voorwaar, wij zijn bang voor jullie." Zij zeiden: "Wees niet bang. Waarlijk, wij geven jou een verheugende tijding van (de geboorte van) een zoon met kennis (d.w.z. Ishaaq)."}[52]

***

4) Hier is een Aayah waarin het woord «شِيَةٌ» voorkomt:

﴿ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُولٌ تُثِيرُ ٱلْأَرْضَ وَلَا تَسْقِى ٱلْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيهَا ۚ قَالُوا۟ ٱلْـَٔـٰنَ جِئْتَ بِٱلْحَقِّ ۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا۟ يَفْعَلُونَ ۝٧١ ﴾ [الْبَقَرَةُ: ٧١]

{Hij (Moesaa) zei: "Voorwaar, Hij (Allah) zegt: 'Waarlijk, het is een koe die niet bestemd is voor het bewerken van het land en het bevloeien van de akker, (zij is) vrij van gebreken en vlekken.'" Zij zeiden: "Nu ben jij met de waarheid gekomen." Toen slachtten zij haar, hoewel zij het bijna niet hadden gedaan.}[53]

Hier betekent «لَا شِيَةَ فِيْهَا» dat het geen kenmerk van een andere kleur had.

5) Hier zijn wat meer Koranverzen waarin het woord «أَكْرَهَ» voorkomt:

﴿ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَـَٔامَنَ مَن فِى ٱلْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا ۚ أَفَأَنتَ تُكْرِهُ ٱلنَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ ۝٩٩ ﴾ [يُوْنُسُ: ٩٩]

[52] Soerah al-Hidjr, Verzen 51-53 (Soerah 15:51-53).

[53] Soerah al-Baqarah, Vers 71 (Soerah 2:71).

{En als jouw Heer het had gewild, dan zouden degenen die op aarde zijn zeker allemaal hebben geloofd. Wil jij (o Mohammed) dan de mensen dwingen totdat zij gelovigen worden?}[54]

***

﴿ إِنَّآ ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغۡفِرَ لَنَا خَطَٰيَٰنَا وَمَآ أَكۡرَهۡتَنَا عَلَيۡهِ مِنَ ٱلسِّحۡرِۗ وَٱللَّهُ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓ ٧٣ ﴾ [طه: ٧٣]

{"Voorwaar, wij geloven in onze Heer, opdat Hij ons onze fouten vergeeft en de tovenarij waartoe jij (d.w.z. de farao) ons gedwongen hebt. En Allah is de Beste (in het belonen) en Blijvender (in de bestraffing)."}[55]

6) Dit werkwoord wordt ook gebruik in de ie-a groep (*Baab Sami'a*): «رَشِدَ يَرْشَدُ رَشَدًا».

En de Ism al-Faa'iel van deze Baab is: «رَشِيْدٌ».

Hieronder volgen enkele Aayaat (*Koranverzen*) waarin enkele afleidingen van dit werkwoord voorkomen:

﴿ إِذۡ أَوَى ٱلۡفِتۡيَةُ إِلَى ٱلۡكَهۡفِ فَقَالُواْ رَبَّنَآ ءَاتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحۡمَةٗ وَهَيِّئۡ لَنَا مِنۡ أَمۡرِنَا رَشَدٗا ١٠ ﴾ [الْكَهْفُ: ١٠]

{(Gedenk) toen de jongeren de grot in vluchtten en zeiden: "O onze Heer, schenk ons van Uw kant Genade en bereid ons een rechte weg voor onze zaak."}[56]

***

---

[54] Soerah Yoenoes, Vers 99 (Soerah 10:99).

[55] Soerah Taa Haa, Vers 73 (Soerah 20:73).

[56] Soerah al-Kahf, Vers 10 (Soerah 18:10).

«رَشَادٌ» is Ism al-Masdar. Het betekent: “rechtschapenheid”.

Een voorbeeld uit de Koran:

﴿ قَالَ فِرْعَوْنُ مَآ أُرِيكُمْ إِلَّا مَآ أَرَىٰ وَمَآ أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ۝٢٩ ﴾ [غَافِرٌ]

{Farao zei: “Ik laat jullie slechts datgene zien wat ik vind, en ik leid jullie slechts naar het pad van rechtschapenheid.”}[57]

7) **Merk op** dat «وَثِقَ بِهِ يَثِقُ وُثُوْقًا، وَثِقَةً» (ie-a) betekent: “vertrouwen”, “vertrouwen stellen”. De Ism al-Faa‘iel vanuit deze Baab is: «وَاثِقٌ».

8) Het werkwoord «دَنَا يَدْنُوْ دُنُوًّا» (a-oe) betekent: “dichtbij zijn”, “dichtbij komen”, “naderen”.

Merk op: «أُدْنُ مِنِّيْ» “Kom dichtbij!”

De Ism al-Faa‘iel is: «دَانٍ» “dichtbij/vlakbij”, “degene die dichtbij is”.

En de Ism at-Tafdiel is: «أَدْنٰى». De vrouwelijke vorm is: «دُنْيَا».

De bewoording «الْحَيَاةُ الدُّنْيَا» betekent: “het dichtstbijzijnde leven”, tegenover «الْآخِرَةُ» dat later zal komen. (Zie Soerah al-Baqarah, Verzen 85-86.)

Dus het woord *ad-Doenyaa* «الدُّنْيَا» “de wereld” betekent in werkelijkheid: “het dichtstbijzijnde leven”.

9) **Merk op** dat «اِحْتَجَّ احْتِجَاجًا» (viii) betekent: “protesteren”.

---

[57] Soerah Ghaafir, Vers 29 (Soerah 40:29).

OEFENINGEN

1) Geef de I‘raab «إِعْرَابٌ» (*grammaticale ontleding*) van het volgende:

a) ﴿ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ [الْبَقَرَةُ: ٢٥٧]

b) ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ﴾ [الْبَقَرَةُ: ٢٥٧]

c) ﴿رَبِّيَ ٱلَّذِي يُحْيِۦ وَيُمِيتُ﴾ [الْبَقَرَةُ: ٢٥٨]

d) ﴿فَبُهِتَ ٱلَّذِي كَفَرَۗ﴾ [الْبَقَرَةُ: ٢٥٨]

2) Vertaal het volgende: ﴿قَالَ أَنَا۠ أُحْيِۦ وَأُمِيتُۖ﴾. Wie zei dit en tegen wie? En in welke context?

قَالَ أَنَا۠ أُحْيِۦ وَأُمِيتُ : ……………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

4) Naar wie of wat verwijzen de voornaamwoorden «هُ» en «هُمَا» in ﴿وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَاۚ﴾?

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

5) Vul de lege plek in met de vrouwelijke vorm van de Ism at-Tafdiel die in elk van het volgende wordt gebruikt.

a. الْمَجْلِسُ الْأَعْلٰى "de Hoge Raad"

اللَّجْنَةُ .... "de hoge commissie"

b. الشَّرْقُ الْأَوْسَطُ "het Midden-Oosten"

الصَّلَاةُ .... "het middelste gebed"

c. الْجَانِبُ الْأَيْمَنُ "de rechterzijde"

الْيَدُ .... "de rechterhand"

d. الْاِسْمُ الْأَحْسَنُ "de beste naam"

الْأَسْمَاءُ .... "de beste namen"

6) Vertaal de volgende Hadith en leg hem uit:

«وَالْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلٰى.»

(أَخْرَجَهُ الْبُخَارِيُّ فِيْ كِتَابِ الْوَصَايَا، الْبَابِ التَّاسِعِ)

....

....

7) Geef het meervoud van elk van de volgende naamwoorden:

عُرْوَةٌ، وَلِيٌّ، دِيْنٌ، نُوْرٌ، طَاغُوْتٌ،

نَارٌ، رَبٌّ، قَوْمٌ، مَشْرِقٌ، مَغْرِبٌ.

LES 4

وَٱعۡتَصِمُواْ بِحَبۡلِ ٱللَّهِ جَمِيعٗا

وَٱعۡتَصِمُواْ بِحَبۡلِ ٱللَّهِ جَمِيعٗا وَلَا تَفَرَّقُواْۚ وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ كُنتُمۡ
أَعۡدَآءٗ فَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِكُمۡ فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ ٱلنَّارِ
فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَاۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ﴿١٠٣﴾ وَلۡتَكُن مِّنكُمۡ أُمَّةٞ
يَدۡعُونَ إِلَى ٱلۡخَيۡرِ وَيَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ
﴿١٠٤﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخۡتَلَفُواْ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ
عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿١٠٥﴾ يَوۡمَ تَبۡيَضُّ وُجُوهٞ وَتَسۡوَدُّ وُجُوهٞۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسۡوَدَّتۡ وُجُوهُهُمۡ
أَكَفَرۡتُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبۡيَضَّتۡ
وُجُوهُهُمۡ فَفِي رَحۡمَةِ ٱللَّهِ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١٠٧﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ
بِٱلۡحَقِّۗ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلۡمٗا لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٠٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَإِلَى
ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ﴿١٠٩﴾ كُنتُمۡ خَيۡرَ أُمَّةٍ أُخۡرِجَتۡ لِلنَّاسِ تَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ
وَتَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَتُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِۗ وَلَوۡ ءَامَنَ أَهۡلُ ٱلۡكِتَٰبِ لَكَانَ
خَيۡرٗا لَّهُمۚ مِّنۡهُمُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَأَكۡثَرُهُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾

[آلُ عِمْرَانَ: ١٠٣–١١٠]

LEXICALE EN GRAMMATICALE NOTITIES

وَٱعْتَصِمُوا۟ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا۟ ۚ وَٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَآءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِۦٓ إِخْوَٰنًا وَكُنتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنْهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠٣﴾

(103) En houd jullie allen stevig vast aan het Koord van Allah en raak niet verdeeld (in groeperingen). En gedenk de Gunst van Allah aan jullie, toen jullie vijanden (van elkaar) waren, toen verenigde Hij jullie harten zodat jullie door Zijn Gunst broeders werden. En jullie bevonden je op de rand van de afgrond van het Vuur en Hij redde jullie daarvan. Zo maakt Allah Zijn Tekenen duidelijk voor jullie, opdat jullie geleid zullen worden.

1) «عَصَمَ» (a-ie): "beschermen", zoals in de volgende Aayah:

﴿وَٱللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِ ۗ﴾

{En Allah zal je tegen de mensen beschermen.}[58] [AN1]

«اِعْتَصَمَ بِكَذَا» (viii): "bescherming zoeken in iets/iemand".

2) «حَبْلٌ»: "touw", "koord". Meervoud: «حِبَالٌ».

Met "koord" wordt "een bindende kracht" bedoeld; dit is het Verbond van Allah.

[58] Soerah al-Maa-iedah, Vers 67 (Soerah 5:67).

3) «جَمِيْعًا»: "allen", "allemaal", "tezamen".

Dit is Haal «الْحَالُ» (*toestandsaccusatief*), en zijn Saahib al-Haal (*bezitter van de toestand*) is de Faa'iel van «اعْتَصِمُوْا» (namelijk de Waaw).

4) «تَفَرَّقَ تَفَرُّقًا» (v): "verstrooid zijn/worden", "splitsen", "uit elkaar gaan", "verdeeld zijn".

Merk op dat «لَا تَفَرَّقُوْا» oorspronkelijk met twee Taa's is: «لَا تَتَفَرَّقُوْا». Deze weglating is omwille van welluidendheid,[59] en vindt plaats in Baab «تَفَعَّلَ» en Baab «تَفَاعَلَ» wanneer de Harf al-Moedaari'ah een Taa is.

Hier is een voorbeeld van deze weglating in Baab «تَفَاعَلَ» uit de Glorieuze Koran:

﴿وَجَعَلْنَٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْ﴾

{En Wij hebben jullie tot volken en stammen gemaakt, opdat jullie elkaar leren kennen.}[60]

Hier staat «لِتَعَارَفُوْا» voor: «لِتَتَعَارَفُوْا».

5) «ذَكَرَ ذِكْرًا» (a-oe): "gedenken", "herinneren".

6) «أَنْعَمَ عَلَيْهِ إِنْعَامًا» (iv): "begunstigen", "schenken".

De Ism al-Masdar is: «نِعْمَةٌ» "zegening", "zegen".

---

[59] Welluidendheid houdt in: aangenaamheid van klank.

[60] Soerah al-Hoedjoeraat, Vers 13 (Soerah 49:13).

7) Voor meer informatie over «إِذْ», zie: Les 3/Aayah 258/Notitie 4.

8) «اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً»: hier is «إِذْ» Maf'oel Fihi in relatie tot «نِعْمَة», die de werking heeft van «أَنْعَمَ».

Voorbeeld:

- أَنْعَمَ اللهُ عَلَيْكُمْ إِذْكُنْتُمْ أَعْدَاءً "Allah heeft aan jullie Zijn Gunsten geschonken toen jullie vijanden waren."

9) «عَدُوٌّ»: "vijand". Het wordt ook gebruikt in de betekenis van het meervoud ("vijanden").

In de volgende Aayah is het enkelvoud:

﴿ فَقُلْنَا يَـٰٓـَٔادَمُ إِنَّ هَـٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ ﴾

{Toen zeiden Wij: "O Adam, voorwaar, dit is een vijand voor jou en jouw echtgenote ..."}[61]

En het is meervoud in de volgende Aayah:

﴿ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّىٓ إِلَّا رَبَّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٧٧﴾ ﴾

{"Voorwaar, zij (de afgodsbeelden) zijn vijanden van mij, behalve de Heer van de werelden."}[62]

[61] Soerah Taa Haa, Vers 117 (Soerah 20:117).

[62] Soerah ash-Shoe'araa', Vers 77 (Soerah 26:77).

Het heeft ook een meervoudsvorm, «أَعْدَاءٌ»,[63] zoals in de Aayah die wij aan het bestuderen zijn, en in de volgende Aayah:

﴿وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَآئِكُمْۚ﴾

{En Allah kent jullie vijanden het beste.}[64]

10) «أَلَّفَ بَيْنَ النَّاسِ تَأْلِيْفًا» (ii): “verenigen”, “samenvoegen”, “formeren”, “combineren”, “bij elkaar brengen”.

«أَلَّفَ بَيْنَ قُلُوْبِكُمْ»: “Hij bracht jullie harten in liefde bij elkaar.”

11) «أَصْبَحَ» (iv): “in de ochtend worden”.

Hier is het een Naaqis werkwoord,[65] en dus is het een zus van *Kaana* «كَانَ» en krijgt het een Ism en een Gabar. Het betekent: “in de ochtend worden”. Het kan ook “worden” betekenen, zonder verwijzing naar tijd, zoals in deze Aayah.

12) «أَخٌ»: “broeder”, “broer”. Tweevoud: «أَخَوَانِ».

Meervoud: «إِخْوَةٌ» en «إِخْوَانٌ». Het meervoud «إِخْوَةٌ» wordt meestal gebruikt om bloedverwantschap aan te duiden.

En «إِخْوَانٌ» wordt gebruikt om metaforische broederschap aan te duiden.[66]

Zie Soerah an-Nisaa’, Aayah 11, 176 en Soerah Yoesoef, Aayah 5, 58 en 100.

---

[63] Handig om te weten: het woord «أَعْدَاءٌ» is oorspronkelijk: «أَعْدَاوٌ».

[64] Soerah an-Nisaa’, Vers 45 (Soerah 4:45).

[65] Een werkwoord waarin de 3e stamletter een Waaw «و» of een Yaa «ي» is.

[66] As-Sihaah: «أَخْوٌ».

Maar in Soerah at-Tawbah, Aayah 24 wordt «إِخْوَان» gebruikt voor "bloedbroeders", en in Soerah al-Hoedjoeraat, Aayah 10 wordt «إِخْوَةٌ» gebruikt voor "broeders in het geloof".

13) «شَفَا»: "rand".

Zijn tweevoud is: «شَفَوَانِ».

En zijn meervoud is: «أَشْفَاءٌ». [AN2]

14) «حَفَرَ حَفْرًا» (a-ie): "graven". [AN3]

«حُفْرَةٌ»: "gat", "kuil", "krater". Het patroon «فُعْلَةٌ» heeft in sommige woorden de betekenis van Ism al-Maf'oel. Zie: Les 2/Aayah 249/Notitie 7/AN3.

15) «أَنْقَذَ إِنْقَاذًا» (iv): "redden".

16) «بَانَ الشَّيْءُ بَيَانًا» (a-ie): "duidelijk worden/zijn", "blijken", "aan het licht komen", "naar voren komen (*fig.*)".

De Ism al-Faa'iel is: «بَيِّنٌ» "duidelijk", net zoals «هَيِّنٌ» "makkelijk" van «هَانَ – يَهُوْنُ», en «لَيِّنٌ» "zacht" van «لَانَ – يَلِيْنُ».

«الْبَيِّنَةُ» "duidelijk bewijs". Meervoud: «بَيِّنَاتٌ» (zie Aayah 105).

«بَيَّنَ تَبْيِيْنًا، وَتِبْيَانًا» (ii): "uitleggen", "verduidelijken".

17) «اِهْتَدٰى اهْتِدَاءً» (viii): "geleid worden", "op het juiste/rechte pad geleid worden".

وَلۡتَكُن مِّنكُمۡ أُمَّةٞ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلۡخَيۡرِ وَيَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٠٤﴾

(104) En laat er onder jullie een gemeenschap zijn die tot het goede uitnodigt, het juiste beveelt en het verwerpelijke verbiedt. En zij zijn degenen die succesvol zijn.

1) «وَلْتَكُنْ»: dit is Laam al-Amr[67] (*Laam van de gebiedende wijs*). **Merk op** dat het een Soekoen heeft vanwege de voorafgaande Waaw (zie D3:13).

2) «الْمَعْرُوْفُ» betekent: "datgene wat bekend is", "welbekend", "universeel geaccepteerd".

En als een islamitische term betekent het: "datgene wat door de Shari'ah als verwerpelijk wordt beschouwd".

3) «أَنْكَرَ إِنْكَارًا» (iv): "verwerpen", "verloochenen", "afkeuren", "weigeren te erkennen".

De Ism al-Maf'oel is: «مُنْكَرٌ». Dus letterlijk betekent het: "datgene wat verworpen/verloochend/afgekeurd/niet erkend is".

En als een islamitische term betekent het: "datgene wat door de Shari'ah als verwerpelijk wordt beschouwd".

[67] De Laam al-Amr «لَامُ الْأَمْرِ» is de Laam van de gebiedende wijs. Het krijgt een Soekoen als het vooraf wordt gegaan door: «فَـ» ، «وَ» en «ثُمَّ».

وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾

(105) En wees niet zoals degenen die onderling verdeeld zijn geraakt en met elkaar van mening hebben verschild nadat de duidelijke Bewijzen tot hen waren gekomen. En voor hen is er een geweldige bestraffing.

1) «مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ»: dit is Maa al-Masdariyyah «مَا الْمَصْدَرِيَّةُ», dus de betekenis is: «بَعْدَ مَجِيْءِ الْبَيِّنَاتِ» “na de komst van de duidelijke Bewijzen”.

2) «وَأُولٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ»: de Gabar van «أُولٰئِكَ» is de Djoemlah Ismiyyah (*nominale zin*) «لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ».

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ ۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَـٰنِكُمْ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾

(106) Op de Dag waarop sommige gezichten wit (d.w.z. verlicht) zullen worden en sommige gezichten zwart (d.w.z. verduisterd). Dan wat betreft degenen wiens gezichten zwart zijn geworden (tegen hen zal er worden gezegd): "Hebben jullie (het geloof) verworpen, nadat jullie gelovig waren? Proef dan de Bestraffing vanwege datgene wat jullie plachten te verloochenen."

1) «يَوْمَ» is Maf'oel Fihi (*Zarf*) en verwijst naar de tijd van «يُعَذَّبُوْنَ» ("zij zullen gestraft worden") wat begrepen wordt uit het woord «عَذَابٌ» dat aan het eind van de vorige Aayah staat.

2) «اِبْيَضَّ ابْيِضَاضًا» (ix): "wit worden".

3) «اِسْوَدَّ اسْوِدَادًا» (ix): "zwart worden".

4) De Djoemlah Fi'liyyah (*verbale zin*) «تَبْيَضُّ وُجُوْهٌ» is Moedaaf Ilaih, en dus is het: *Fie Mahall Djarr* «فِيْ مَحَلِّ جَرٍّ» (in de positie van Djarr).

5) «وُجُوْهٌ» is onbepaald. Het betekent dus: "sommige gezichten".

6) «فَأَمَّا الَّذِيْنَ اسْوَدَّتْ وُجُوْهُهُمْ أَكَفَرْتُمْ ...»: de Djawaab van «أَمَّا» is weggelaten, die uitgelegd kan worden als: «فَيُقَالُ لَهُمْ» ("Er zal tegen hen gezegd worden"); en dit is de Gabar van de Moebtada' «الَّذِيْنَ».

7) «اِسْوَدَّتْ وُجُوْهُهُمْ»: deze Djoemlah Fi'liyyah is Silah al-Mawsoel[68] «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ», en de 'Aa-ied «عَائِدٌ»[69] is het voornaamwoord «هُمْ» in «وُجُوْهُهُمْ».

8) «ذَاقَ الشَّيْءَ ذَوْقًا، وَذَوَاقًا، وَمَذَاقًا، وَمَذَاقَةً» (a-oe): "proeven".

9) «بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ»: het woord «بِـ» betekent: "vanwege", "wegens".

10) «بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ»: dit is Maa al-Masdariyyah «مَا الْمَصْدَرِيَّةُ», en de betekenis is dus: «بِكَوْنِكُمْ تَكْفُرُوْنَ».

---

[68] Dit is een Djoemlah of Shibh al-Djoemlah die de Ism al-Mawsoel opvolgt.

[69] 'Aa-ied «عَائِدٌ» is een terugverwijzend persoonlijk voornaamwoord.

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبۡيَضَّتۡ وُجُوهُهُمۡ فَفِى رَحۡمَةِ ٱللَّهِ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١٠٧﴾

(107) En wat betreft degenen wiens gezichten wit (d.w.z. verlicht) zullen zijn: zij zullen zich in de Genade (d.w.z. het Paradijs) van Allah bevinden; zij zullen daarin eeuwig levenden zijn.

1) «فِيْ رَحْمَةِ اللهِ» is de Gabar van «الَّذِيْنَ».

2) «هُمْ فِيْهَا خَالِدُوْنَ» is Haal (*toestandsaccusatief*), en zijn Saahib al-Haal (*bezitter van de toestand*) is de Faa‘iel van het werkwoord «اِسْتَقَرُّوْا».

In een zin zoals «الْوَلَدُ فِي الْبَيْتِ» wordt gezegd dat de Shibh al-Djoemlah «فِي الْبَيْتِ» de Gabar is; maar over de werkelijke Gabar wordt gezegd dat het een werkwoord is dat uitgelegd kan worden als: «اِسْتَقَرَّ» "vestigen", "zich vestigen", "het nemen van iemands positie".

Dit geldt ook voor de Zarf, zoals: «الْمُدَرِّسُ عِنْدَ الْمُدِيْرِ» "De leraar is bij de directeur". Ook hier is de werkelijke Gabar «اِسْتَقَرَّ».

تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّ ۗ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٨﴾

(108) Dit zijn de Verzen van Allah. Wij dragen ze naar Waarheid aan jou (o Mohammed) voor. En Allah wil geen onrecht voor de werelden.

1) «... نَتْلُوْهَا» is Haal (*toestandsaccusatief*), en zijn Saahib al-Haal (*bezitter van de toestand*) is: «آيَاتٌ».

2) «وَمَا اللهُ يُرِيْدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِيْنَ»: de Laam in «لِلْعَالَمِيْنَ» wordt **Laam at-Taqwiyah** «لَامُ التَّقْوِيَةِ» (*Laam van de versterking*) genoemd. Dit wordt vóór de Maf'oel Bihi (*lijdend voorwerp*) geplaatst wanneer de actie van het werkwoord zwak wordt.

De actie van het werkwoord is zwak in de volgende twee gevallen:

a. Als de Maf'oel Bihi voorafgaat aan het werkwoord.[70]

Een voorbeeld uit de Koran:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ أَفْتُونِى فِى رُءْيَٰىَ إِن كُنتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾﴾

{"O hovelingen, leg mij mijn droom uit, indien jullie de droom kunnen interpreteren."}[71]

Hier gaat de Maf'oel Bihi «الرُّؤْيَا» vooraf aan het werkwoord. Het heeft dus de Laam at-Taqwiyah gekregen. Het heeft de Laam [at-Taqwiyah] niet nodig als het na het werkwoord komt: «إِنْ كُنْتُمْ تَعْبُرُوْنَ الرُّؤْيَا».

[70] Dit komt niet vaak voor.

[71] Soerah Yoesoef, Vers 43 (Soerah 12:43).

b. Als het de Mafʿoel Bihi van een Masdar is of van een afgeleide, zoals de Ism al-Faaʿiel of de Ism al-Moebaalaghah.

Voorbeelden uit de Koran:

﴿وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَٰلَمِينَ ١٠٨﴾

{En Allah wil geen onrecht voor de werelden.}[72]

Hier is «الْعَالَمِيْنَ» de Mafʿoel Bihi van de Masdar «ظُلْمًا».

Het heeft niet de Laam nodig als het direct de Mafʿoel Bihi van het werkwoord is, zoals in: «لَا يُرِيْدُ اللهُ أَنْ يَظْلِمَ الْعَالَمِيْنَ».

***

﴿أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ١٢﴾

{"Stuur hem morgen met ons mee, zodat hij plezier kan hebben en kan spelen. En voorwaar, wij zullen zeker wakers over hem zijn."}[73]

Hier heeft de Mafʿoel Bihi «هُ» de Laam «لـ» gekregen, omdat zijn ʿAamiel «عَامِلٌ» een Ism al-Faaʿiel is: «حَافِظُوْنَ». Als het de Mafʿoel Bihi van het werkwoord is, dan heeft het niet de Laam nodig: «إِنَّا نَحْفَظُهُ».

***

[72] Soerah Aali ʿImraan, Vers 108 (Soerah 3:108).

[73] Soerah Yoesoef, Vers 12 (Soerah 12:12).

﴿إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ۝١٠٧﴾

{Waarlijk, jouw Heer doet wat Hij wil.}[74]

Hier heeft de Maf'oel Bihi «مَا» de Laam «لِـ» gekregen omdat zijn 'Aamiel «عَامِلٌ» een Ism al-Moebaalaghah «فَعَّالٌ» is. Als het werkwoord wordt gebruikt, dan is de Laam niet nodig: «إِنَّ رَبَّكَ يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ».

De Laam at-Taqwiyah is in sommige gevallen optioneel. [AN4]

[74] Soerah Hoed, Vers 107 (Soerah 11:107).

وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾

(109) En aan Allah behoort datgene toe wat zich in de hemelen en datgene wat zich op de aarde bevindt. En tot Allah keren alle zaken terug.

1) Het werkwoord «رَجَعَ» heeft twee betekenissen. Deze zijn:

a. «رَجَعَ رُجُوْعًا، وَمَرْجِعًا، وَرُجْعٰى» (a-ie): "terugkeren".

Voorbeeld:

- مَتٰى رَجَعْتَ مِنْ مَكَّةَ؟ "Wanneer ben je teruggekeerd uit Makkah?"

Hier is een voorbeeld uit de Glorieuze Koran:

﴿فَرَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوْمِهِۦ غَضْبَٰنَ أَسِفًاۚ﴾

{Toen keerde Moesaa terug naar zijn volk, boos en bedroefd.}[75]

Dit is het intransitieve gebruik van «رَجَعَ».

b. «رَجَعَ رَجْعًا» (a-ie): "terugbrengen", "teruggeven".

Voorbeeld:

- أَخَذْتَ كِتَابِيْ قَبْلَ شَهْرٍ وَلَمْ تَرْجِعْهُ إِلَيَّ إِلَى الْآنَ

"Je hebt mijn boek een maand geleden gepakt, en je hebt het nog niet aan mij teruggegeven."

[75] Soerah Taa Haa, Vers 86 (Soerah 20:86).

Hier is een voorbeeld uit de Glorieuze Koran:

﴿فَرَجَعْنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَىْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ﴾

{Zo brachten Wij jou terug naar jouw moeder, opdat haar oog zou afkoelen (d.w.z. opdat zij gerustgesteld zou worden) en zij niet (meer) zou treuren.}[76]

Dit is het transitieve gebruik van dit werkwoord. En het is in deze betekenis dat dit werkwoord een passieve vorm/lijdende vorm heeft.

---

[76] Soerah Taa Haa, Vers 40 (Soerah 20:40).

كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ ۗ وَلَوْ ءَامَنَ أَهْلُ ٱلْكِتَٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُم ۚ مِّنْهُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾

(110) Jullie (moslims) zijn de beste gemeenschap die onder de mensen is voortgebracht. Jullie bevelen het goede en verbieden het slechte, en jullie geloven in Allah. En indien de mensen van het Boek (Ahl al-Kitaab) hadden geloofd, zou het beter zijn geweest voor hen. Onder hen zijn er gelovigen, maar de meesten van hen zijn grote zondaren.

1) «كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ»: dit is de soort van *Kaana* «كَانَ» die geen handeling in het verleden aanduidt, maar het wordt gebruikt om de relatie tussen zijn Ism en Gabar te benadrukken.

Voorbeelden uit de Koran:

﴿وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٩٦﴾﴾

{En Allah is Meest Vergevingsgezind, Meest Genadevol.}[77]

***

﴿وَلَا تَقْرَبُوا۟ ٱلزِّنَىٰٓ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةً وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾﴾

{En nader niet de ontucht. Waarlijk, het is een verdorvenheid en een slechte weg.}[78]

***

[77] Soerah an-Nisaa', Vers 96 (Soerah 4:96).

[78] Soerah al-Israa', Vers 32 (Soerah 17:32).

﴿ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۖ قَالُوا۟ كَيْفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِى ٱلْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ ﴾

{Toen wees zij (Maryam) naar hem ('Isaa). Zij (de mensen) zeiden: "Hoe kunnen wij tegen iemand spreken die nog als een baby in de wieg ligt?"}[79]

2) «أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ»: deze zin is een Na'‌t van «أُمَّةٍ».

3) «تَأْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ» is Haal (*toestandsaccusatief*), en zijn Saahib al-Haal (*bezitter van de toestand*) is: «خَيْرَ أُمَّةٍ».

4) «لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ»: de Ism van *Kaana* «كَانَ» is de Damier Moestatier (*verborgen voornaamwoord*) die verwijst naar «الْإِيْمَانُ».

De zin kan worden uitgelegd als:

«وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ **الْإِيْمَانُ** خَيْرًا لَهُمْ.»

Voor «لَوْ», zie: D3:12.

[79] Soerah Maryam, Vers 29 (Soerah 19:29).

AANVULLENDE NOTITIES

1) De hoofdstad wordt «عَاصِمَةٌ» genoemd, omdat de hoofdstad het land beschermt.[80]

2) Het woord «شَفَا» komt twee keer voor in de Glorieuze Koran. Hier is de andere Aayah:

﴿أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُۥ عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنٍ خَيْرٌ أَم مَّنْ أَسَّسَ بُنْيَٰنَهُۥ عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَٱنْهَارَ بِهِۦ فِى نَارِ جَهَنَّمَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٩﴾﴾

{Is degene die zijn bouwwerk fundeert op vrees voor Allah en (Zijn) welbehagen beter, of degene die zijn bouwwerk fundeert op de rand van een afbrokkelende afgrond, zodat het met hem ineenstort tot in het Vuur van de Hel? En Allah leidt het onrechtplegende volk niet.}[81]

3) **Merk op** dat «حَافِرٌ» "hoef" betekent (*letterlijk: "datgene wat graaft"*).

4) Zoals in de volgende Aayah:

﴿ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُۥ زَكَرِيَّآ ﴿٢﴾﴾

{Een vermelding van de Genade van jouw Heer aan Zijn dienaar Zakariyyaa.}[82]

---

[80] Handig om te weten: het woord «عَاصِمَةٌ» betekent letterlijk: "beschermer", "zij die beschermt".

In de hoofdstad is meestal de regering van een land gevestigd. De regering neemt beslissingen over de bescherming/verdediging van het land. Vandaar dat de hoofdstad in het Arabisch «عَاصِمَةٌ» wordt genoemd.

[81] Soerah at-Tawbah, Vers 109 (Soerah 9:109).

[82] Soerah Maryam, Vers 2 (Soerah 19:2).

Hier is het woord «عَبْدَهُ» de Maf'oel Bihi van de Masdar «رَحْمَة», maar het heeft niet de Laam at-Taqwiyyah (*Laam van de versterking*) gekregen.

***

﴿فَلَا تَحْسَبَنَّ ٱللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِۦ رُسُلَهُۥٓ﴾

{Dus denk zeer zeker niet dat Allah Zijn Belofte aan Zijn Boodschappers zal verbreken.}[83]

Hier is «رُسُلَهُ» de Maf'oel Bihi van de Masdar «وَعْدِهِ», maar het heeft niet de Laam at-Taqwiyah gekregen.

[83] Soerah Ibraahiem, Vers 47 (Soerah 14:47).

OEFENINGEN

1) Identificeer alle Moedjarrad werkwoorden die in de tekst[84] voorkomen, en vermeld de Baab van elk ervan.

2) Identificeer alle Mazied werkwoorden die in de tekst voorkomen, en vermeld de Baab van elk ervan.

3) Wat wordt er bedoeld met elk van het volgende?

حَبْلُ اللهِ، شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ، يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوْهٌ، الْمَعْرُوْفُ، الْمُنْكَرُ.

4) Identificeer de soort van de Laam in elk van het volgende:

a) ﴿وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ﴾ [آلُ عِمْرَانَ: ١٠٤]

b) ﴿وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٨﴾﴾ [آلُ عِمْرَانَ: ١٠٨]

c) ﴿لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ﴾ [آلُ عِمْرَانَ: ١١٠]

d) ﴿وَءَامِنُواْ بِمَآ أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ﴾ [الْبَقَرَةُ: ٤١]

e) ﴿وَٱلْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَفِى خُسْرٍ ﴿٢﴾﴾ [الْعَصْرُ: ١-٢]

5) Wat is de I‘raab «إِعْرَاب» (*ontleding*) van het voornaamwoord «هُمْ» in elk van het volgende:

a) ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾﴾ [التَّوْبَةُ: ٨٨]

b) ﴿هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٣٩﴾﴾ [الْبَقَرَةُ: ٣٩]

---

[84] Met “tekst” wordt verwezen naar de Koranverzen die in les 4 worden behandeld: Verzen 103 t/m 110 van Soerah Aali ‘Imraan.

6) Het woord «رَجَعَ» komt in de volgende zin twee keer voor. Wat betekent het in elke context?

بَعْدَ أَنْ أَرْجِعَ مِنَ السَّفَرِ سَأَرْجِعُ لَكَ الْمَبْلَغَ إِنْ شَاءَ اللهُ.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

7) Het woord «عَدُوٌّ» wordt zowel in het enkelvoud als meervoud gebruikt. Citeer een Aayah (*Koranvers*) voor het gebruik van elk ervan.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

8) Geef het meervoud van elk van de volgende naamwoorden:

حَبْلٌ، نِعْمَةٌ، شَفَا، حُفْرَةٌ، أُمَّةٌ.

……………… ……………… ……………… ……………… ………………

LES 5

بِسْمِ ٱللَّهِ مَجْر۪ىٰهَا وَمُرْسَىٰهَآ ۚ

وَأُوحِىَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُۥ لَن يُؤْمِنَ مِن قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ ءَامَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا
كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَٱصْنَعِ ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ
ظَلَمُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ﴿٣٧﴾ وَيَصْنَعُ ٱلْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِّن قَوْمِهِۦ
سَخِرُوا۟ مِنْهُ ۚ قَالَ إِن تَسْخَرُوا۟ مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ
تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ
أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ قُلْنَا ٱحْمِلْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن
سَبَقَ عَلَيْهِ ٱلْقَوْلُ وَمَنْ ءَامَنَ ۚ وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ ۞ وَقَالَ ٱرْكَبُوا۟
فِيهَا بِسْمِ ٱللَّهِ مَجْر۪ىٰهَا وَمُرْسَىٰهَآ ۚ إِنَّ رَبِّى لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾ وَهِىَ تَجْرِى بِهِمْ فِى
مَوْجٍ كَٱلْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ٱبْنَهُۥ وَكَانَ فِى مَعْزِلٍ يَٰبُنَىَّ ٱرْكَب مَّعَنَا
وَلَا تَكُن مَّعَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ سَـَٔاوِىٓ إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِى مِنَ ٱلْمَآءِ ۚ قَالَ لَا
عَاصِمَ ٱلْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا ٱلْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ
ٱلْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾ وَقِيلَ يَٰٓأَرْضُ ٱبْلَعِى مَآءَكِ وَيَٰسَمَآءُ أَقْلِعِى وَغِيضَ ٱلْمَآءُ

وَقُضِىَ ٱلۡأَمۡرُ وَٱسۡتَوَتۡ عَلَى ٱلۡجُودِيِّۖ وَقِيلَ بُعۡدٗا لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَنَادَىٰ نُوحٞ
رَّبَّهُۥ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ٱبۡنِي مِنۡ أَهۡلِي وَإِنَّ وَعۡدَكَ ٱلۡحَقُّ وَأَنتَ أَحۡكَمُ ٱلۡحَٰكِمِينَ
﴿٤٥﴾ قَالَ يَٰنُوحُ إِنَّهُۥ لَيۡسَ مِنۡ أَهۡلِكَۖ إِنَّهُۥ عَمَلٌ غَيۡرُ صَٰلِحٖۖ فَلَا تَسۡـَٔلۡنِ مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ
عِلۡمٌۖ إِنِّيٓ أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلۡجَٰهِلِينَ ﴿٤٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّيٓ أَعُوذُ بِكَ أَنۡ
أَسۡـَٔلَكَ مَا لَيۡسَ لِي بِهِۦ عِلۡمٞۖ وَإِلَّا تَغۡفِرۡ لِي وَتَرۡحَمۡنِيٓ أَكُن مِّنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ
﴿٤٧﴾ قِيلَ يَٰنُوحُ ٱهۡبِطۡ بِسَلَٰمٖ مِّنَّا وَبَرَكَٰتٍ عَلَيۡكَ وَعَلَىٰٓ أُمَمٖ مِّمَّن مَّعَكَۚ وَأُمَمٞ
سَنُمَتِّعُهُمۡ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٤٨﴾ تِلۡكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهَآ إِلَيۡكَۖ
مَا كُنتَ تَعۡلَمُهَآ أَنتَ وَلَا قَوۡمُكَ مِن قَبۡلِ هَٰذَاۖ فَٱصۡبِرۡۖ إِنَّ ٱلۡعَٰقِبَةَ لِلۡمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾

[هُوْدٌ: ٣٦-٤٩]

LEXICALE EN GRAMMATICALE NOTITIES

وَأُوحِيَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُۥ لَن يُؤْمِنَ مِن قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ ءَامَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

(36) En er werd aan Noeh geopenbaard: "Voorwaar, niemand van jouw volk zal geloven, behalve degenen die reeds daadwerkelijk hebben geloofd. Dus treur niet over wat zij plachten te doen."

1) «أَوْحٰى إِلٰى فُلَانٍ يُوْحِيْ إِيْحَاءً» (iv): "informeren d.m.v. openbaring", "openbaren".

Merk op dat «إِيْحَاءٌ» veranderd is van de oorspronkelijke vorm «إِوْحَايٌ».

«الْوَحْيُ»: "goddelijke openbaring". Het is de Masdar van «وَحٰى – يَحِيْ» (a-ie), wat taalkundig "communiceren met een teken, geluid of schrijven" betekent.

2) Het voornaamwoord (*Damier*) in «أَنَّـهُ» is de Damier ash-Sha'n «ضَمِيْرُ الشَّأْنِ» die verwijst naar de zin die erop volgt.

Dit voornaamwoord wordt ook in het Engels gebruikt, zoals in: *It is wrong to go there* ("Het is verkeerd om daarheen te gaan"). Hier verwijst *it* naar de woorden *to go there*. Deze zin kan ook worden uitgelegd als: *To go there is wrong* ("Daarheen gaan is verkeerd").

Hier is een ander voorbeeld van Damier ash-Sha’n «ضَمِيْرُ الشَّأْنِ»:

- مَرْيَمُ لَا يُمْكِنُهَا أَنْ تُسَافِرَ لِأَنَّهُ لَيْسَ لَدَيْهَا جَوَازُ سَفَرٍ

“Maryam kan niet reizen, omdat zij geen paspoort heeft.”

3) «أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ»: dit is *Anna al-Masdariyyah* «أَنَّ الْمَصْدَرِيَّةُ», en de Masdar Moe-awwal is de Naa-ieb al-Faa‘iel[85] van «أُوْحِيَ». Het is dus: *Fie Mahall Raf‘* «فِيْ مَحَلِّ رَفْعٍ» (in de positie van Raf‘).

4) «إِلَّا مَنْ»: hier is «مَنْ» de Faa‘iel van «لَنْ يُؤْمِنَ», omdat de Istithnaa’ (*uitzondering*) Moefarragh[86] is.

En «قَدْ آمَنَ» is de Silah al-Mawsoel «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ».[87]

5) Zie D3:34 voor meer informatie over de eigennaam *Noeh* «نُوْحٌ» en de reden waarom deze Moensarief «مُنْصَرِفٌ» (*volledig verbuigbaar*) is.

6) «اِبْتَأَسَ ابْتَآسًا» (viii): “zich beroerd voelen”, “verdrietig zijn”, “droevig worden”, “verdrietig en bezorgd zijn”.

Het is «اِفْتَعَلَ» van «بَأْسٌ». Zie Soerah Yoesoef, Vers 69 (Soerah 12:69).

7) «بِمَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ»: hier is «مَا» ofwel Masdariyyah of Mawsoelah. In het eerste geval [d.w.z. Masdariyyah] is de betekenis: “om hun doen”. En in het tweede geval [d.w.z. Mawsoelah] is de betekenis: “wat zij hebben gedaan”. In dit geval dient de «عَائِد» te worden gebracht met «يَفْعَلُوْنَه».

---

[85] Naa-ieb al-Faa‘iel is de plaatsvervanger van de Faa‘iel. Zie D3:3.

[86] Bij Moefarragh wordt de Moestathnaa Minhoe niet vermeld. Zie D3:32.

[87] Dit is een Djoemlah of Shibh al-Djoemlah die de Ism al-Mawsoel opvolgt.

وَٱصۡنَعِ ٱلۡفُلۡكَ بِأَعۡيُنِنَا وَوَحۡيِنَا وَلَا تُخَٰطِبۡنِي فِي ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ إِنَّهُم مُّغۡرَقُونَ ﴿٣٧﴾

(37) "En maak de Ark onder Onze Ogen (d.w.z. onder Ons Toezicht) en (volgens) Onze Openbaring, en spreek Mij niet aan over degenen die onrecht pleegden. Waarlijk, zij worden verdronken."

1) «صَنَعَ صُنْعًا» (a-a): "maken", "vervaardigen", "produceren".

2) «الْفُلْكُ»: "ark", "schip". Het is vrouwelijk, maar het kan ook mannelijk zijn zoals in Soerah ash-Shoe'araa', Vers 119 (Soerah 26:119):

﴿فَأَنجَيۡنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِي ٱلۡفُلۡكِ ٱلۡمَشۡحُونِ ﴿١١٩﴾﴾

{Toen hebben Wij hem en degenen die met hem in de beladen Ark waren gered.}

Haar meervoud (d.w.z. van het woord «الْفُلْكُ») heeft dezelfde vorm als het enkelvoud, en is vrouwelijk.

Hier zijn wat voorbeelden uit de Koran van haar gebruik in het meervoud:

﴿هُوَ ٱلَّذِي يُسَيِّرُكُمۡ فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ وَجَرَيۡنَ بِهِم بِرِيحٖ طَيِّبَةٖ وَفَرِحُواْ بِهَا جَآءَتۡهَا رِيحٌ عَاصِفٞ وَجَآءَهُمُ ٱلۡمَوۡجُ مِن كُلِّ مَكَانٖ﴾

{Hij is Degene Die jullie in staat stelt om over het land en over de zee te reizen, totdat wanneer jullie in de schepen zijn en deze (schepen) met hen (d.w.z. de inzittenden) voortvaren door een gunstige wind en zij daar verblijd mee zijn. (Dan) komt er een stormachtige wind tot hen (d.w.z. tot de schepen) en komen er golven van alle kanten tot hen ...}[88]

Let op het woord «جَرَيْنَ» dat derde persoon vrouwelijk meervoud is.

[88] Soerah Yoenoes, Vers 22 (Soerah 10:22).

﴿وَتَرَى ٱلْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ﴾

{En je ziet de schepen erover (d.w.z. over de zee) varen.}[89]

Merk het woord «مَوَاخِرَ» **op** dat het meervoud is van «مَاخِرَةٌ» "vaarder", de Ism al-Faa'iel van «مَخَرَ مَخْرًا، وَمُخُوْرًا» (a-oe) "varen", "de zee doorklieven".

3) In de Koran is het meervoud van *'Ayn* «الْعَيْنُ» in de betekenis van "oog" als volgt: «أَعْيُنٌ» "ogen".[90]

En in de betekenis van "fontein", "bron" is het meervoud als volgt: «عُيُوْنٌ» "fonteinen", "bronnen".

Voor voorbeelden, zie: Soerah al-Hidjr, Vers 45 (15:45); Soerah ash-Shoe'araa', Vers 57 (26:57); Soerah al-A'raaf, Vers 179 (7:179); Soerah al-Maa-idah, Vers 83 (5:83).

Niet-Koranisch Arabisch maakt dit onderscheid niet.

4) «غَرِقَ غَرَقًا» (ie-a): "verdrinken".

De Ism al-Faa'iel is: «غَرِيْقٌ» "verdronkene".

En zijn meervoud is: «غَرْقَى» "verdronkenen", net zoals: «مَرِيْضٌ – مَرْضَى» "ziek – zieken".

«مُغْرَقٌ» "degene die wordt verdronken" is de Ism al-Maf'oel van vorm iv: «أَغْرَقَ فُلَانًا إِغْرَاقًا» (iv): "iemand laten verdrinken".

[89] Soerah an-Nahl, Vers 14 (Soerah 16:14).

[90] Wanneer dit woord voor Allah ﷻ wordt gebruikt, dan is dit in de figuurlijke betekenis. Allah ﷻ is vrij van het hebben van een lichaam en lichaamsdelen.

وَيَصْنَعُ ٱلْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِّن قَوْمِهِۦ سَخِرُواْ مِنْهُۚ قَالَ إِن تَسْخَرُواْ مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾

(38) En hij (Profeet Noeh) bouwt de Ark. En telkens wanneer de vooraanstaanden van zijn volk langs hem kwamen, bespotten zij hem. Hij zei: "Als jullie ons bespotten, voorwaar, dan zullen wij jullie ook bespotten, zoals jullie (ons) bespotten.

1) «وَيَصْنَعُ»: de Moedaari' is gebruikt om een levendig beeld te geven van de handeling van het bouwen. Vergelijk «وَهِيَ تَجْرِيْ بِهِمْ» in Aayah 42.

2) «كُلَّمَا»: "telkens wanneer/als".

Het is opgebouwd uit *Koella* «كُلَّ» die hier een Zarf is, en *Maa* «مَا» die hier Masdariyyah is. De *Maa* «مَا» samen met zijn Sielah «صِلَةٌ» is: «مُضَافٌ إِلَيْهِ فِيْ مَحَلِّ جَرٍّ».

En de Naasib «نَاصِبٌ» van «كُلَّ» is het werkwoord in de «جَزَاء» (in dit voorbeeld: «سَخِرُوْا»).

De zin kan worden uitgelegd als:

«سَخِرَ الْمَلَأُ مِنْ نُوْحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ كُلَّ وَقْتِ مُرُوْرِهِمْ بِهِ».

Hier is een ander voorbeeld van «كُلَّمَا» uit de Koran:

﴿ كُلَّمَآ أَوْقَدُواْ نَارًا لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا ٱللَّهُۚ ﴾

{Telkens wanneer zij een vuur voor de oorlog ontsteken, dooft Allah het.}[91]

---

[91] Soerah al-Maa-iedah, Vers 64 (Soerah 5:64).

Voor meer voorbeelden, zie: Soerah Aali 'Imraan, Vers 37 (3:37); Soerah an-Nisaa', Vers 56 (4:56); Soerah al-A'raaf, Vers 38 (7:38); Soerah al-Israa', Vers 97 (17:97); Soerah al-Hadj, Vers 22 (22:22); Soerah Noeh, Vers 7 (71:7).

Hier is een ander voorbeeld:

- كُلَّمَا زُرْتُهُ وَجَدْتُهُ يَقْرَأُ أَوْ يَكْتُبُ "Telkens wanneer ik hem bezoek, tref ik hem lezend of schrijvend aan."

3) «الْمَلَأُ»: "vooraanstaanden", "notabelen", "ouderen".

Hoewel het woord [in het Arabisch] enkelvoud is, heeft het een betekenis in het meervoud. Zijn meervoudsvorm is: «أَمْلَاءٌ». [AN1]

4) «سَخِرَ مِنْ فُلَانٍ سُخْرِيَةً» (ie-a): "honen", "bespotten", "beschimpen", "de spot drijven".

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾

(39) (Als de Zaak van Allah komt,) dan zullen jullie weten tot wie een straf komt die hem vernedert, en op wie een blijvende straf zal neerkomen."

1) «سَوْفَ»: een partikel (*Harf*) dat op de toekomst duidt, net zoals «سَ».

Hiervan is «سَوَّفَ تَسْوِيْفًا» "uitstellen" afgeleid.

2) «خَزِيَ يَخْزٰى خِزْيًا» (ie-a): "verachtelijk zijn/worden".

«أَخْزٰى فُلَانٌ فُلَانًا إِخْزَاءً» (iv): "te schande maken", "vernederen".

De zin «يُخْزِيْهِ» is een Na't.

3) «حَلَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ حُلُوْلًا» (a-ie): "neerdalen", "overkomen".

4) «أَقَامَ إِقَامَةً» (iv): (1) "opheffen", "iemand laten opstaan".[92]
(2) "verblijven", "resideren".[93]

[92] Handig om te weten: in deze betekenis is het werkwoord transitief.

[93] Handig om te weten: in deze betekenis is het werkwoord intransitief.

حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَمۡرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ قُلۡنَا ٱحۡمِلۡ فِيهَا مِن كُلّٖ زَوۡجَيۡنِ ٱثۡنَيۡنِ وَأَهۡلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيۡهِ ٱلۡقَوۡلُ وَمَنۡ ءَامَنَۚ وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٞ ﴿٤٠﴾

(40) (Zo duurde het voort) totdat Ons bevel (om hen te vernietigen) kwam, en de oven overkookte. (Toen) zeiden Wij: "Draag daarin (d.w.z. aan boord van de Ark) van ieder wezen een paar (een man en een vrouw) en jouw familie, behalve degene voor wie het Woord (d.w.z. de bestraffing) al eerder is bepaald. En (draag daarin ook) degene die gelooft." En niemand geloofde met hem, behalve weinigen.

1) «الْأَمْرُ»: (1) "zaak", "kwestie". Meervoud: «أُمُوْرٌ».

(2) "bevel", "gebod". Meervoud: «أَوَامِرُ».

2) «فَارَ يَفُوْرُ فَوْرًا، وفَوَرَانًا» (a-oe): "overkoken". "opborrelen". [AN2]

3) «التَّنُّوْرُ»: "oven". Meervoud: «تَنَانِيْرُ». [AN3]

Het opspuiten van het water uit het aardoppervlak is vergeleken met het overkoken van heet water uit een pot.

4) «حَمَلَ حَمْلًا» (a-ie): "dragen".

«اِمْرَأَةٌ حَامِلٌ»: "een zwangere vrouw" (niet: «حَامِلَةٌ»). Arabisch is logisch: aangezien deze eigenschap niet door mannen wordt gedeeld, waarom zou je dan een Taa Marboetah «ة» verspillen?

5) «زَوْجَانِ»: "een paar".

«زَوْجَيْنِ» is [in deze Aayah] de Maf'oel Bihi «مَفْعُوْلٌ بِهِ» (*lijdend voorwerp*) van «اِحْمِلْ».

6) «اِثْنَانِ»: dit is een Na't van «زَوْجَانِ». De woorden «وَاحِدٌ» en «اِثْنَانِ» zijn voor benadrukking gebruikt.

Voorbeeld:

- لِيْ أَخَوَانِ اثْنَانِ وَأُخْتٌ وَاحِدَةٌ "Ik heb twee broers en één zus."

7) «وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيْلٌ»: hier is «قَلِيْلٌ» de Faa'iel «فَاعِلٌ» van «آمَنَ», en de Istithnaa' «اِسْتِثْنَاءٌ» (*uitzondering*) is Moefarragh «مُفَرَّغٌ».[94]

[94] Bij Moefarragh wordt de Moestathnaa Minhoe niet vermeld (zie D3:32).

﴿ وَقَالَ ٱرْكَبُوا۟ فِيهَا بِسْمِ ٱللَّهِ مَجْر۪ىٰهَا وَمُرْسَىٰهَآ ۚ إِنَّ رَبِّى لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾

(41) En hij (Profeet Noeh) zei: "Ga aan boord, (en zeg:) *"Bismillaahi madjréhaa wa moersahaa"* (In de Naam van Allah zal haar vaart en haar verankering zijn). Voorwaar, mijn Heer is zeker Meest Vergevings-gezind, Meest Barmhartig."

1) «رَكِبَ فِي السَّفِيْنَةِ رُكُوْبًا» (ie-a): "aan boord gaan van een schip".

«رَكِبَ الْفَرَسَ»: "het paard bestijgen", "op het paard rijden".

2) «جَرَى الْمَاءُ جَرْيًا، وَجَرَيَانًا» (a-ie): "stromen", "vloeien".

«جَرَتِ السَّفِيْنَةُ»: "varen".

«مَجْرًى» is de Ism al-Makaan en Ism az-Zamaan, en betekent: "plaats en tijd van varen". Het kan ook Masdar Miemie zijn; het betekent dan: "vaart".

Merk op dat het woord «مَجْر۪ىٰهَا» in deze Aayah wordt uitgesproken als: *madjréhaa*. Het uitspreken van *a* als *e* wordt **Iemaalah** «الْإِمَالَةُ» genoemd. Het is een fonetisch fenomeen, en veel woorden worden met Iemaalah uitgesproken in de recitatiestijl van Warsh die veel voorkomt in Noordwest-Afrika, zoals Marokko en zijn buurlanden.

Merk het teken van de Iemaalah **op** dat onder de letter Raa staat.

3) «رَسَا يَرْسُوْ رَسْوًا، وَرُسُوًّا» (a-oe): (1) "stevig vast zitten".
(2) "aanmeren". [AN4]

«أَرْسٰى يُرْسِيْ إِرْسَاءً» (iv): (1) "iets stevig vastzetten".

(2) "verankeren", "ankeren" (van een schip).

«مُرْسًى» is de Ism al-Makaan en Ism az-Zamaan, en betekent: "plaats en tijd van verankeren". Het kan ook Masdar Miemie[95] zijn; het betekent dan:

"verankering".

4) «مَجْرَاهَا» is de Moebtada', en zijn Gabar is: «بِسْمِ اللهِ».

Het betekent: "Haar vaart en verankering zijn in de Naam van Allah."

[95] Zie deel 3, les 28 voor meer informatie over Masdar Miemie.

وَهِىَ تَجْرِى بِهِمْ فِى مَوْجٍ كَٱلْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ٱبْنَهُۥ وَكَانَ فِى مَعْزِلٍ يَٰبُنَىَّ ٱرْكَب مَّعَنَا وَلَا تَكُن مَّعَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٢﴾

(42) En zij (d.w.z. de Ark) vaart met hen over golven (zo hoog) als bergen. En Noeh riep naar zijn zoon die zich had afgezonderd: "O mijn lieve zoon, kom met ons aan boord en behoor niet tot de ongelovigen."

1) «مَوْجٌ»: "golven". Het is Ism al-Djins al-Djam'iy (*collectivum*), en het enkelvoud is: «مَوْجَةٌ» "golf". Zie Soerah an-Noer, Vers 40 (24:40). (Zie ook: D3:3.)

2) «عَزَلَ فُلَانًا عَزْلًا» (a-ie): (1) "afzonderen", "isoleren", "verwijderen". (2) "ontheffen".

«أَنَا بِمَعْزِلٍ عَنْ هٰذَا الْأَمْرِ»: "Ik heb niets met deze zaak te maken."

3) «بُنَيٌّ» is het verkleinwoord[96] van «اِبْنٌ». Eén van de betekenissen van het verkleinwoord «التَّصْغِيْرُ» (*Tasghier*) is liefkozing.

Dus «يَا بُنَيَّ» betekent: "O mijn lieve zoon!".

Merk op dat in «يَا بُنَيَّ» het voornaamwoord (*Damier*) van de eerste persoon enkelvoud is weggelaten. Het woord is oorspronkelijk: «يَا بُنَيِّيْ» (*boenayyie*). «يَا بُنَيَّ» is net zoals «يَا رَبِّ», zoals uitgelegd in D3:26.

Merk op dat «اِرْكَبْ مَعَنَا» wordt uitgesproken als: "*irkamma'anaa*", met de assimilatie van de Baa aan de Miem.

[96] Het verkleinwoord wordt ook wel "diminutief" genoemd.

قَالَ سَـَٔاوِىٓ إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِى مِنَ ٱلْمَآءِ ۚ قَالَ لَا عَاصِمَ ٱلْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا ٱلْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ ٱلْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾

(43) Hij (de zoon van Profeet Noeh) zei: "Ik zal toevlucht nemen tot een berg die mij tegen het water zal beschermen." Hij (Profeet Noeh) zei: "Er is vandaag geen enkele beschermer tegen het Bevel van Allah, behalve voor degene die Hij heeft begenadigd." En de golven kwamen tussen hen in, en hij (de zoon) behoorde tot de verdronkenen.

1) «أَوَى إِلَى الشَّيْءِ أُوِيًّا» (a-ie): "toevlucht nemen".

Merk op dat «سَآوِيْ» voor «سَأَأْوِيْ» staat, net zoals «آكُلُ» voor het volgende staat: «أَأْكُلُ» (أَأْ → آ).

«الْمَأْوَى»: "schuilplaats", "toevluchtsoord".

2) «عَصَمَ عَصْمًا» (a-ie): "beschermen".

De Ismoel Fi'l is: «عِصْمَةٌ». Over een Profeet wordt gezegd dat hij Ma'soem «مَعْصُوْمٌ» is, dat wil zeggen: beschermd tegen zonden.

3) «لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ»: dit is Istithnaa' Moenqati' «اِسْتِثْنَاءٌ مُنْقَطِعٌ», omdat de Moestathnaa «مُسْتَثْنًى» en de Moestathnaa Minhoe «مُسْتَثْنًى مِنْهُ» niet tot dezelfde soort behoren.

De Moestathnaa «مُسْتَثْنًى» is "de geredde", en de Moestathnaa Minhoe «مُسْتَثْنًى مِنْهُ» is "de redder" (Niemand kan vandaag iemand redden van het Bevel van Allah, behalve degenen aan wie Allah genade heeft getoond.)

Het is dus net zoals:

«رَجَعَ الْحُجَّاجُ كُلُّهُمْ إِلَى مَكَّةَ إِلَّا الشُّرْطَةَ»

"Alle bedevaartgangers zijn teruggekeerd naar Makkah, behalve de politieagenten."

Dus de betekenis van «لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ» is: "Er is vandaag geen enkele beschermer tegen het Bevel van Allah, maar degenen met wie Allah genade heeft, zullen worden gered."

De Gabar van de Laa an-Naafieyatoe lil Djins «لَا النَّافِيَةُ لِلْجِنْسِ» is «يَعْصِمُ» die Moeqaddar (*verondersteld/weggelaten*) is.

En «الْيَوْمَ» is Maf'oel Fihi, en zijn Naasieb «النَّاصِبُ» (*de accusatief/ conjunctief regerend*) is het werkwoord «يَعْصِمُ».[97]

4) In «مَنْ رَحِمَ» is de 'Aa-ied «عَائِدٌ»[98] weggelaten. Met de 'Aa-ied «عَائِدٌ» is het: «مَنْ رَحِمَهُ». De zin «رَحِمَهُ» is Silah al-Mawsoel «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ».[99]

5) «حَالَ الشَّيْءُ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ حَيْلُوْلَةً» (a-oe): "verhinderen", "tussenbeide komen".

Voorbeeld:

- حَالَ الْمَرَضُ بَيْنِيْ وَبَيْنَ السَّفَرِ "Ziekte verhinderde mij om te reizen."

---

[97] «لَا عَاصِمَ يَعْصِمُ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللهِ»

[98] 'Aa-ied «عَائِدٌ» is een terugverwijzend persoonlijk voornaamwoord.

[99] Dit is een Djoemlah of Shibh al-Djoemlah die de Ism al-Mawsoel opvolgt.

Een voorbeeld uit de Koran:

﴿وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَحُولُ بَيۡنَ ٱلۡمَرۡءِ وَقَلۡبِهِۦ﴾

{En weet dat Allah tussen een persoon en zijn hart komt.}[100]

De betekenis is dat Allah kan voorkomen dat een persoon zijn plannen uitvoert.

[100] Soerah al-Anfaal, Vers 24 (Soerah 8:24).

وَقِيلَ يَٰٓأَرْضُ ٱبْلَعِى مَآءَكِ وَيَٰسَمَآءُ أَقْلِعِى وَغِيضَ ٱلْمَآءُ وَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ وَٱسْتَوَتْ عَلَى ٱلْجُودِىِّ ۖ وَقِيلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾

(44) En er werd gezegd: "O aarde, slik je water in", en: "O hemel, weerhoud (jouw regen)." En het water nam af. En het bevel was uitgevoerd. En zij (d.w.z. de Ark) rustte op (de berg) al-Djoediyy. En er werd gezegd: "Weg met het onrechtvaardige volk."

1) «بَلِعَ بَلْعًا» (ie-a) ook «بَلَعَ بَلْعًا» (a-a): "inslikken", "slikken".

2) «أَقْلَعَ عَنِ الشَّيْءِ إِقْلَاعًا» (iv): "weerhouden", "zich onthouden", "stoppen".

Voorbeeld:

- أَقْلَعْتُ عَنِ التَّدْخِيْنِ "Ik ben gestopt met roken." [AN5]

3) «غَاضَ فُلَانٌ الْمَاءَ غَيْضًا» (a-ie): "afnemen", "verminderen".

Voorbeeld:

- غِيْضَ الْمَاءُ "Het water werd verminderd/was afgenomen".

4) «قَضٰى قَضَاءً» (a-ie): "uitvoeren", "vervullen", "besluiten".

5) «اِسْتَوٰى عَلَى الشَّيْءِ اسْتِوَاءً» (viii): "rusten op", "vestigen".[101]

---

[101] Handig om te weten: het werkwoord *Istawaa* «اِسْتَوٰى» heeft in het Arabisch meer dan 10 betekenissen.

6) «الْجُوْدِيُّ»: dit is de naam van de berg.

7) «بَعُدَ بُعْدًا» (oe-oe): “ver weg zijn”.

«بُعْدًا» is hier al-Masdar an-Naa-ieb ‘an Fi‘lihi «الْمَصْدَرُ النَّائِبُ عَنْ فِعْلِهِ», en de betekenis is: “Moge zij ver weg worden verwijderd!”

وَنَادَىٰ نُوحٌ رَّبَّهُۥ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ٱبْنِى مِنْ أَهْلِى وَإِنَّ وَعْدَكَ ٱلْحَقُّ وَأَنتَ أَحْكَمُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٤٥﴾

(45) En Noeh riep zijn Heer aan, en zei: "O mijn Heer, voorwaar, mijn zoon behoort tot mijn familie. En voorzeker, Uw Belofte is de Waarheid, en U bent de Beste der Oordeelvellers."

1) «رَبِّ» staat voor: «يَا رَبِّيْ». Zie D3:26 [voor meer informatie].

2) «إِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ»: hier is «الْحَقُّ» de Gabar van «إِنَّ».

3) «حَكَمَ حُكْمًا» (a-oe): "oordelen", "beoordelen", "veroordelen".

«أَحْكَمُ الْحَاكِمِيْنَ»: "de beste der oordeelvellers".

قَالَ يَـٰنُوحُ إِنَّهُۥ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ ۖ إِنَّهُۥ عَمَلٌ غَيْرُ صَـٰلِحٍ ۖ فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ ۖ إِنِّىٓ أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلْجَـٰهِلِينَ ﴿٤٦﴾

(46) Hij (Allah) zei: "O Noeh, voorwaar, hij behoort niet tot jouw familie. Waarlijk, het is geen rechtschapen daad. Dus vraag Mij niet over datgene waar jij geen kennis over hebt. Voorwaar, Ik vermaan je, opdat jij niet tot de onwetenden zult behoren."

1) Het voornaamwoord in [de zin] «إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ» verwijst naar de ongehoorzaamheid van de zoon.

Het kan ook naar de zoon zelf verwijzen, en in dit geval betekent het: "Hij is een belichaming van onrechtschapenheid."

2) «سَأَلَ فُلَانٌ شَيْئًا» (a-a): "vragen".

Het krijgt twee lijdende voorwerpen (*Maf'oel Bihi's*).

Voorbeeld:

- اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ "O Allah, ik vraag U om het Paradijs."

Hier is een voorbeeld uit de Glorieuze Koran:

﴿ قُل لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا ٱلْمَوَدَّةَ فِى ٱلْقُرْبَىٰ ۗ ﴾

{Zeg (O Mohammed): "Ik vraag jullie hier geen beloning voor, behalve genegenheid voor de verwanten."}[102]

***

[102] Soerah ash-Shoeraa, Vers 23 (Soerah 42:23).

In de Aayah die we aan het bestuderen zijn, is het eerste lijdend voorwerp het voornaamwoord van de eerste persoon (nl. de Yaa «ي» die weggelaten is; zie punt 3 hieronder), en het tweede lijdend voorwerp is *Maa* «مَا».

3) «فَلَا تَسْأَلْنِ» staat voor: «فَلَا تَسْأَلْنِيْ». Het weglaten van de Yaa van de eerste persoon is gebruikelijk in het Koran-Arabisch. Zie Soerah al-Fadjr, Verzen 15 en 16 (89:15-16)

4) «وَعَظَ يَعِظُ وَعْظًا» (a-ie): "vermanen", "waarschuwen".

5) «أَنْ تَكُوْنَ مِنَ الْجَاهِلِيْنَ»: de Masdar Moe-awwal is Moedaaf Ilaih, en de Moedaaf die een woord als «خَشْيَةَ» of «كَرَاهَةَ» kan zijn, is weggelaten; en dit is Maf'oel Lahoe «مَفْعُوْلٌ لَهُ».

6) «جَهِلَ جَهْلًا، وَجَهَالَةً» (ie-a): (1) "onwetend zijn".
(2) "irrationeel zijn", "dwaas zijn".

De eerste is het tegenovergestelde van «عِلْمٌ» "kennis", en de tweede is het tegenovergestelde van «حِلْمٌ» "inzicht","wijsheid". In deze Aayah heeft het de eerste betekenis.

Hier is een voorbeeld van de tweede betekenis:

﴿وَعِبَادُ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى ٱلْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ ٱلْجَٰهِلُونَ قَالُوا۟ سَلَٰمًا ﴿٦٣﴾﴾

{En de dienaren van de Uiterst Barmhartige (*ar-Rahmaan*) zijn degenen die de aarde bewandelen in nederigheid, en wanneer de dwazen hen aanspreken, zeggen zij: "Salaam" (Vrede).}[103]

[103] Soerah al-Foerqaan, Vers 63 (Soerah 25:63).

قَالَ رَبِّ إِنِّيٓ أَعُوذُ بِكَ أَنۡ أَسۡـَٔلَكَ مَا لَيۡسَ لِي بِهِۦ عِلۡمٞۖ وَإِلَّا تَغۡفِرۡ لِي وَتَرۡحَمۡنِيٓ أَكُن مِّنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٤٧﴾

(47) Hij (Noeh) zei: "O mijn Heer, waarlijk, ik zoek mijn toevlucht tot U, dat ik U vraag over datgene waar ik geen kennis over heb. En indien U mij niet vergeeft en mij niet begenadigt, dan behoor ik tot de verliezers."

1) «عَاذَ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ عِيَاذًا، وَمَعَاذًا» (a-ie): "toevlucht zoeken", "bescherming zoeken".

2) «أَعُوْذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ»: hier is het voorzetsel[104] «مِنْ» weggelaten van de oorspronkelijke constructie: «أَعُوْذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَسْأَلَكَ». Voorzetsels die
vóór de Masdar Moe-awwal staan, kunnen worden weggelaten.[105]

Voorbeeld:

- أَمَرَنَا اللهُ أَنْ نُصَلِّيَ *of* أَمَرَنَا اللهُ بِأَنْ نُصَلِّيَ → أَمَرَنَا اللهُ بِالصَّلَاةِ

3) «إِلَّا تَغْفِرْلِيْ»: hier staat «إِلَّا» voor: «إِنْ لَا».

De Fi'l ash-Shart «فِعْلُ الشَّرْطِ» is: «لَا تَغْفِرْلِيْ».

En de Djawaab ash-Shart «جَوَابُ الشَّرْطِ» is: «أَكُنْ».

4) «خَسِرَ خَسَارَةً، وَخُسْرًا، وَخُسْرَانًا» (ie-a): "verliezen", "verlies lijden".

---

[104] Voorzetsel = Harf Djarr «حَرْفُ جَرٍّ».

[105] Zie D3:21 voor meer informatie.

قِيلَ يَٰنُوحُ ٱهۡبِطۡ بِسَلَٰمٖ مِّنَّا وَبَرَكَٰتٍ عَلَيۡكَ وَعَلَىٰٓ أُمَمٖ مِّمَّن مَّعَكَۚ وَأُمَمٞ سَنُمَتِّعُهُمۡ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٤٨﴾

(48) Er werd (tegen hem) gezegd: "O Noeh, daal (van de Ark) af met Vrede van Ons en Zegeningen over jou en over de (enkele) gemeenschappen die (voortkomen uit degenen die) met jou zijn. En (andere) gemeenschappen zullen Wij genietingen schenken (voor een bepaalde duur). Vervolgens zal hen een pijnlijke Bestraffing van Ons treffen."

1) «هَبَطَ هُبُوْطًا» (a-ie): "afdalen", "dalen", "landen".

Merk op: «مَهْبِطُ الْوَحْيِ» "plaats waar de openbaring vanuit de hemel neerdaalde", een benaming voor Makkah en Madinah.

2) «أُمَّةٌ»: "natie", "gemeenschap". Meervoud: «أُمَمٌ».

3) «مَتَّعَ فُلَانًا تَمْتِيْعًا» (ii): "van genieting voorzien".

4) «مَسَّ يَمَسُّ مَسًّا» (ie-a, «مَسِسْتُ»): "aanraken", "raken", "treffen".

5) «أَلَمٌ»: "pijn", "leed". Meervoud: «آلَامٌ».

«أَلِيْمٌ»: pijnlijk.

6) «وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ»: hier is «أُمَمٌ» Moebtada' omdat het Nakirah Mawsoefah «نَكِرَةٌ مَوْصُوْفَةٌ» is, aangezien het voor «أُمَمٌ أُخْرٰى» staat.

«مِمَّنْ مَعَكَ»: "andere gemeenschappen (afstammend) van sommigen die met jou zijn".

تِلْكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ نُوحِيهَآ إِلَيْكَ ۖ مَا كُنتَ تَعْلَمُهَآ أَنتَ وَلَا قَوْمُكَ مِن قَبْلِ هَـٰذَا ۖ فَٱصْبِرْ ۖ إِنَّ ٱلْعَـٰقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾

(49) Dit behoort tot de berichten van het verborgene die Wij aan jou (o Mohammed) openbaren. Jij, noch jouw volk was daar voorheen van op de hoogte. Dus wees geduldig. Waarlijk, het goede Einde is voor de godsvruchtigen.

1) «نَبَأٌ»: “bericht”, “nieuws”. Meervoud: «أَنْبَاءٌ».

2) «الْعَاقِبَةُ»: “einde”, “resultaat”, “gevolg”. Meervoud: «عَوَاقِبُ».

De toekomst kan gelukkig of ongelukkig zijn. Wat hier wordt bedoeld is een gelukkige toekomst.

3) «مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ»: als een naamwoord (*Ism*) verbonden wordt aan een Damier Rafʿ Moettasiel «ضَمِيْرُ رَفْعٍ مُتَّصِلٌ» met een voegwoord, dan dient de corresponderende Damier Moenfasiel «ضَمِيْرٌ مُنْفَصِلٌ» als eerste te worden vermeld, zoals in deze Aayah. Zie: Les 2/Aayah 249/Notitie 9.

AANVULLENDE NOTITIES

1) Het woord «الْمَلَأُ» betekent ook "samenkomst" of "bijeenkomst", zoals in de volgende Hadith:

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

«يَقُوْلُ اللهُ تَعَالَى: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِيْ بِيْ، وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذَكَرَنِيْ: فَإِنْ ذَكَرَنِيْ فِيْ نَفْسِهِ، ذَكَرْتُهُ فِيْ نَفْسِيْ؛ وَإِنْ ذَكَرَنِيْ فِيْ مَلَإٍ، ذَكَرْتُهُ فِيْ مَلَإٍ خَيْرٍ مِنْهُمْ؛ وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شِبْرًا، تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا؛ وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا، تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا؛ وَإِنْ أَتَانِيْ يَمْشِيْ، أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ)

Vrije vertaling:
Overgeleverd van Aboe Hoerairah ﵁ dat hij heeft gezegd: 'De Profeet ﷺ heeft gezegd:

'Allah, de Verhevene, zegt: "Ik ben zoals Mijn dienaar over Mij denkt. En Ik ben met hem wanneer hij Mij gedenkt. Indien hij Mij in zichzelf gedenkt, gedenk Ik hem in Mijzelf. En indien hij Mij gedenkt in een samenkomst, gedenk Ik hem in een samenkomst die beter is dan die van hen.

En indien hij Mij een handbreedte nadert, nader Ik hem een armlengte. En indien hij Mij een armlengte nadert, nader Ik hem een vadem. En indien hij lopend naar Mij komt, kom Ik rennend naar hem toe."''

(Overgeleverd door al-Boekhari in Kitaab at-Tawhied, 15)

2) **Merk op**: «رَجَعَ فُلَانٌ مِنْ فَوْرِهِ» “Hij keerde onmiddellijk terug.”

«خَرَجْتُ فَوْرَ دُخُوْلِيْ» “Ik ging direct na mijn binnenkomst naar buiten.”

(Zie D3:24)

Het woord «فَوْرَ» heeft de betekenis van “onmiddellijk”, “direct” gekregen. Dit komt van het idee van ‘koken’, alsof de tweede actie plaatsvindt voordat de eerste is afgekoeld.

Van «فَارَ» is het Urdu-woord «فَوَّارَه» “fontein” afgeleid.

Maar in het Arabisch is “fontein” als volgt: «النَّافُوْرَةُ».

Merk op dat in Modern Arabisch «قُرْصٌ فَوَّارٌ» “bruistablet” betekent.

3) Het woord «تَنُّوْرٌ» is in het Urdu verbasterd tot «تَنْدُوْر» [de 2e Noen is een Daal («د») geworden].

4) De Ism al-Faa‘iel van «رَسَا» is: «رَاسٍ». Het betekent: “iets dat stevig vastzit”. Het wordt ook gebruikt voor “een berg”, en zijn meervoud «رَوَاسٍ» “bergen” komt voor in negen Aayaat van de Koran.

Eén ervan is het volgende:

﴿ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَاۖ وَأَلْقَىٰ فِى ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِىَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ١٠ ﴾

{Hij schiep de hemelen zonder pilaren die jullie kunnen zien, en Hij plaatste stevige bergen op de aarde, zodat deze (d.w.z. de aarde) niet zou schudden met jullie (erop), en Hij verspreidde daarop allerlei soorten

dieren. En Wij zonden water vanuit de hemel neer, waarmee Wij allerlei soorten goede gewassen (uit de aarde) hebben voortgebracht.}[106]

5) In Modern Arabisch betekent «أَقْلَعَ» “opstijgen” (luchtvaart).

Voorbeelden:

- أَقْلَعَتِ الطَّائِرَةُ السَّاعَةَ الثَّامِنَةَ “Het vliegtuig steeg op om 8 uur.”
- مَتَى الْإِقْلَاعُ؟ “Wanneer is het vertrek (van het vliegtuig)?”

[106] Soerah Loeqmaan, Vers 10 (Soerah 31:10).

OEFENINGEN

1) Is «الْفُلْكُ» mannelijk of vrouwelijk in deze tekst?[107] Hoe weet je dit?

………………………………………………………………………………………………

………………………………………………………………………………………………

2) Wat is het type van *Maa* «مَا» in de volgende voorbeelden?

a) ﴿فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ٣٨﴾ [هُوْدُ]

b) ﴿وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٌ ٤٠﴾ [هُوْدُ]

c) ﴿فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌۖ﴾ [هُوْدُ]

3) Wat is de Naa-ieb al-Faa'iel van «أُوْحِيَ»?

………………………………………………………………………………………………

4) Identificeer alle Moedjarrad werkwoorden die in de tekst voorkomen, en sorteer ze vervolgens conform de volgende categorieën:

a) Saaliem

b) Moeda''af

c) Mithaal

[107] Met "tekst" wordt verwezen naar de Koranverzen die in les 5 worden behandeld: Verzen 36 t/m 49 van Soerah Hoed.

d) Mahmoez

e) Adjwaf

f) Naaqis

g) Lafief

5) Identificeer alle Moedjarrad werkwoorden die in de tekst voorkomen, en sorteer ze vervolgens conform hun Baabs.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

6) Identificeer alle Mazied werkwoorden die in de tekst voorkomen, en sorteer ze vervolgens conform hun Baabs.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

7) Lees de Aayah en beantwoord de volgende vragen:

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾

a) Waar duidt het partikel «سَوْفَ» op?

………………………………………………………………………………

b) Wat is de Iʿraab «إِعْرَابٌ» (*grammaticale ontleding*) van het naamwoord «مَنْ» en de zin «يَأْتِيْهِ عَذَابٌ يُخْزِيْهِ»?

………………………………………………………………………………

………………………………………………………………………………

c) Van welk soort Moeshtaqq «مُشْتَقٌّ» is «مُقِيْمٌ»? En wat betekent het?

………………………………………………………………………………

………………………………………………………………………………

………………………………………………………………………………

8) Lees het volgende en beantwoord de vragen:

قَالَ سَـَٔاوِىٓ إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِى مِنَ ٱلْمَآءِ

a) Wie zei dit en tegen wie zei hij dit? En in welke context?

………………………………………………………………………………

………………………………………………………………………………

b) Wat is de I‘raab van de zin «يَعْصِمُنِيْ مِنَ الْمَاءِ»?

………………………………………………………………………………………

9) Vul de lege plek in elk van de volgende zinnen in met een passende Harf Djarr «حَرْفُ جَرٍّ».

١) أَوْحَى اللهُ تَعَالَى .... نُوْحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

٢) لَا تَسْخَرْ .... أَخِيْكَ الْمُسْلِمِ.

٣) عِنْدَمَا رَأَيْتُ دُبًّا يُقْبِلُ عَلَيَّ أَوَيْتُ .... سَيَّارَتِيْ.

٤) ارْكَبُوْا .... الْحَافِلَةِ يَا إِخْوَانُ.

10) Wat betekent «سَأَلَ» in elk van de volgende zinnen?

- سَأَلْتُ الْمُدَرِّسَ عَنْ مَوْعِدِ الْاِخْتِبَارِ.
- سَأَلْتُ الْمُدَرِّسَ كِتَابًا فِي النَّحْوِ.

11) Vertaal de volgende Aayah (Soerah Aali ‘Imraan, Vers 37 | 3:37):

كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا ٱلْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقًا ۖ قَالَ يَٰمَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَا ۖ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

………………………………………………………………………………………

………………………………………………………………………………………

LES 6

وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ

فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ
ٱلْحَىِّ وَيُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَكُم
مِّن تُرَابٍ ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٌ تَنتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ
أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا لِّتَسْكُنُوٓا۟ إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ
لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ خَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفُ
أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَٰنِكُمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّلْعَٰلِمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ مَنَامُكُم
بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱبْتِغَآؤُكُم مِّن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ
يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَيُحْىِۦ بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦ ۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ
دَعْوَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ إِذَآ أَنتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ كُلٌّ

لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ۚ وَلَهُ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ [الرُّوْمُ: ١٧-٢٧]

* * *

Het woord *ar-Roem* «الرُّوْمُ» betekent: “de Byzantijnen”. De eerste paar Aayaat van deze Soerah (2-6) verwijzen naar de nederlaag van de Byzantijnen door toedoen van de Perzen in 614-615 n.Chr., en de profetie dat de Byzantijnen binnen negen jaar zouden overwinnen.

LEXICALE EN GRAMMATICALE NOTITIES

فَسُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ حِينَ تُمۡسُونَ وَحِينَ تُصۡبِحُونَ ﴿١٧﴾

(17) Dus prijs Allah wanneer jullie de avond ingaan en wanneer jullie de ochtend ingaan.

1) «سَبَّحَ اللّٰهَ تَسْبِيْحًا» (ii): "Allah prijzen/verheerlijken", namelijk: Hem vrij verklaren van elke tekortkoming of smet, of van elke eigenschap die niet bij Hem past.

«سُبْحَانَ» is Ism al-Masdar van «سَبَّحَ». Het is Mansoeb (*d.w.z. het bevindt zich in de Fathah positie*), omdat het Maf'oel Moetlaq is. Het is een Masdar die fungeert als een werkwoord.

Dus «سُبْحَانَ» betekent hier: «سَبِّحُوا اللّٰهَ» ("Prijs Allah").

2) «حِيْنٌ»: "periode". Meervoud: «أَحْيَانٌ». En zijn meervoud is: «أَحَايِيْنُ».

«حِيْنَ» is hier Maf'oel Fihi (*bijwoord van tijd*).

Hier is een ander voorbeeld:

- رَأَيْتُكَ حِيْنَ خَرَجْتَ مِنَ الْمَسْجِدِ "Ik zag jou toen je de moskee verliet."

«حِيْنَ تُمْسُوْنَ»: hier is «حِيْنَ» Moedaaf, en de verbale zin[108] «تُمْسُوْنَ» is Moedaaf Ilaih en is daarom *Fie Mahall Djarr* (in de positie van Djarr).

[108] Verbale zin = Djoemlah Fi'liyyah «الْجُمْلَةُ الْفِعْلِيَّةُ».

3) «الْمَسَاءُ»: “late avond” (*dit strekt zich uit over de periode van het naderen van zonsondergang tot de tijd van het ‘Ieshaa’-gebed*).

«أَمْسٰى» (iv): “de avond doorbrengen”, “de avond ingaan”, “in de avond komen”, “in de avond worden”.

4) «أَصْبَحَ» (iv): “de ochtend doorbrengen”, “de ochtend ingaan”, “in de ochtend doen/zijn”, “in de ochtend worden”.

5) Hier zijn «أَمْسٰى» en «أَصْبَحَ» beide Taam werkwoorden. Een Taam werkwoord is een werkwoord dat een Faa‘iel krijgt.

Voorbeelden:

- جَلَسَ “Hij zat.”
- خَرَجَ “Hij ging naar buiten.”
- دَخَلَ “Hij kwam binnen.”

Het is het tegenovergestelde van een Naaqis werkwoord,[109] dat een Ism en Gabar krijgt.

Voorbeelden:

- صَارَ “Hij werd …”
- كَانَ “Hij was …”

[109] Een werkwoord waarin de 3e stamletter een Waaw «و» of een Yaa «ي» is.

De volgende voorbeelden zullen het punt duidelijk maken:

❁ «**أَمْسٰى**»:

Naaqis: أَمْسٰى بِلَالٌ مَرِيْضًا "Bilaal was in de avond ziek."

Taam: لَمَّا أَمْسٰى بِلَالٌ خَرَجَ لِلنُّزْهَةِ "Toen het avond was, ging Bilaal naar buiten voor de wandeling."

(*Letterlijk: "Toen Bilaal de avond inging, ging hij …"*)

ↂ

❁ «**أَصْبَحَ**»:

Naaqis: أَصْبَحْتُ نَشِيْطًا "Ik was in de ochtend actief."

Taam: جَلَسْتُ أَقْرَأُ هٰذَا الْكِتَابَ حَتّٰى أَصْبَحْتُ "Ik zat dit boek te lezen tot het ochtend werd." (*Letterlijk: "… totdat ik de ochtend inging."*)

وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾

(18) En aan Hem behoort alle lof in de hemelen en op de aarde toe, en (prijs Hem) in de namiddag en wanneer jullie de middag bereiken.

1) De zin «وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ» is een zin die tussen haakjes staat, en het woord «عَشِيًّا» is Ma‘toef van het woord «حِيْنَ» in de vorige Aayah.

Dus de constructie van de zin is als volgt:

«فَسَبِّحُوا اللهَ حِيْنَ تُمْسُوْنَ وَحِيْنَ تُصْبِحُوْنَ، وَعَشِيًّا، وَحِيْنَ تُظْهِرُوْنَ. وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ.»

2) «حَمِدَ حَمْدًا» (ie-a): "prijzen". «حَمِيْدٌ» "prijzenswaardig".

«حَمَّدَ تَحْمِيْدًا» (ii): "excessief prijzen". Zijn Ism al-Maf‘oel is: «مُحَمَّدٌ».

3) «وَلَهُ الْحَمْدُ»: de Gabar is vóór de Moebtada' geplaatst omwille van benadrukking.

4) «فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ»: de Shibh al-Djoemlah is een Haal «الْحَالُ» (*toestandsaccusatief*) van «الْحَمْدُ».

5) «عَشِيٌّ»: "vooravond" (van middag tot zonsondergang).

«عَشِيًّا» is hier Maf‘oel Fihi (*bijwoord van tijd*).

6) «أَظْهَرَ إِظْهَارًا» (iv): “de middag doorbrengen «الظُّهْرُ»”, “de middag bereiken”. (Dit werkwoord wordt niet als een Naaqis werkwoord gebruikt.)

7) Deze twee Aayaat verwijzen naar de vijf dagelijkse gebeden:

«تُمْسُوْنَ» verwijst naar het Maghrib- en ‘Ieshaa’-gebed.

«تُصْبِحُوْنَ» verwijst naar het Fadjr-gebed.

«عَشِيًّا» verwijst naar het ‘Asr-gebed.

«تُظْهِرُوْنَ» verwijst naar het Zohr-gebed.[110]

[110] Tafsir at-Tabari.

يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَيُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾

(19) Hij brengt de levende voort uit de dode en Hij brengt de dode voort uit de levende, en Hij brengt de aarde tot leven na haar dood. En zo worden jullie (na jullie dood) opgewekt.

1) «أَخْرَجَ إِخْرَاجًا» (iv): "voortbrengen", "naar buiten halen".

2) «حَيِيَ يَحْيًا حَيَاةً» (ie-a): "leven", "levend zijn". «حَيَّ» met Idghaam wordt ook gebruikt in plaats van «حَيِيَ». Zie Soerah al-Anfaal, Aayah 42 (Soerah 8:42).

«حَيٌّ»: "levend", "levende". Meervoud: «أَحْيَاءٌ».

«أَحْيَا يُحْيِيْ إِحْيَاءً» (iv): "laten leven", "tot leven brengen/wekken".

Zijn Ism al-Faa'iel is «مُحْيٍ», en met "*al-*" wordt het: «الْمُحْيِيْ».[111]

«يُحْيِيْ» heeft twee Yaa's, aangezien zowel de tweede als derde stamletter Yaa's zijn. **Maar** in deze Aayah wordt dit woord in de Moeshaf[112]

[111] Een veelvoorkomende naam op het Indiase subcontinent is *Moehyiddien* «مُحْيِي الدِّيْنِ». Het betekent: "de herlever van de religie".

[112] *Moeshaf* houdt in: een geschreven of gedrukt exemplaar van de Koran. Tijdens het bespreken van orthografische zaken, gebruiken we dit woord in plaats van "Koran".

Voorbeeld: "Dit woord komt voor in de Koran en het staat zo geschreven in de *Moeshaf*."

geschreven met slechts één Yaa, aangezien de tweede Yaa [3e stamletter] verloren gaat in de uitspraak vanwege Iltiqaa'-oes Saakinain:[113]

يُحْيِي الْأَرْضَ yoehy**ie** l-arda → yoehy**i** l-arda.

In Aayah 24 blijft de tweede Yaa staan, maar het is apart geschreven als een miniatuurletter. Zo worden weggelaten letters in de Oethmaanse codex aangegeven.[114]

3) «يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ»: dit verwijst naar natuurlijke fenomen, zoals de groei van een boom uit een zaadje, de vorming van een embryo uit het sperma, etc., die voor de leek 'dood' lijken. **Maar** nog belangrijker, het verwijst [ook] naar de komst van een sterke gelovige vanuit een voormalige ongelovige en vice versa.

4) «أَرْضٌ»: "aarde". Meervoud: «أَرَاضٍ» (met "*al-*": «الْأَرَاضِيْ»).

5) «مَاتَ يَمُوْتُ مَوْتًا» (a-oe): "doodgaan", "sterven".

De Maadi gekoppeld aan de Moetaharriek voornaamwoorden, is «مُتُّ» etc., met een Dammah.[115] [AN1]

---

[113] Iltiqaa'-oes Saakinain houdt in dat twee klinkerloze letters naast elkaar staan. Zie D2:5 voor meer informatie.

[114] Aayah 24 van Soerah ar-Roem:

﴿وَمِنْ ءَايَـٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَيُحْىِۦ بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَـٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾﴾

[115] Dit is zo wanneer je dit werkwoord via Baab Nasara (a-oe) gebruikt. Via Baab Sami'a (ie-a) wordt het: «مِتُّ» (met een Kasrah).

6) «وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُوْنَ»: hier is «كَذٰلِكَ» Mafʿoel Moetlaq, aangezien het de Masdar «إِخْرَاج» representeert. Dit omdat de betekenis ervan als volgt is: «تُخْرَجُوْنَ مِثْلَ ذٰلِكَ الْإِخْرَاجِ» of «تُخْرَجُوْنَ إِخْرَاجًا مُمَاثِلًا».

Het idee is dat je na je dood tot leven wordt gewekt, net zoals de aarde tot leven wordt gebracht door de regen na haar dood in de tijd van droogte.

وَمِنْ ءَايَـٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٌ تَنتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾

(20) En tot Zijn Tekenen behoort dat Hij jullie heeft geschapen uit stof. Vervolgens, zie, jullie zijn mensen die zich (over de aarde) hebben verspreid.

1) «آيَةٌ»: "teken". Meervoud: «آيَاتٌ» ، «آيٌ».

2) «خَلَقَ خَلْقًا» (a-oe): "scheppen". Het woord «خَلْقٌ» is een Masdar, en het betekent: "schepping". **Maar** het is ook (net zoals in het Engels) in de betekenis van de Ism al-Maf'oel, namelijk: "datgene wat geschapen is".

3) De Masdar Moe-awwal «أَنْ خَلَقَكُمْ» (= خَلْقُكُمْ) is de Moebtada' Moe-aggar; en de voorzetselgroep «مِنْ آيَاتِهِ» is de Gabar Moeqaddam.

4) «تُرَابٌ»: "stof", "aarde". Meervoud: «أَتْرِبَةٌ».

5) «ثُمَّ» is een Harf 'Atf «حَرْفُ عَطْفٍ» (*voegwoord/conjunctie*) die een **vertraagde opeenvolging** aanduidt, zoals in het volgende voorbeeld:

- تَغَدَّيْتُ ثُمَّ خَرَجْتُ "Ik had geluncht, vervolgens ging ik (na een tijdje) naar buiten."

In tegenstelling tot:

- تَغَدَّيْتُ فَخَرَجْتُ "Ik had geluncht, vervolgens ging ik (direct) naar buiten."

Het voegwoord «ثُمَّ» is hier [in Aayah 20] gebruikt in plaats van *fa* «فَـ», aangezien het scheppingsproces een aantal fases doorloopt totdat stof wordt omgezet in een bewegend menselijk wezen.

6) «إِذَا»: dit is Idhaa al-Foedjaa-ieyyah «إِذَا الْفُجَائِيَّةُ».[116]

7) «بَشَرٌ»: "mensen".

Het wordt ook gebruikt om één mens aan te duiden.

Een voorbeeld uit de Koran:

﴿ قُلْ إِنَّمَآ أَنَاْ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ﴾

{Zeg (O Mohammed): "Voorwaar, ik ben slechts een mens zoals jullie."}[117]

8) «إِنْتَشَرَ انْتِشَارًا» (viii): "verspreiden", "verspreid zijn/staan".

De zin «تَنْتَشِرُوْنَ» is een Na'‌t die het woord «بَشَرٌ» omschrijft.

---

[116] De Idhaa al-Foedjaa-ieyyah geeft aan dat iets onverwachts gebeurt. Zie deel 3, les 23 punt 3 voor meer informatie over Idhaa al-Foedjaa-ieyyah.

[117] Soerah al-Kahf, Vers 110 (Soerah 18:110).

وَمِنْ ءَايَـٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا لِّتَسْكُنُوٓا۟ إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَـٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

(21) En tot Zijn Tekenen behoort dat Hij uit julliezelf echtgenotes voor jullie heeft geschapen, opdat jullie rust bij haar vinden. En Hij heeft tussen jullie liefde en barmhartigheid geplaatst. Voorwaar, daarin zijn zeker tekenen voor een volk dat nadenkt.

1) «نَفْسٌ»: "zelf". Meervoud: «أَنْفُسٌ».

Merk op dat «مِنْ أَنْفُسِكُمْ» betekent dat beide echtgenoten van dezelfde soort zijn.

2) «زَوْجٌ»: "echtgenoot", "echtgenote". Het wordt voor zowel man als vrouw gebruikt. Meervoud: «أَزْوَاجٌ».

3) «سَكَنَ سُكُوْنًا» (a-oe): "stilliggen", "tot rust komen".

4) «لِتَسْكُنُوْا»: dit is Laam at-Ta'liel (*Laam van de reden*), en de Moedaari' die erop volgt is Mansoeb (*d.w.z. het bevindt zich in de Fathah positie*) vanwege «أَنْ» die meestal is weggelaten.

Maar het kan [ook] worden vermeld, zoals in Soerah az-Zoemar, Aayah 12 (39:12):

﴿ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ ﴾

{"En ik ben bevolen om de eerste van de moslims te zijn."}[118]

[118] De Maf'oel Bihi van «أُمِرْتُ» is weggelaten. De zin kan als volgt worden uitgelegd: «أُمِرْتُ بِذٰلِكَ لِأَكُوْنَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِيْنَ».

Merk op dat «أَنْ» niet kan worden weggelaten als het gevolgd wordt door Laa an-Naafieyah (*de ontkennende Laa*).

Voorbeeld:

- أَسْرِعْ لِئَلَّا يَخْرُجَ الْمُدِيْرُ مِنْ مَكْتَبِهِ "Schiet op, zodat de directeur niet weggaat uit zijn kantoor."

Een voorbeeld uit de Koran:

﴿وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ﴾

{En waar jullie ook zijn, wend jullie gezichten er naartoe (d.w.z. naar de Ka'bah), opdat de mensen geen argument tegen jullie hebben ...}[119]

5) «لِتَسْكُنُوْا إِلَيْهَا»: het voorzetsel «إِلَى» is hier met het werkwoord «سَكَنَ» gebruikt om aan te geven dat het de extra betekenis heeft gekregen van «مَالَ» "neigen", die het voorzetsel «إِلَى» krijgt.

6) «بَيْنَكُمْ»: "tussen jullie", namelijk: tussen jullie en jullie echtgenotes.

7) «مَوَدَّةٌ» is de Masdar Miemie van: «وَدَّ يَوَدُّ وُدًّا ووَدًّا» (ie-a) "houden van", "houden".

Voorbeeld:

- وَدِدْتُ أَنْ أَزُوْرَكَ "Ik wilde je bezoeken."

«مَوَدَّةٌ» "liefde" is de Masdar Miemie. [AN2]

---

[119] Soerah al-Baqarah, Vers 150 (Soerah 2:150).

8) «جَعَلَ» (a-a): "maken", "scheppen". «جَعَلَ» krijgt in deze betekenis alleen één lijdend voorwerp.

Een voorbeeld uit de Koran:

﴿ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ وَٱلنُّورَ ﴾

{Alle lof zij Allah, Degene Die de hemelen en de aarde heeft geschapen, en Die de duisternissen en het licht heeft gemaakt.}[120]

Zie D3:25 voor de overige betekenissen van «جَعَلَ».

9) «إِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَآيَاتٍ»: dit is al-Laam al-Moezahlaqah. Deze Laam is geconnecteerd aan de Gabar van «إِنَّ».

Een voorbeeld uit de Koran:

﴿ وَإِنَّ أَوْهَنَ ٱلْبُيُوتِ لَبَيْتُ ٱلْعَنكَبُوتِ ﴾

{Maar waarlijk, het zwakste van de huizen is zeker het huis van de spin.}[121]

Maar als de Gabar een Shibh al-Djoemlah is én het staat vóór de Ism, dan wordt de Laam geconnecteerd aan de Ism, zoals het voorkomt in de Aayah die wij aan het bestuderen zijn.

Hier is een ander voorbeeld uit de Koran:

﴿ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰٓ ﴿٢٦﴾ ﴾

{Waarlijk, daarin bevindt zich zeker een lering voor degene die (Allah) vreest.}[122]

---

[120] Soerah al-An'aam, Vers 1 (Soerah 6:1).

[121] Soerah al-'Ankaboet, Vers 41 (Soerah 29:41).

[122] Soerah an-Naazi'aat, Vers 26 (Soerah 79:26).

10) «قَوْمٌ»: "volk", "mensen". Het is een Ism al-Djam'iy (*collectivum/ collectief zelfstandig naamwoord*), en zijn meervoud is: «أَقْوَامٌ».

Dit woord betekent oorspronkelijk "een groep mannen" (exclusief vrouwen). Het wordt in deze betekenis gebruikt in Soerah al-Hoedjoeraat, Aayah 11 (49:11):

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰٓ أَن يَكُونُوا۟ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَآءٌ مِّن نِّسَآءٍ عَسَىٰٓ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ ﴾

{O jullie die geloven! Laat geen groep mannen een andere groep mannen bespotten, wellicht zijn zij (d.w.z. de bespotte groep) beter dan zij (d.w.z. dan de spottende groep). En laat geen vrouwen andere vrouwen bespotten, wellicht zijn zij (d.w.z. de bespotte vrouwen) beter dan zij (d.w.z. dan de spottende vrouwen).}

De pre-islamitische poëet Zoehair «زُهَيْرٌ» zegt:

أَقَوْمٌ آلُ حِصْنٍ أَمْ نِسَاءُ؟

"Zijn de mensen van het fort
mannen of vrouwen?"

11) «تَفَكَّرَ تَفَكُّرًا» (viii): "nadenken", "denken", "overpeinzen".

De zin «يَتَفَكَّرُوْنَ» is een Na't die het woord «قَوْمٍ» omschrijft.

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ خَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَٰنِكُمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّلْعَٰلِمِينَ ﴿٢٢﴾

(22) En tot Zijn Tekenen behoort de schepping van de hemelen en de aarde, en de verscheidenheid van jullie talen en kleuren. Waarlijk, daarin bevinden zich zeker tekenen voor degenen die weten.

1) «اِخْتَلَفَ اخْتِلَافًا»: "verschillen", "anders zijn/worden".

Hier is een voorbeeld:

- إِنْكِلِيْزِيَّةُ أَمْرِيْكَا تَخْتَلِفُ عَنْ إِنْكِلِيْزِيَّةِ بِرِيْطَانِيَةَ فِيْ أُمُوْرٍ كَثِيْرَةٍ
  "Amerikaans-Engels verschilt van Brits-Engels in veel zaken."

2) «لِسَانٌ»: "tong", "taal". Meervoud: «أَلْسِنَةٌ» en «أَلْسُنٌ».

In de volgende Aayaat is het gebruikt in de betekenis van "tong":

﴿ أَلَمْ نَجْعَل لَّهُۥ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ ﴾

{Hebben Wij niet voor hem twee ogen gemaakt? En een tong en twee lippen?}[123]

En in de volgende Aayah is het gebruikt in de betekenis van "taal":

﴿ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِۦ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ۖ ﴾

{En Wij hebben geen Boodschapper gezonden, behalve met de taal van zijn volk, opdat hij (de Boodschap) aan hen duidelijk maakt.}[124]

[123] Soerah al-Balad, Verzen 8-9 (Soerah 90:8-9).

[124] Soerah Ibraahiem, Vers 4 (Soerah 14:4).

In hedendaags Arabisch is het reguliere woord voor ‘taal’ *Loeghah* «اللُّغَةُ», alhoewel *Lisaan* «اللِّسَانُ» ook in bepaalde contexten wordt gebruikt, zoals in:

- مَدْرَسَةُ الْأَلْسُنِ “taleninstituut”

3) «لَوْنٌ»: “kleur”. Meervoud: «أَلْوانٌ».

4) «عَلِمَ عِلْمًا» (ie-a): “weten”.

5) «لِلْعٰلِـمِيْنَ»: dit is in de Qiraa’ah[125] (*variantlezing van de Koran*) van Hafs «حَفْصٌ». In andere Qiraa’aat is het: «لِلْعٰلَـمِيْنَ» “voor de werelden”.

[125] In het Arabisch: «الْقِرَاءَةُ». Meervoud: «الْقِرَاءَاتُ».

وَمِنْ ءَايَـٰتِهِۦ مَنَامُكُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱبْتِغَآؤُكُم مِّن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَأَيَـٰتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾

(23) En tot Zijn Tekenen behoort jullie slaap gedurende de nacht en de dag. En (ook) jullie zoeken naar Zijn Gunst (gedurende de dag en de nacht). Voorwaar, daarin bevinden zich zeker tekenen voor een volk dat luistert.

1) «نَامَ يَنَامُ نَوْمًا» (ie-a): “slapen”.

«مَنَامٌ» is de Masdar Miemie. **Merk op** dat «رَأَى فِي الْمَنَامِ» betekent: “hij zag in een droom”, maar letterlijk betekent het: “hij zag in de slaap”, “hij zag terwijl hij sliep”. [AN3]

2) «لَيْلٌ»: “nacht”. Meervoud: «لَيَالٍ» (met “*al-*” wordt het: «اللَّيَالِيْ»).

3) «بَغَى يَبْغِيْ بَغْيًا» (a-ie): “zoeken”.

«اِبْتَغَى ابْتِغَاءً» (viii) betekent ook “zoeken”.

De bewoording ‘zoeken naar Zijn Gunst’ houdt in: werken om te verdienen. Uiteraard dient hieruit ook te worden begrepen dat dit overdag en ’s nachts gebeurt.

4) «الْفَضْلُ»: “gratie”, “gunst”.

5) «سَمِعَ سَمْعًا وَسَمَاعًا» (ie-a): “horen”, “luisteren”, “beluisteren”.

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَيُحْيِۦ بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

(24) En tot Zijn Tekenen behoort dat Hij jullie de bliksem laat zien om vrees en hoop op te wekken, en dat Hij water vanuit de hemel doet neerdalen waarmee Hij dan de aarde na haar dood tot leven brengt. Voorwaar, daarin bevinden zich zeker tekenen voor een volk dat begrijpt.

1) «الْبَرْقُ»: "bliksem". Meervoud: «بُرُوْقٌ».

2) «أَرَى يُرِي إِرَاءَةً» (iv): "laten zien", "tonen". Het is vorm iv van «رَأَى».

De Amr (*gebiedende wijs*) is: «أَرِ» "Laat zien!", "Toon!". Meervoud: «أَرُوْا».

Vrouwelijk enkelvoud [gebiedende wijs] is: «أَرِيْ». Meervoud: «أَرِيْنَ».

Dit werkwoord krijgt twee lijdende voorwerpen.

Voorbeeld:

- أَرِنِـيْ كِتَابَـكَ الْـجَدِيْدَ "Laat mij jouw nieuwe boek zien."

Hier is een voorbeeld uit de Glorieuze Koran:

﴿ وَكَذَٰلِكَ نُرِىٓ إِبْرَٰهِيمَ مَلَكُوتَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ﴾

{En zo lieten Wij Ibraahiem het koninkrijk van de hemelen en de aarde zien.}[126]

[126] Soerah al-An'aam, Vers 75 (Soerah 6:75).

3) «وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيْكُمُ الْبَرْقَ»: hier staat «يُرِيْكُمْ» voor «أَنْ يُرِيَكُمْ» die een Masdar Moe-awwal is. **Maar** de Harf Masdari «أَنْ» is weggelaten, en vanwege deze weglating is het werkwoord Marfoe‘ geworden.

Merk deze constructie **op** in het welbekende Arabische spreekwoord:

«تَسْمَعُ بِالْمُعَيْدِيِّ خَيْرٌ مِنْ أَنْ تَرَاهُ»

“*Het is beter om over al-Moe‘aydiyy*[127] *te horen, dan om hem te zien.*”

Hier staat «تَسْمَعُ» voor: «أَنْ تَسْمَعَ».

4) «خَافَ خَوْفًا» (ie-a): “vrezen”, “bang worden/zijn”.

5) «طَمِعَ فِي الشَّيْءِ طَمَعًا» (ie-a): “begeren”, “verlangen”, “streven”, “belust zijn op”, “hopen”.

6) «خَوْفًا، طَمَعًا» zijn Maf‘oel li-Adjliehie «الْمَفْعُوْلُ لِأَجْلِهِ».[128]

7) «نَزَّلَ تَنْزِيْلًا» (ii): “neerlaten”, “naar beneden doen/brengen”.

8) Met «السَّمَاءُ» wordt in deze context “de wolken” bedoeld.

9) «عَقَلَ عَقْلًا» (a-ie): “begrijpen”.

---

[127] Al-Moe‘aydiyy was een wijze man, maar hij was erg lelijk en kort. Dus werd er gezegd: “Het is beter om over hem te horen, dan om hem te zien.”

[128] Maf‘oel li-Adjliehie is een accusatief dat na een werkwoord komt om de reden van de handeling aan te geven. Je kunt het herkennen wanneer het een antwoord is op de vraag *waarom*.

وَمِنْ ءَايَـٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦ ۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ إِذَآ أَنتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾

(25) En tot Zijn Tekenen behoort dat de hemel en de aarde in stand blijven door Zijn Bevel. Vervolgens, wanneer Hij jullie roept met één Roep, zie, jullie zullen (uit de aarde) tevoorschijn komen.

1) «قَامَ يَقُوْمُ قِيَامًا» (a-oe): “opstaan”, “gaan staan”, “bestaan”.

De betekenis van «أَنْ تَقُوْمَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ» is dat zij functioneren volgens de wetten die over hen regeren.

2) «دَعَا يَدْعُوْ دُعَاءٌ» (a-oe): “roepen”, “aanroepen”, “bidden”.

«دَعْوَةٌ» is Masdar al-Marrah.[129] En in de zin is het Maf‘oel Moetlaq.

3) «إِذَا دَعَاكُمْ»: hier is «إِذَا» een Adaah ash-Shart «أَدَاةُ الشَّرْطِ» (*instrument van de voorwaarde*).

En de Djawaab ash-Shart is: «أَنْتُمْ تَخْرُجُوْنَ». Het is een Djoemlah Ismiyyah. Het zou dus *fa* «فَـ» moeten krijgen. **Maar** de *fa* is vervangen door de Idhaa al-Foedjaa-ieyyah «إِذَا الْفُجَائِيَّةُ». (D3:26)

4) «مِنَ الْأَرْضِ»: deze Shibh al-Djoemlah is een Haal «الْحَالُ» (*toestands-accusatief*) van het voornaamwoord «كُمْ» in «دَعَاكُمْ».

---

[129] De Masdar al-Marrah geeft aan hoe vaak een handeling plaatsvindt: één keer, twee keer, drie keer, etc. Zie deel 3, les 28 punt 2 voor meer informatie.

وَلَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ كُلّٞ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿٢٦﴾

(26) En aan Hem behoort toe wie er in de hemelen en op de aarde zijn. Allen zijn Hem gehoorzaam.

1) «وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ»: de betekenis is dat iedereen die in de hemelen en op de aarde is, Zijn slaven zijn.

2) «قَنَتَ قُنُوْتًا» (a-oe): "gehoorzaam zijn", "nederig zijn".

3) «كُلٌّ»: het woord «كُلٌّ» is altijd Moedaaf, en dus is het een Ma'rifah (*d.w.z. bepaald*). Zelfs wanneer het alleen staat, zoals in deze Aayah, is het een Moedaaf waarbij zijn Moedaaf Ilaih is weggelaten.

Het kan gezien zijn vorm als een enkelvoud worden behandeld, en gezien zijn betekenis als een meervoud, zoals in deze Aayah.

Hier is een voorbeeld waarbij het wordt behandeld als een enkelvoud:

﴿وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ كُلّٞ يَجۡرِيٓ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى﴾

{En Hij maakte de zon en de maan dienstbaar. Elk (van hen) beweegt tot een vastgesteld tijdstip.}[130]

[130] Soerah Loeqmaan, Vers 29 (Soerah 31:29).

وَهُوَ ٱلَّذِى يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ۚ وَلَهُ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾

(27) En Hij is Degene Die met de schepping begint; vervolgens zal Hij haar (na de dood) herhalen, en dat is gemakkelijker voor Hem. En aan Hem behoort de Meest Verheven Omschrijving in de hemelen en de aarde toe. En Hij is de Almachtige, de Alwijze.

1) «وَهُوَ الَّذِيْ»: hier is «هُوَ» Moebtada' en «الَّذِيْ» is zijn Gabar. En de zin «يَبْدَأُ الْخَلْقَ» is Silah al-Mawsoel «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ».[131]

En de zin «ثُمَّ يُعِيْدُهُ» is aan de eerste zin verbonden door middel van de Harf 'Atf «ثُمَّ».

2) «بَدَأَ بَدْءًا» (a-a): "beginnen".

3) «أَعَادَ يُعِيْدُ إِعَادَةً» (iv): "herhalen", "nog een keer doen".

4) «هَانَ يَهُوْنُ هَوْنًا» (a-oe): "gemakkelijk zijn".

Zijn Ism al-Faa'iel is: «هَيِّنٌ». Oorspronkelijk is het: «هَيْوِنٌ». (Vergelijk: «سَيِّدٌ» staat voor: «سَيْوِدٌ».)

En zijn Ism at-Tafdiel is: «أَهْوَنُ».

5) «عَلَا يَعْلُوْ عُلُوًّا» (a-oe): "hoog zijn", "verheven", "hoog stijgen", "opstijgen", "uitstijgen".

[131] Dit is een Djoemlah of Shibh al-Djoemlah die de Ism al-Mawsoel opvolgt.

De Ism al-Faa‘iel is «عَالٍ» (met “*al-*” is het: «الْعَالِيْ»).

En de Ism at-Tafdiel is: «أَعْلٰى». Vrouwelijk: «عُلْيَا».

6) «مَثَلٌ»: “parabel”.

7) «عَزَّ عِزًّا» (a-ie): “sterk/machtig zijn”.

De Ism al-Faa‘iel is «عَزِيْزٌ», net zoals:

- ذَلِيْلٌ van «ذَلَّ ذُلًّا» (a-ie): “nederig worden/zijn”.
- قَلِيْلٌ van «قَلَّ قِلَّةً» (a-ie): “verminderen”, “weinig zijn”.
- دَقِيْقٌ van «دَقَّ دِقَّةً» (a-ie): “klein/fijn zijn”.

Het meervoud van «عَزِيْزٌ» is: «أَعِزَّةٌ» en «أَعِزَّاءُ».

8) «حَكُمَ حُكْمًا» (oe-oe): “wijs zijn”.

De Ism al-Faa‘iel is: «حَكِيْمٌ» “hij die wijs is”. Meervoud: «حُكَمَاءُ».

AANVULLENDE NOTITIES

1) Het werkwoord «مَاتَ» wordt gebruikt in Baab «سَمِعَ – يَسْمَعُ». Het wordt dan: «مَاتَ – يَمَاتُ», net zoals «خَافَ – يَخَافُ» en «نَامَ – يَنَامُ».

Als de Maadi gekoppeld wordt aan Moetaharriek voornaamwoorden, dan wordt het: «مِتُّ» etc. met een Kasrah [onder de Miem].

In de Koran komen beide vormen voor.

«مُتُّمْ» (met een Dammah) komt twee keer voor (3:157, 158).

«مِتُّمْ» (met een Kasrah) komt één keer voor (23:35).

«مِتُّ» (met een Kasrah) komt drie keer voor (19:23, 66; 21:34).

«مِتْنَا» (met een Kasrah) komt vijf keer voor (23:82; 37:16, 53; 50:3; 56:47).

Maar de Moedaari‘ is altijd met de Waaw «و».

Zijn Ism al-Faa‘iel is: «مَيِّتٌ». Oorspronkelijk is het: «مَيْوِتٌ».

Vergelijk:

- **سَيِّدٌ** i.p.v. سَيْوِدٌ van: سَادَ – يَسُوْدُ "een leider zijn/worden".
- **هَيِّنٌ** i.p.v. هَيْوِنٌ van: هَانَ – يَهُوْنُ "gemakkelijk zijn".

«مَيِّتٌ» heeft een 'lichtere' vorm. Dit is: «مَيْتٌ».

Een dichter heeft beide vormen in één en dezelfde regel gebruikt:

لَيْسَ مَنْ مَاتَ وَاسْتَرَاحَ بِمَيِّتٍ ❁❁❁ إِنَّمَا الْمَيْتُ مَيِّتُ الْأَحْيَاءِ

"Een dode persoon is niet iemand die is gestorven en zijn rust heeft gevonden. Voorwaar, de dode persoon is slechts de dode onder de levenden."[132]

Het meervoud van «مَيِّتٌ» is: «مَوْتَىٰ». En het meervoud van «مَيْتٌ» is: «أَمْوَاتٌ».

Beide vormen zijn in de Koran gebruikt:

﴿وَيَأْتِيهِ ٱلْمَوْتُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ﴾

{En de dood komt tot hem van alle kanten, terwijl hij niet zal sterven.}[133]

***

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِى كَيْفَ تُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ﴾

{En (gedenk) toen Ibraahiem zei: "O mijn Heer, laat mij zien hoe U de doden tot leven brengt."}[134]

***

[132] D.w.z. een persoon wiens leven nutteloos is voor de samenleving.

[133] Soerah Ibraahiem, Vers 17 (Soerah 14:17).

[134] Soerah al-Baqarah, Vers 260 (Soerah 2:260).

﴿أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُۚ﴾

{Zou iemand van jullie ervan houden om het vlees van zijn dode broeder te eten? Jullie verafschuwen het.}[135]

***

﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًاۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ١٦٩﴾

{En denk zeer zeker niet over degenen die op het Pad van Allah gedood zijn dat zij dood zijn; integendeel, zij zijn levend bij hun Heer. Zij worden van onderhoud voorzien.}[136]

2) In het Syrische en Libanese dialect is “ik wil” als volgt: «بِدِّيْ» (*bidd-ie*). Dit is een verbastering van «بِوُدِّيْ» “in mijn verlangen”.

Voorbeeld:

- بِدِّيْ آكُل betekent letterlijk: “Het is in mijn verlangen dat ik eet.”

In het klassiek Arabisch wordt «بِوُدِّيْ» in de betekenis “ik wens” gebruikt.

Voorbeeld:

- بِوُدِّيْ أَنْ أَسْأَلَهُ هٰذَا السُّؤَالَ “Ik wens dat ik hem deze vraag kan stellen.”

[135] Soerah al-Hoedjoeraat, Vers 12 (Soerah 49:12).

[136] Soerah Aali ‘Imraan, Vers 169 (Soerah 3:169).

Merk op dat «وَدَّ لَوْ ...» "wensen" betekent. Hier is een voorbeeld uit de Glorieuze Koran:

﴿يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ﴾

{Eenieder van hen wenst dat hem een leven van duizend jaren geschonken moge worden.}[137]

«وَدُوْدٌ»: "liefdevol", "liefhebbend".

Hier is een Aayah waarin dit woord voorkomt:

﴿وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلْوَدُودُ ۝١٤﴾

{En Hij is de Meest Vergevingsgezinde, de Meest Liefdevolle.}[138]

Hier is een Hadith waarin dit woord voorkomt:

«تَزَوَّجُوا الْوَدُوْدَ الْوَلُوْدَ فَإِنِّيْ مُكَاثِرٌ بِكُمُ الْأُمَمَ.»

Vrije vertaling:

"Huw met de liefhebbende, vruchtbare (vrouw), want voorwaar, ik wil trots op jullie (aantallen) zijn naast de (overige) naties (op de Dag van de Opstanding)."

(Overgeleverd door Aboe Daawoed, Kitaab an-Nikaah, 4)

137 Soerah al-Baqarah, Vers 96 (Soerah 2:96).

138 Soerah al-Boeroedj, Vers 14 (Soerah 85:14).

3) Hier is een Aayah waarin het woord «الْمَنَام» in de betekenis van “droom” voorkomt:

﴿ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ ٱلسَّعْىَ قَالَ يَٰبُنَىَّ إِنِّىٓ أَرَىٰ فِى ٱلْمَنَامِ أَنِّىٓ أَذْبَحُكَ فَٱنظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ۚ قَالَ يَٰٓأَبَتِ ٱفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۖ سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٠٢﴾ ﴾

{Toen hij (Ismaa‘iel) de leeftijd had bereikt om met hem (Ibraahiem) te werken, zei hij (Ibraahiem): “O mijn lieve zoon, waarlijk, ik heb in een droom gezien dat ik jou offer. Dus kijk maar wat jij daarvan vindt.” Hij (Ismaa‘iel) zei: “O mijn vader, doe wat u is bevolen. U zult mij, indien Allah het wil, tot de geduldigen aantreffen.”}[139]

[139] Soerah as-Saaffaat, Vers 102 (Soerah 37:102).

OEFENINGEN

1) In de tekst[140] is er een indicatie dat het woord «الْأَرْض» vrouwelijk is. Wat is deze indicatie?

……………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………

2) In de onderstaande Aayah komt het woord «إِذَا» twee keer voor:

﴿ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ إِذَآ أَنتُمْ تَخْرُجُونَ ۝٢٥﴾ [الرُّوْمُ]

Waar duidt het in elke context op?

……………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………

3) Identificeer zeven werkwoorden van vorm iv (*Baab Af'ala* «أَفْعَلَ») die in de tekst voorkomen.

……………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………

[140] Met "tekst" wordt verwezen naar de Koranverzen die in les 6 worden behandeld: Verzen 17 t/m 27 van Soerah ar-Roem.

4) Identificeer de volgende soorten van de Maf‘oel:

a) Maf‘oel Bihi

b) Maf‘oel Fihi

c) Maf‘oel Moetlaq

d) Maf‘oel li-Adjliehie

5) Identificeer twee voorbeelden van Masdar Miemie, en één van Masdar al-Marrah.

…………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………

6) Identificeer twee zinnen die *Fie Mahall Djarr* zijn: één ervan dient Moedaaf Ilaih te zijn, en de ander dient een Na‘t te zijn die een Madjroer naamwoord omschrijft.

…………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………

7) Identificeer een zin die *Fie Mahall Raf‘* is.

…………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………

8) Identificeer vier voorbeelden van Masdar Moe-awwal.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

9) Geef het meervoud van elk van de volgende naamwoorden:

حِيْنٌ، حَيٌّ، تُرَابٌ، لَيْلٌ، أَرْضٌ.

……………… ……………… ……………… ……………… ………………

10) Wat is het meervoud van «مَيِّت» en «مَيْت»?

مَيِّتٌ: ……………………………………………………………………

مَيْتٌ: ……………………………………………………………………

11) Geef de twee meervoudsvormen van «آية» en «لِسان».

آيَةٌ: ……………………………………………………………………

لِسَانٌ: ……………………………………………………………………

12) Het woord *Lisaan* «لِسانٌ» heeft twee betekenissen. Wat zijn deze? Citeer twee Aayahs waar in elk ervan één van de twee betekenissen voorkomt.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

13) Gebruik het woord *Lisaan* «لِسانٌ» in twee zelfgemaakte zinnen, elk met één van zijn twee betekenissen.

………………………………………………………………………………………

………………………………………………………………………………………

14) Schrijf de Baab van de volgende werkwoorden op:

خَلَقَ،	سَكَنَ،	عَقَلَ،	سَمِعَ،
……………………	……………………	……………………	……………………
دَعَا،	قَنَتَ،	بَدَأَ.	
……………………	……………………	……………………	

15) Geef de Baab van elk van het volgende:

تَنْتَشِرُوْنَ: ………………………………………………………………………

يُخْرِجُ: ………………………………………………………………………

يُعِيْدُ: ………………………………………………………………………

16) Identificeer negen Masdars van de Thoelaathiy Moedjarrad, en twee [Masdars] van vorm viii (*Baab Iefta'ala* «اِفْتَعَلَ») die in de tekst voorkomen.

………………………………………………………………………………………

………………………………………………………………………………………

17) Vul de lege plekken in het volgende in:

كَبِيْرٌ	أَكْبَرُ
قَلِيْلٌ	....
....	أَهْوَنُ
طَيِّبٌ	....

18) Het woord «أَهْوَنُ» is Ism at-Tafdiel. Uit welk werkwoord is het afgeleid? Geef [daarnaast] de Ism al-Faa'iel van dit werkwoord.

....

....

19) Identificeer de *Taam* en *Naaqis* vormen van «أَصْبَحَ» in de volgende voorbeelden:

a) ﴿وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا﴾ (Soerah al-Qasas, Vers 10 | 28:10)

b) «ثُمَّ إِنَّهُ أَصْبَحَ فَأَسْلَمَ» (Dit is afkomstig uit een deel van een Hadith die gaat over een niet-moslim die 's nachts als gast bij de Profeet ﷺ kwam.)[141]

[141] Al-Moewatta', Sifah an-Nabiy: 10.

20) Gebruik het werkwoord «أَمْسَى» in twee zelfgemaakte zinnen, elk met één van de twee gebruiken ervan.

…………………………...…………...………………………………………………………...

…………………………...…………...………………………………………………………...

21) Vul de lege plek in elk van de volgende zinnen in met een passende afgeleide vorm van het werkwoord «أَرَى» (iv):

١) أُرِيْدُ أنْ ....ك ساعَتِي الْجَدِيدةَ.

٢) يا زَيْنَبُ، ....ني هذه الْمَجَلَّةَ.

٣) أَخَذَنا زُمَلاؤُنا اليابانِيُّوْنَ إلى بُيُوْتِ أَحَدِهِمْ، و ....نا أَشْيَاءَ غَرِيْبَةً مِنْ بِلادِهِمْ.

٤) يا بِلالُ، ....نِيْ سَيَّارَتَك.

22) Welke grammaticaregel die je in deze les hebt geleerd is van kracht in de volgende Aayah (Soerah az-Zoemar, Vers 64 | 39:64):

قُلْ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ تَأْمُرُوٓنِّىٓ أَعْبُدُ أَيُّهَا ٱلْجَٰهِلُونَ ﴿٦٤﴾

{Zeg (o Mohammed): “Bevelen jullie mij om een ander dan Allah te aanbidden, o jullie onwetenden?”}

…………………………...…………...………………………………………………………...

…………………………...…………...………………………………………………………...

23) Herschrijf de volgende zinnen door gebruik te maken van al-Laam al-Moezahlaqah:

١) إِنَّ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ سَهْلَةٌ. ....

٢) إِنَّ لِلِّسَانِ زَلَّاتٍ.[142] ....

24) Welk van het volgende is Masdar al-Marrah: «دَعْوَةٌ» ، «مَوَدَّةٌ» ، «رَحْمَةٌ»?

....

25) Leid de Ism al-Faa'iel van elk van de volgende werkwoorden af:

اِخْتَلَفَ،	سَبَّحَ،	اِنْتَشَرَ،	خَلَقَ،
....	....	....	....
عَزَّ،	أَعَادَ،	مَاتَ،	أَخْرَجَ،
....	....	....	....
أَرَى،	تَفَكَّرَ،	دَعَا،	حَكُمَ،
....	....	....	....
خَافَ،	سَكَنَ،	هَانَ،	جَعَلَ،
....	....	....	....

[142] «زَلَّاتٌ» is het meervoud van: «زَلَّةٌ» "misstap", "fout", "vergissing".

أَحْيٰى، أَصْبَحَ، أَمْسٰى.

…………………… …………………… ……………………

26) Wat voor soort afleiding zijn «مَحْيَا» en «مَمَاتٌ» die in de volgende Aayah voorkomen?

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦٢﴾

……………………………………………………………………………………

27) In «النِّسَاءُ مِتْنَ» ("de vrouwen stierven") kan de Miem twee verschillende klinkers krijgen. Wat zijn deze en tot welke Baab behoort het werkwoord in elk geval?

……………………………………………………………………………………

28) Lees de volgende Hadith die overgeleverd is door Imam Ahmad op gezag van Aboe Sa'ied al-Khoedriyy ﵁. Vertaal het laatste onvertaalde deel en voorzie het woord «وددت» van de juiste klinkers:

قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا يَمْنَعَنَّ أَحَدَكُمْ هَيْبَةُ النَّاسِ أَنْ يَقُوْلَ فِيْ حَقٍّ إِذَا رَآهُ، أَوْ شَهِدَهُ، أَوْ سَمِعَهُ». وَقَالَ أَبُوْ سَعِيْدٍ: «وددت أَنِّيْ لَمْ أَسْمَعْهُ». (مُسْنَدُ أَحْمَدَ ٣:٥)

Vrije vertaling:
De Boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd: "Laat de angst van de mensen nooit iemand van jullie ervan weerhouden om de waarheid te zeggen wanneer hij het ziet, getuige ervan is of het hoort."

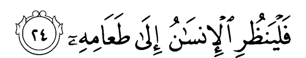
Aboe Sa'ied (﵁) zei: "……………………………………………………".

LES 7

وُجُوهٌ يَوۡمَئِذٍ مُّسۡفِرَةٌ

فَلۡيَنظُرِ ٱلۡإِنسَٰنُ إِلَىٰ طَعَامِهِۦٓ ﴿٢٤﴾ أَنَّا صَبَبۡنَا ٱلۡمَآءَ صَبّٗا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقۡنَا ٱلۡأَرۡضَ شَقّٗا ﴿٢٦﴾ فَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا حَبّٗا ﴿٢٧﴾ وَعِنَبٗا وَقَضۡبٗا ﴿٢٨﴾ وَزَيۡتُونٗا وَنَخۡلٗا ﴿٢٩﴾ وَحَدَآئِقَ غُلۡبٗا ﴿٣٠﴾ وَفَٰكِهَةٗ وَأَبّٗا ﴿٣١﴾ مَّتَٰعٗا لَّكُمۡ وَلِأَنۡعَٰمِكُمۡ ﴿٣٢﴾ فَإِذَا جَآءَتِ ٱلصَّآخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوۡمَ يَفِرُّ ٱلۡمَرۡءُ مِنۡ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَأُمِّهِۦ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَٰحِبَتِهِۦ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ ٱمۡرِيٕٖ مِّنۡهُمۡ يَوۡمَئِذٖ شَأۡنٞ يُغۡنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ مُّسۡفِرَةٞ ﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٞ مُّسۡتَبۡشِرَةٞ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٞ يَوۡمَئِذٍ عَلَيۡهَا غَبَرَةٞ ﴿٤٠﴾ تَرۡهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَفَرَةُ ٱلۡفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾ [عبس: ٢٤-٤٢]

LEXICALE EN GRAMMATICALE NOTITIES

(24) Laat de mens dan naar zijn voedsel kijken.

1) «فَلْيَنْظُرْ»: dit is de Laam al-Amr «لَامُ الْأَمْرِ» (zie D3:13).[143]

2) «طَعَامٌ»: “voedsel”. Meervoud: «أَطْعِمَةٌ».

[143] De Laam al-Amr «لَامُ الْأَمْرِ» is de Laam van de gebiedende wijs. Het krijgt een Soekoen als het vooraf wordt gegaan door: «فَـ» ، «وَ» en «ثُمَّ».

أَنَّا صَبَبۡنَا ٱلۡمَآءَ صَبّٗا ﴿٢٥﴾

(25) (Laat hem nadenken over hoe) Wij het water (vanuit de hemel) in overvloed doen uitstorten (op aarde).

1) «أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ»: dit is *Anna al-Masdariyyah* «أَنَّ الْمَصْدَرِيَّةُ».

Dus «أَنَّا صَبَبْنَا» is een Masdar Moe-awwal die «صَبُّنَا» ("Onze Gieting") betekent. En deze Masdar Moe-awwal is «بَدَلُ الْاِشْتِمَالِ» van «طَعَامِهِ».

De betekenis is daarom als volgt: "Laat de mens nadenken over zijn voedsel: over Onze Gieting van het water, Onze Splijting van de aarde, Onze Groei van de granen …"

2) «صَبَّ صَبًّا» (a-oe): "gieten", "uitstorten".

3) «صَبًّا»: dit is Maf'oel Moetlaq lit-Tawkied «مَفْعُوْلٌ مُطْلَقٌ لِلتَّوْكِيْدِ».

De verwijzing is naar "hevige regenbuien".

ثُمَّ شَقَقْنَا ٱلْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾

(26) Vervolgens splijten Wij de aarde veelvuldig.

1) «شَقَّ شَقًّا» (a-oe): "splijten", "splitsen", "klieven".

Dit verwijst naar het splijten van de aarde zodat de tedere plant eruit kan komen.

2) «صَبَّ صَبًّا» (a-oe): "gieten", "uitstorten".

فَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا حَبّٗا ﴿٢٧﴾ وَعِنَبٗا وَقَضۡبٗا ﴿٢٨﴾ وَزَيۡتُونٗا وَنَخۡلٗا ﴿٢٩﴾ وَحَدَآئِقَ غُلۡبٗا ﴿٣٠﴾ وَفَٰكِهَةٗ وَأَبّٗا ﴿٣١﴾

(27-31) Dan laten Wij daarin graan groeien. En druiven en groene gewassen. En olijfbomen en dadelpalmen. En tuinen met dichtbegroeide bomen. En vruchten en weidegras.

1) «نَبَتَ نَبْتًا» (a-oe): "groeien (van planten)". «النَّبَاتُ» is Ism al-Masdar.

«أَنْبَتَ إِنْبَاتًا» (iv): "laten kiemen", "(een plant) laten groeien". Het wordt ook gebruikt om te verwijzen naar menselijke groei.

Over de geboorte van Maryam ﷺ staat in de Koran:

﴿ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ﴾

{Toen aanvaardde haar Heer haar (Maryam) met goede aanvaarding. Hij liet haar (Maryam) vervolgens op een goede wijze opgroeien.}[144]

2) «فِيْهَا»: het voornaamwoord «هَا» verwijst naar «الْأَرْض» "de aarde" die in de vorige Aayah werd genoemd.

3) «حَبٌّ» (*idd*): "graan". Meervoud: «حُبُوْبٌ» (zie D3:3).

4) «عِنَبٌ» (*idd*): "druiven". Meervoud: «أَعْنَابٌ».

5) «قَضْبٌ»: "warmoes","groenten".[145]

[144] Soerah Aali 'Imraan, Vers 37 (Soerah 3:37).

[145] Ibn 'Atiyyah, *al-Moeharrar al-Wadjiez,* en *al-Qoertoebiy*.

6) «زَيْتُوْنٌ» (*idd*): "olijven", "olijfbomen".[146]

«الزَّيْتُ»: "olijfolie". En bij een uitgebreid gebruik: elke olie.

7) «نَخْلٌ» (*idd*): "dadelpalmen". Enkelvoud: «نَخْلَةٌ».

8) «حَدِيْقَةٌ»: "tuin". Meervoud: «حَدَائِقُ».

9) «غَلِبَ غَلَبًا» (ie-a): "dikke nek hebbend zijn".

De Ism al-Faa'iel is: «أَغْلَبُ». Vrouwelijk: «غَلْبَاءُ».

Meervoud van beide: «غُلْبٌ»; net zoals «أَحْمَرُ», vrouwelijk: «حَمْرَاءُ», en het meervoud van beide: «حُمْرٌ».

Dit is een eigenschap van de mens en is overgebracht naar bomen om hun dikke stammen te beschrijven. Dus «حَدَائِقُ غُلْبٌ» betekent: "tuinen met zeer grote bomen".

10) «فَاكِهَةٌ»: "fruit". Meervoud: «فَوَاكِهُ».

11) «أَبٌّ»: "gras", "weidegras". Dit woord komt maar één keer voor in de Koran.

---

[146] Handig om te weten: «زَيْتُوْنَةٌ» betekent: "een olijf".

مَّتَٰعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَٰمِكُمْ ﴿٣٢﴾

(32) Als een genieting voor jullie en jullie vee.

1) «نَعَمٌ»: "grazend vee" (kamelen, rundvee, schapen en geiten).
Meervoud: «أَنْعَامٌ».

2) «مَتَاعٌ»: "voorziening", "genieting", "levensbehoeften".
Meervoud: «أَمْتِعَةٌ».

Oorspronkelijk is «مَتَاعٌ» een Ism al-Masdar van «مَتَّعَ تَمْتِيْعًا» (ii): "iemand voorzien met voorwerpen van genieting" of "iemand voorzien van de eerste levensbehoeften". [AN1]

3) «مَتَاعًا» is Maf'oel li-Adjliehie «الْمَفْعُوْلُ لِأَجْلِهِ».[147] De betekenis is dat Allah ﷻ deze dingen heeft laten groeien als een middel om van te genieten voor jullie en jullie vee.

[147] Maf'oel li-Adjliehie is een accusatief dat na een werkwoord komt om de reden van de handeling aan te geven. Je kunt het herkennen wanneer het een antwoord is op de vraag *waarom*.

فَإِذَا جَآءَتِ ٱلصَّآخَّةُ ﴿٣٣﴾

(33) Maar wanneer de oorverdovende bazuinstoot (*Saaggah*) komt.

1) «صَخَّ الصَّوْتُ الْأُذُنَ صَخًّا» (a-oe): (een geluid om te) "doof maken".

«الصَّاخَّةُ»: "de oorverdovende bazuinstoot". Het is één van de namen van de Dag van de Opstanding.

2) «فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ»: dit is de Shart, en zijn Djawaab is weggelaten die kan worden uitgelegd als: «فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ اشْتَغَلَ كُلٌّ بِنَفْسِهِ» "Wanneer de oorverdovende bazuinstoot komt, zal iedereen met zichzelf bezig zijn."

يَوۡمَ يَفِرُّ ٱلۡمَرۡءُ مِنۡ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَأُمِّهِۦ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَٰحِبَتِهِۦ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾

(34-36) Op de Dag dat de man zal vluchten van zijn broer. En van zijn moeder en zijn vader. En van zijn vrouw en zijn kinderen.

1) «فَرَّ مِنْ عَدُوِّهِ فِرَارًا» (a-ie): "vluchten van de vijand", "vluchten", "ontvluchten".

«مَفَرٌّ» (*Ism al-Makaan*): "toevluchtsoord", "een plaats van ontsnapping", "uitweg". [AN2]

2) «صَحِبَ صُحْبَةً» (ie-a): "vergezellen".

«صَاحِبٌ»: "metgezel". De vrouwelijke vorm «صَاحِبَةٌ» "metgezellin" wordt ook gebruikt in de betekenis van: "vrouw", "echtgenote".
Meervoud: «صَوَاحِبُ».

Hier is een ander voorbeeld uit de Glorieuze Koran:

﴿بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُۥ وَلَدٞ وَلَمۡ تَكُن لَّهُۥ صَٰحِبَةٞۖ وَخَلَقَ كُلَّ شَيۡءٖۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ﴿١٠١﴾﴾

{De Schepper van de hemelen en de aarde. Hoe kan Hij een kind hebben, terwijl Hij geen vrouw heeft? En Hij heeft alles geschapen en Hij is Alwetend over alles.}[148]

3) Het woord «اِبْنٌ»[149] heeft twee meervoudsvormen: «أَبْنَاءٌ» en «بَنُوْنٌ».

Het ongebroken meervoud wordt meestal gebruikt in de namen van stammen, zoals: *Banoe Tamiem* «بَنُوْ تَمِيْمٍ», *Banoe Israa'iel* «بَنُوْ إِسْرَائِيْلَ», etc.

[148] Soerah al-An'aam, Vers 101 (Soerah 6:101).

[149] «اِبْنٌ» is oorspronkelijk: «بَنَوٌ». Meervoud: «أَبْنَاءٌ» (dit was: «أَبْنَاوٌ»).

لِكُلِّ ٱمۡرِيٍٕ مِّنۡهُمۡ يَوۡمَئِذٖ شَأۡنٞ يُغۡنِيهِ ۝٣٧

(37) Voor iedere man (d.w.z. persoon) onder hen zal er op die Dag een zaak zijn waaraan hij genoeg heeft.

1) «اِمْرُؤٌ»: "man". Met "*al-*" wordt het: «الْمَرْءُ». Het heeft geen meervoudsvorm. De vrouwelijke vorm is: «اِمْرَأَةٌ».

Voor het meervoud worden *Riedjaal* «رِجَالٌ» "mannen" en *Nisaa'* «نِسَاءٌ» "vrouwen" gebruikt.

Er is een bijzonder kenmerk in het woord «اِمْرُؤٌ»: het krijgt de naamvalsuitgang op twee plekken: op de laatste letter, net zoals alle andere woorden, én ook op de letter die aan de laatste letter voorafgaat.[150]

Merk de volgende voorbeelden **op**:

- قَالَ امْرُؤٌ "Een man zei." (*Qaala mr**oe**'**oe**-n*)
- سَأَلْتُ امْرَءًا "Ik vroeg aan een man." (*Sa'altoe mr**a**'**a**-n*)
- بَيْتُ امْرِئٍ "Het huis van een man." (*Baytoe mr**ie**'**ie**-n*)

Hier zijn een aantal voorbeelden uit de Glorieuze Koran:

﴿إِنِ ٱمۡرُؤٌاْ هَلَكَ لَيۡسَ لَهُۥ وَلَدٞ﴾

{Indien een man sterft en geen kind heeft ...}[151]

---

[150] Kortom: de laatste en een na laatste letter krijgen de naamvalsuitgang.

[151] Soerah an-Nisaa', Vers 176 (Soerah 4:176). In de spelling van de Koran staat een Alief na de Waaw die de Hamzah draagt, maar deze [Alief] dient niet te worden uitgesproken.

﴿ يَٰٓأُخۡتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمۡرَأَ سَوۡءٖ وَمَا كَانَتۡ أُمُّكِ بَغِيّٗا ٢٨ ﴾

{"O zuster van Haaroen, jouw vader was geen slechte man, noch was jouw moeder een onkuise vrouw."}[152]

***

﴿ أَيَطۡمَعُ كُلُّ ٱمۡرِيٕٖ مِّنۡهُمۡ أَن يُدۡخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٖ ٣٨ ﴾

{Verlangt iedere man onder hen dat hij in de Tuinen van Genot binnen wordt gelaten?}[153]

2) «شَأْنٌ»: "zaak", "kwestie", "bezigheid", "bekommering". Mv.: «شُؤُوْنٌ».

3) «أَغْنٰى إِغْنَاءً» (iv): "volstaan".

[152] Soerah Maryam, Vers 28 (Soerah 19:28).

[153] Soerah al-Maʿaaridj, Vers 38 (Soerah 70:38).

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾

(38-41) Sommige gezichten zullen op die Dag stralend zijn. Lachend en verheugd (vanwege blijde berichten). En sommige (andere) gezichten zullen op die Dag met stof bedekt zijn; duisternis zal haar (d.w.z. deze gezichten) bedekken.

1) «وَجْهٌ»: "gezicht". Meervoud: «وُجُوْهٌ».

2) «أَسْفَرَ إِسْفَارًا» (iv): "stralen", "gloeien".

3) «اِسْتَبْشَرَ اسْتِبْشَارًا» (x): "zich verheugen", "blij worden/zijn".

4) «غَبَرَةٌ، غُبَارٌ»: "stof".

5) «وُجُوْهٌ يَوْمَئِذٍ مُسْفِرَةٌ»: de Moebtada' moet bepaald zijn. Het mag in bepaalde gevallen onbepaald zijn. Eén ervan is wanneer er twee Moebtada's zijn die spreken over tegengestelde ideeën, zoals in de volgende voorbeelden:

- يَوْمٌ لَنَا، وَيَوْمٌ عَلَيْنَا "Eén dag is voor ons, en één dag tegen ons."[154]
- سَيَّارَةٌ تَدْخُلُ، وَسَيَّارَةٌ تَخْرُجُ "Eén auto gaat erin, de andere eruit."

---

[154] Met andere woorden: "Eén dag is gunstig voor ons, en de andere dag ongunstig voor ons."

Op dezelfde manier hebben we hier:

- وُجُوْهٌ يَوْمَئِذٍ مُسْفِرَةٌ، وَوُجُوْهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ

  "Sommige gezichten zullen op die Dag stralend zijn, en sommige gezichten zullen op die Dag bedekt zijn met stof."

Dit wordt **at-Tanwie'** «التَّنْوِيْعُ» (*diversificatie*) genoemd.

«رَهِقَ رَهَقًا» (ie-a): "bedekken", "overtrekken". [AN3]

«قَتَرَةٌ»: "benauwdheid", "grauwheid", "somberheid", "bedekt".

أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَفَرَةُ ٱلْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

(42) Dat zijn de ongelovigen, de verdorvenen.

1) «هُمْ»: dit is Damier al-Fasl «ضَمِيْرُ الْفَصْلِ», en dus [is het als volgt:] «لَا مَحَلَّ لَهُ مِنَ الْإِعْرَابِ» (zie D3:26).

2) «كَفَرَةٌ» is een van de meervoudsvormen van «كَافِرٌ». Het is conform het patroon van «فَعَلَةٌ».

Hier zijn wat meer voorbeelden:

- فَاجِرٌ "verdorven" → فَجَرَةٌ
- سَاحِرٌ "magiër" → سَحَرَةٌ [155]
- طَالِبٌ "student" → طَلَبَةٌ

Als de tweede stamletter een zwakke letter «و of ي» is, dan verandert deze in een Alief.

Voorbeelden:

- بَائِعٌ "verkoper" → بَاعَةٌ (dit was: بَيَعَةٌ)
- سَيِّدٌ "leider" → سَادَةٌ (dit was: سَوَدَةٌ)

[155] Zie: Soerah al-A'raaf, Verzen 113 en 120 (7:113 & 120); Soerah Yoenoes, Vers 80 (10:80); Soerah Taa Haa, Vers 70 (20:70); Soerah ash-Shoe'araa', Verzen 38, 40, 41 en 46 (26:38, 40, 41 en 46).

AANVULLENDE NOTITIES

1) Sommige werkwoorden van Baab Fa“ala «فَعَّلَ» hebben een Ism al-Masdar conform het patroon «فَعَالٌ».

Hier zijn wat meer voorbeelden:

- كَلَّمَ تَكْلِيْمًا، وَكَلَامًا
- سَلَّمَ تَسْلِيْمًا، وَسَلَامًا
- أَذَّنَ تَأْذِيْنًا، وَأَذَانًا
- وَدَّعَ تَوْدِيْعًا، وَوَدَاعًا

2) Hier is een Aayah waarin het woord «الْمَفَرُّ» voorkomt:

﴿يَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ ٱلْمَفَرُّ ١٠﴾

{Dan zal de mens op die dag zeggen: “Waar is het toevluchtsoord?”}[156]

3) Er zijn twee belangrijke afleidingen van deze wortel in het dagelijks gebruik van het Modern Arabisch. Deze zijn:

a) «إِرْهَاقٌ» “overwerk” (Masdar van Baab Af‘ala «أَفْعَلَ»).

De dokter zal je vertellen dat je instortte vanwege *Irhaaq* «إِرْهَاقٌ». Het komt in de Glorieuze Koran voor in een betekenis die hier heel dicht bij ligt (Soerah al-Kahf, Verzen 73 en 80 | 18:73, 80).

---

156 Soerah al-Qiyaamah, Vers 10 (Soerah 75:10).

b) «**مُرَاهَقَةٌ**» “adolescentie” (Masdar van Baab Faa‘ala «فَاعَلَ»).

“Adolescent” is: «مُرَاهِقٌ».

OEFENINGEN

1) Identificeer het volgende in de tekst van de Soerah:

a. Drie Moeda‘‘af werkwoorden.

…………..……………………..……………………………………………………………...

b. Een Ism al-Faa‘iel die afgeleid is van een Moeda‘‘af werkwoord.

……………………………...………………………………………………………………...

c. Een Ism al-Faa‘iel die afgeleid is van een Moedjarrad Saalim werkwoord.

…………..……………………..……………………………………………………………...

d. Twee voorbeelden van de Ism al-Faa‘iel die afgeleid zijn van Mazied werkwoorden.

…………..……………………..……………………………………………………………...

e. Twee naamwoorden die behoren tot de al-Asmaa’ al-Gamsah.

…………..……………………..……………………………………………………………...

f. Vier naamwoorden die behoren tot Ism al-Djins al-Djam‘iy.

…………..……………………..……………………………………………………………...

g. Een naamwoord dat zijn Noen heeft verloren vanwege Idaafah.

…………..……………………..……………………………………………………………...

h. Een Damier al-Fasl.

…………..……………………..……………………………………………………………...

i. Een Djoemlah Fiʿliyyah (*verbale zin*) die fungeert als een Naʿt.

………..………………..……………………………………………………...

j. Een naamwoord dat geen Tanwien accepteert vanwege één reden.

………..………………..……………………………………………………...

2) Geef het meervoud van elk van de volgende naamwoorden:

مَاءٌ، أَرْضٌ، حَبٌّ، عِنَبٌ،

…………………… …………………… …………………… ……………………

مَتَاعٌ، اِمْرُؤٌ، شَأْنٌ، يَوْمٌ،

…………………… …………………… …………………… ……………………

صَاحِبَةٌ.

……………………

3) Geef het enkelvoud van elk van de volgende naamwoorden:

حَدَائِقُ، أَنْعَامٌ، وُجُوْهٌ، فَجَرَةٌ، كَفَرَةٌ.

………..……… ………..……… ………..……… ………..……… ………..………

4) Wat is het enkelvoud van «غُلْبٌ»? En wat betekent het oorspronkelijk? En wat betekent het in deze Soerah? Geef het werkwoord waarvan dit naamwoord (d.w.z. «غُلْبٌ») is afgeleid met de vermelding van zijn Baab.

……………………...…………...……………………………………………...

LES 8

فَلَا ٱقۡتَحَمَ ٱلۡعَقَبَةَ

لَآ أُقۡسِمُ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنتَ حِلُّۢ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٖ وَمَا وَلَدَ ﴿٣﴾ لَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيَحۡسَبُ أَن لَّن يَقۡدِرَ عَلَيۡهِ أَحَدٞ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهۡلَكۡتُ مَالٗا لُّبَدًا ﴿٦﴾ أَيَحۡسَبُ أَن لَّمۡ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿٧﴾ أَلَمۡ نَجۡعَل لَّهُۥ عَيۡنَيۡنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانٗا وَشَفَتَيۡنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيۡنَٰهُ ٱلنَّجۡدَيۡنِ ﴿١٠﴾ فَلَا ٱقۡتَحَمَ ٱلۡعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡعَقَبَةُ ﴿١٢﴾ فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾ أَوۡ إِطۡعَٰمٞ فِي يَوۡمٖ ذِي مَسۡغَبَةٖ ﴿١٤﴾ يَتِيمٗا ذَا مَقۡرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوۡ مِسۡكِينٗا ذَا مَتۡرَبَةٖ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡمَرۡحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَيۡمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا هُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَشۡـَٔمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيۡهِمۡ نَارٞ مُّؤۡصَدَةُۢ ﴿٢٠﴾

[الْبَلَدُ: ١–٢٠]

LEXICALE EN GRAMMATICALE NOTITIES

(1) Nee (het is niet zo). Ik zweer bij deze Stad (Makkah).

1) «أَقْسَمَ إِقْسَامًا» (iv): “zweren”.

De verklaring die de Qasam (*eed*) opvolgt, wordt als volgt genoemd: **Djawaab al-Qasam** «جَوَابُ الْقَسَمِ» (*het antwoord van de eed*).

Als de Djawaab al-Qasam begint met een bevestigend werkwoord in de Maadi (*verleden tijd*), dan dient het vooraf te worden gegaan door het benadrukkende partikel «لَقَدْ».

Voorbeeld:

- وَاللهِ لَقَدْ رَأَيْتُهُ يَسْرِقُ “Bij Allah, ik zag hem stelen.”

Hier[157] is de Djawaab al-Qasam: ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾﴾.

2) Het ontkennende partikel *Laa* «لَا» in «لَا أُقْسِمُ» is niet gerelateerd aan het werkwoord «أُقْسِمُ». Het is gebruikt om de argumenten van de tegenstanders te weerleggen.

De betekenis is dus: “De zaak is niet zoals jullie zeggen. Ik zweer …”

157 Met “hier” wordt verwezen naar Aayah 1 van Soerah al-Balad.

Deze *Laa* «لَا» wordt zelfs vandaag nog door de Arabieren gebruikt. Als je aan een Arabische vriend van je zou vragen wat hij van jouw nieuwe pak vindt, dan zou hij zeggen: «لَا، وَاللهِ جَمِيْلَةٌ» "Nee (het is niet zo). Bij Allah, (het is) mooi."

Deze *Laa* «لَا» wordt gebruik om de angst weg te nemen die in je gedachte schuilt dat je misleid zou zijn in het kopen van iets van inferieure kwaliteit.

3) «الْبَلَدُ»: "stad" (en hier wordt met «الْبَلَدُ» "Makkah" bedoeld).

Meervoud: «بِلَادٌ».

وَأَنتَ حِلُّۢ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ﴿٢﴾

(2) En jij bent vrij in deze Stad.

1) «حَلَّ حِلًّا» (a-ie): “toegestaan zijn”, “vrij zijn”.

«حَلَالٌ» is datgene wat toegestaan is. Zo ook: «حِلٌّ».

Deze Aayah bevat een voorspelling dat Makkah door de moslims veroverd zal worden, en dat de Profeet [Mohammed] ﷺ de Stad als een veroveraar binnen mag gaan.

Dus «وَأَنْتَ حِلٌّ بِهٰذَا الْبَلَدِ» betekent dat jij [Profeet Mohammed ﷺ] vrij bent om te doen wat nodig is tijdens de verovering.

وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ﴿٣﴾

(3) En (Ik zweer) bij een vader en wat hij heeft verwekt.

1) Sommige Koranuitleggers zijn van mening dat met "een vader" Profeet Ibraahiem ﷺ wordt bedoeld, wiens zoon Profeet Ismaa'iel ﷺ zich in Makkah vestigde. De Arabieren zijn het nageslacht van Ismaa'iel ﷺ.[158]

De Glorieuze Koran heeft het smeekgebed van Profeet Ibraahiem ﷺ met betrekking tot Makkah opgenomen in de volgende Aayah:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ رَبِّ ٱجْعَلْ هَـٰذَا ٱلْبَلَدَ ءَامِنًا وَٱجْنُبْنِى وَبَنِىَّ أَن نَّعْبُدَ ٱلْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾﴾

{En (gedenk) toen Ibraahiem zei: "O mijn Heer, maak deze Stad (Makkah) veilig en houd mij en mijn zonen af van het aanbidden van afgodsbeelden."} [AN1][159]

2) Het woord *Maa* «مَا» wordt meestal gebruikt om te verwijzen naar dingen en dieren.

Maar het wordt soms ook gebruikt om te verwijzen naar mensen, zoals in de volgende Aayah:

﴿وَلَا تَنكِحُوا۟ مَا نَكَحَ ءَابَآؤُكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ﴾

{En huw niet de vrouwen die jullie vaders (eerder) hebben gehuwd, met uitzondering van wat zich (alreeds) heeft voorgedaan (vóór deze openbaring).}[160]

3) In «وَمَا وَلَدَ» is de 'Aa-ied «عَائِدٌ»[161] weggelaten, namelijk: «وَمَا وَلَدَهُ».

[158] At-Tahrier wat-Tanwier «التَّحْرِيْرُ وَالتَّنْوِيْرُ».

[159] Soerah Ibraahiem, Vers 35 (Soerah 14:35).

[160] Soerah an-Nisaa', Vers 22 (Soerah 4:22).

[161] 'Aa-ied «عَائِدٌ» is een terugverwijzend persoonlijk voornaamwoord.

لَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾

(4) Voorzeker, Wij hebben de mens geschapen om te zwoegen.

1) «الْكَبَدُ»: "zware arbeid", "het zwoegen", "het lijden".

أَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ﴿٥﴾

(5) Denkt hij dat niemand macht over hem heeft?

1) «حَسِبَ حِسْبَانًا» (ie-a): "denken", "beschouwen", "aannemen".

Dit werkwoord krijgt twee lijdende voorwerpen die oorspronkelijk Moebtada' en Gabar zijn.

Voorbeeld:

- الْجَوُّ بَارِدٌ "Het weer is koud" → حَسِبْتُ الْجَوَّ بَارِدًا "Ik dacht dat het weer koud was."

De pre-islamitische dichter Labied al-'Aamiri «لَبِيْدٌ الْعَامِرِيُّ» zegt:

حَسِبْتُ التُّقَى وَالْجُوْدَ خَيْرَ تِجَارَةٍ ❀❀❀ رَبَاحًا إِذَا مَا الْمَرْءُ أَصْبَحَ ثَاقِلًا

"Ik beschouw vroomheid en vrijgevigheid als de beste handel met betrekking tot winst wanneer de mens zwaar wordt (door ouderdom en ziekte)."

Hier zijn een aantal voorbeelden uit de Glorieuze Koran:

﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱللَّهَ غَٰفِلًا عَمَّا يَعْمَلُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾

{En denk zeer zeker niet dat Allah onachtzaam is van wat de onrechtplegers doen.}[162]

***

[162] Soerah Ibraahiem, Vers 42 (Soerah 14:42).

﴿وَتَحْسَبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ ۚ﴾

{En jij zou denken dat zij wakker zijn, terwijl zij slapen.}[163]

***

﴿تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ۚ﴾

{Jij denkt dat zij verenigd zijn, maar hun harten zijn verdeeld.}[164]

Zijn twee lijdende voorwerpen kunnen vervangen worden door «إِنَّ» en zijn Ism en Gabar.

Voorbeeld:

- حَسِبْتُ أَنَّكَ مَرِيْضٌ *of* حَسِبْتُكَ مَرِيْضًا ← أَنْتَ مَرِيْضٌ

“Ik denk dat jij ziek bent.” “Jij bent ziek.”

Hier zijn een aantal voorbeelden uit de Glorieuze Koran:

﴿وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾﴾

{En zij denken dat zij waarlijk rechtgeleiden zijn.}[165]

***

﴿وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾﴾

{... terwijl zij denken dat zij goed werk verrichten.}[166]

---

[163] Soerah al-Kahf, Vers 18 (Soerah 18:18).

[164] Soerah al-Hashr, Vers 14 (Soerah 59:14).

[165] Soerah al-A‘raaf, Vers 30 (Soerah 7:30).

[166] Soerah al-Kahf, Vers 104 (Soerah 18:104).

Het partikel *Anna* «أَنَّ» heeft ook een 'lichtere' vorm zonder de Shaddah (*An* «أَنْ») die in het Arabisch als **Anna al-Moegaffafah** «أَنَّ الْمُخَفَّفَةُ» bekendstaat.

Zijn Ism, die in dit geval altijd de Damier ash-Sha'n «ضَمِيْرُ الشَّأْنِ» is, wordt weggelaten, en zijn Gabar is meestal een zin.

Voorbeeld:

- أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ (d.w.z.: أَشْهَدُ أَنَّهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ)

Dus in ﴿أَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ۝٥﴾ staat het partikel «أَنْ» voor: «أَنَّهُ».

2) «قَدَرَ عَلَى الشَّيْءِ قُدْرَةً» (a-ie): "kunnen", "macht hebben over", "in staat zijn".

يَقُولُ أَهۡلَكۡتُ مَالٗا لُّبَدًا ﴿٦﴾

(6) Hij zegt: "Ik heb rijkdom in overvloed verspild."

1) «هَلَكَ هَلَاكًا» (a-ie): "omkomen", "doodgaan". [AN2]

«أَهْلَكَ إِهْلَاكًا» (iv): "vernielen", "vernietigen".

2) «لُبَدٌ»: "overvloed".

أَيَحْسَبُ أَن لَّمْ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿٧﴾

(7) Denkt hij dat niemand hem heeft gezien?

(8) Hebben Wij niet voor hem twee ogen gemaakt?
(9) En een tong en twee lippen?

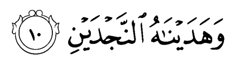
1) «جَعَلَ» is hier in de betekenis van "maken", "scheppen". In deze betekenis krijgt het maar één lijdend voorwerp. Zie D3:25.

2) «شَفَةٌ»: "lip". Meervoud: «شِفَاهٌ».

De Mansoeb vorm van «شَفَةٌ» is: «شَفَهِيٌّ» of «شَفَوِيٌّ» ("oraal", "labiaal", "mondeling").

Voorbeelden:

- الْاِخْتِبَارُ الشَّفَوِيُّ "het mondelinge examen"
- الْحُرُوْفُ الشَّفَوِيُّ "de lipletters" (zoals: («ب» ، «و» ، «م») [AN3]

(10) En (hebben Wij) hem (niet) geleid naar de twee verhoogde paden (d.w.z. naar het goede en het slechte)?

1) «هَدَاهُ اللهُ الطَّرِيْقَ هِدَايَةً» (a-ie): "de weg wijzen", "leiden".

Zie Les 1/Aayah 6/Notitie 1 voor de verschillende gebruiken van «هَدٰى».

2) «النَّجْدُ»: "hoogland", "plateau", "bergpad".

Meervoud: «أَنْجَادٌ» en «نُجُوْدٌ». [AN4]

فَلَا ٱقْتَحَمَ ٱلْعَقَبَةَ ﴿١١﴾

(11) Maar hij betracht het hoogste punt van het hoogland niet.

1) «اِقْتَحَمَ اقْتِحَامًا» (viii): “bestormen”, “aanvallen”, “haasten”, “inbreken”, “indringen”, “binnendringen”. (Zie Soerah Saad, Vers 59 | 38:59).

2) «فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ»: de Maadi wordt ontkennend gemaakt door middel van *Laa* «لَا» in de volgende twee gevallen:

a) Als het werkwoord wordt gebruikt om een wens uit te drukken.

Voorbeeld:

- لَا أَرَاكَ اللهُ مَكْرُوْهًا “Moge Allah je niets onaangenaams laten zien.” (D3:2)

b) Als twee werkwoorden in de Maadi samen ontkennend worden gemaakt.

Voorbeeld:

- لَا أَكَلْتُ وَلَا شَرِبْتُ “Ik heb niet gegeten, noch gedronken.”

Hier is een voorbeeld uit de Koran:

﴿فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ﴿٣١﴾﴾

{Hij geloofde niet, noch verrichtte hij het gebed.}[167]

[167] Soerah al-Qiyaamah, Vers 31 (Soerah 75:31).

In «فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ» is de diepe constructie als volgt:

«لَا آمَنَ وَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ»: “Hij geloofde niet, noch bestormde hij de top.”

Het vereiste voor *Iemaan* «إِيْمَانٌ» wordt genoemd in Aayah 17.

3) «الْعَقَبَةُ»: “het hoogste punt van het hoogland”.[168] Meervoud: «عِقَابٌ».

---

[168] Tafsir at-Tahrier wat-Tanwier van [imam] Ibn ‘Aashur رَحِمَهُ ٱللَّهُ.

وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡعَقَبَةُ ﴿١٢﴾

(12) En wat doet jou weten wat het hoogste punt van het hoogland is?

1) «دَرَى الشَّيْءَ وَبِالشَّيْءِ دِرَايَةً» (a-ie): "weten".

«أَدْرَاهُ الشَّيْءَ، وَبِالشَّيْءِ يُدْرِيْهِ إِدْرَاءً» (iv): "informeren", "laten weten".

2) De zin «مَا الْعَقَبَةُ» is het tweede lijdend voorwerp van «أَدْرَى», dus is het: *Fie Mahall Nasb* «فِيْ مَحَلِّ نَصْبٍ» (in de positie van Nab).

فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾

(13) (Het is) het vrijlaten van een slaaf.

1) «فَكُّ رَقَبَةٍ»: hier is de Moebtada' «هِيَ» weggelaten. Met zijn herstelling kan de zin worden uitgelegd als: «هِيَ فَكُّ رَقَبَةٍ».

2) «فَكَّ فَكًّا» (a-oe): "scheiden", "losmaken", "loshalen". [AN5]

3) «الرَّقَبَةُ»: "nek". Meervoud: «رِقَابٌ».

«فَكُّ رَقَبَةٍ» is een metafoor «كِنَايَةٌ» (*Kinaayah*) voor de emancipatie van een slaaf. In deze uitdrukking wordt een slaaf vergeleken met een dier dat een touw om zijn nek heeft.

Een andere uitdrukking die in de Glorieuze Koran wordt gebruikt is «تَحْرِيْرُ الرَّقَبَةِ», wat letterlijk betekent: "de bevrijding van de nek" (zie: Soerah an-Nisaa', Vers 92 | 4:92; Soerah al-Maa-idah, Vers 89 | 5:89; Soerah al-Moedjaadilah, Vers 3 | 58:3).

Het meervoud «الرِّقَابُ» wordt ook in deze betekenis gebruikt (zie: Soerah al-Baqarah, Vers 177 | 2:177; Soerah at-Tawbah, Vers 60 | 9:60).

أَوۡ إِطۡعَـٰمٞ فِي يَوۡمٖ ذِي مَسۡغَبَةٖ ﴿١٤﴾ يَتِيمٗا ذَا مَقۡرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوۡ مِسۡكِينٗا ذَا مَتۡرَبَةٖ ﴿١٦﴾

(14-16) Of het voeden op een dag van honger(snood), van een wees die verwantschap heeft. Of van een arme die in het stof ligt.

1) «سَغِبَ سَغَبًا» (ie-a): “honger hebben”.

«سَاغِبٌ» en «سَغْبَانُ»: “hongerig”.

«مَسْغَبَةٌ» is Masdar Miemie.

2) «الْمِسْكِيْنُ»: “arm”, “miserabel”. Meervoud: «مَسَاكِيْنُ».

3) «تَرِبَ تَرَبًا» (ie-a): “stoffig zijn/worden”, “bedekt zijn met stof”.

«مَتْرَبَةٌ» is Masdar Miemie.

«مِسْكِيْنًا ذَا مَتْرَبَةٍ»: dit wijst op uiterste armoede. Hij is zo arm dat hij geen kleren heeft om zich mee te bedekken, noch heeft hij een bed om op te slapen. Hij slaapt op de grond, en zijn lichaam is bedekt met stof. [AN6]

4) «الْمَقْرَبَةُ»: “verwantschap”. «الْقَرَابَةُ» en «الْقُرْبٰى» betekenen hetzelfde.

5) «يَتِيْمًا» is de Mafʿoel Bihi «مَفْعُوْلٌ بِهِ» (*lijdend voorwerp*) van de Masdar «إِطْعَامٌ».

De Masdar gedraagt zich als zijn werkwoord, of het nu Moenawwan (*d.w.z. het heeft een Tanwien*), Moedaaf of “*al-*” «الْ» vóór zich heeft.

Hier is een voorbeeld waarin de Masdar een Moedaaf is:

﴿ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُۥ زَكَرِيَّآ ۝٢﴾

{(Dit is) een vermelding van de Genade van jouw Heer aan Zijn dienaar Zakariyyaa.}[169]

Hier is «عَبْدَ» de Maf‘oel Bihi «مَفْعُوْلٌ بِهِ» van de Masdar «رَحْمَةٌ».[170] Het is dus Mansoeb «مَنْصُوْبٌ».

[169] Soerah Maryam, Vers 2 (Soerah 19:2).

[170] Het woord «رَحْمَةٌ» is in deze Aayah in de Moeshaf met een Taa Maftoehah «ت» geschreven.

ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾

أُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ ﴿١٨﴾

(17-18) (En) dat hij voorts behoort tot degenen die geloven (in Allah en Zijn Profeet) en elkaar aansporen tot geduld en elkaar aansporen tot genade. Die zijn de metgezellen van de rechterzijde (d.w.z. zij zijn de bewoners van het Paradijs).

1) «ثُمَّ» is een Harf ʻAtf (*voegwoord*) en duidt **vertraagde opvolging** aan.

Voorbeelden:

- جَاءَ بِلَالٌ ثُمَّ حَامِدٌ "Bilaal kwam gevolgd door Haamied."
- دَخَلَ الْوَلَدُ الْغُرْفَةَ ثُمَّ خَرَجَ "De jongen kwam de kamer binnen. Vervolgens ging hij (na een tijdje) naar buiten."

Het wordt ook gebruikt om de **opeenvolging van informatie** over te brengen, niet van gebeurtenissen.

Voorbeeld:

- بِلَالٌ عَالِمٌ ثُمَّ هُوَ خَطِيبٌ "Bilaal is een geleerde man, alsook een prediker."

Hier komt de hoedanigheid van Bilaal dat hij "een prediker" is niet na zijn hoedanigheid van "een geleerde man" zijn. Alleen mijn informatie over het feit dat hij een prediker is, komt na mijn informatie dat hij een geleerde man is.

In zo'n context kan «ثُمَّ» worden vertaald als: "bovendien", "voorts".

2) «ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِيْنَ آمَنُوْا»: deze uitdrukking verwijst niet alleen naar het gelovig zijn van iemand, maar ook naar het behoren tot de moslim Oemmah (*gemeenschap*). En het volgende deel van de Aayah benadrukt het idee van een gemeenschapsleven, en iemands plicht tegenover de gemeenschap.

3) «ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِيْنَ آمَنُوْا»: de Shibh al-Djoemlah «مِنَ الَّذِيْنَ» is de Gabar van «ثُمَّ». En de Djoemlah Fi'liyyah[171] «آمَنُوْا» is: Silah al-Mawsoel «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ».[172]

«تَوَاصَى النَّاسُ تَوَاصِيًا» (vi): "elkaar aansporen".

4) «الْيَمِيْنُ»: "rechterhand".

«الْمَيْمَنَةُ»: "rechterzijde".

Een andere uitdrukking die in de Glorieuze Koran wordt gebruikt voor "de metgezellen van de rechterhand" is: «أَصْحَابُ الْيَمِيْنِ» (*Ashaab al-Yamien*). Zie: Soerah al-Waaqi'ah, Vers 27 | 56:27.

[171] Djoemlah Fi'liyyah «الْجُمْلَةُ الْفِعْلِيَّةُ» (*verbale zin*).

[172] Dit is een Djoemlah of Shibh al-Djoemlah die de Ism al-Mawsoel opvolgt.

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا هُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَشۡـَٔمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيۡهِمۡ نَارٞ مُّؤۡصَدَةُۢ ﴿٢٠﴾

(19-20) En degenen die Onze Tekenen verloochenen, zij zijn de metgezellen van de linkerzijde (d.w.z. zij zijn de bewoners van de Hel). Over hen is een omhullend vuur.

1) «الْأَشْأَمُ»: "links".

«الْمَشْأَمَةُ»: "linkerzijde".

Een andere uitdrukking die in de Glorieuze Koran wordt gebruikt voor "de metgezellen van de linkerhand" is: «أَصْحَابُ الشِّمَالِ» (*Ashaab ash-Shiemaal*). Zie: Soerah al-Waaqi'ah, Vers 41 | 56:41.

2) De Djoemlah Ismiyyah[173] «هُمْ أَصْحَابُ ...» is de Gabar van «الَّذِيْنَ». En de zin «كَفَرُوْا» is: Silah al-Mawsoel «صِلَةُ الْمَوْصُوْلِ».

3) «الْوَصِيْدُ»: "drempel". (Zie: Soerah al-Kahf, Vers 18 | 18:18.)

«أَوْصَدَ الْبَابَ إِيْصَادًا» (iv): "de poort sluiten".

De Ism al-Maf'oel is: «مُوْصَدٌ» "gesloten", "dicht".

«الْأَصِيْدُ» met een Hamzah in plaats van de Waaw heeft dezelfde betekenis als: «الْوَصِيْدُ».

Het werkwoord is «آصَدَ الْبَابَ» (dit was: «أَأْصَدَ»), en de Ism al-Maf'oel is: «مُؤْصَدٌ».

---

[173] Djoemlah Ismiyyah «الْجُمْلَةُ الْإِسْمِيَّةُ» (*nominale zin*).

4) «نَارٌ مُؤْصَدَةٌ» is een ‘overgedragen epitheton’[174] want het is niet het Vuur dat wordt gesloten, maar de plaats die het Vuur vasthoudt: *Djahannam* «جَهَنَّمُ».

Het kan ook worden geïnterpreteerd als het Vuur dat de onrechtplegers van alle kanten insluit.

[174] Een epitheton is een versierende omschrijving, of een kenmerkende kwalificatie van iets of iemand.

AANVULLENDE NOTITIES

1) Hier zijn nog twee Aayah's waarin de smeekbede van Profeet Ibraahiem ﷺ staat:

﴿رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِۖ فَمَن تَبِعَنِي فَإِنَّهُۥ مِنِّيۖ وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ٣٦ رَّبَّنَآ إِنِّيٓ أَسْكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِندَ بَيْتِكَ ٱلْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱجْعَلْ أَفْـِٔدَةً مِّنَ ٱلنَّاسِ تَهْوِيٓ إِلَيْهِمْ وَٱرْزُقْهُم مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ٣٧﴾

{"O mijn Heer! Voorwaar, zij (de afgodsbeelden) hebben vele mensen doen afdwalen. Dus wie mij volgt, behoort waarlijk tot mij. En wie mij ongehoorzaam is, voorwaar, U bent Meest Vergevingsgezind, Meest Genadevol. O onze Heer! Voorwaar, ik heb (sommige) van mijn nakomelingen laten verblijven in een vallei zonder gewas bij Uw gewijde Huis (d.w.z. bij de Ka'bah). O onze Heer! (Dit) opdat zij het gebed zullen onderhouden. Laat daarom de harten van enkele mensen tot hen neigen, en voorzie hen van vruchten, opdat zij dankbaar zullen zijn."}[175]

2) In Modern Arabisch betekent «اِسْتَهْلَكَ اسْتِهْلَاكًا» (x) "consumeren".

«مُسْتَهْلِكٌ» betekent: "consument".

En «مَوَادُّ اسْتِهْلَاكِيَّةٌ» betekent: "consumentengoederen."

[175] Soerah Ibraahiem, Verzen 36-37 (Soerah 14:36-37).

3) «شَافَهَ فُلَانًا مُشَافَهَةً، وَشِفَاهًا» (iii): “spreken” (mond tot mond).

«بَلَّغْتُ بِلَالًا مُشَافَهَةً»: “Ik communiceerde met Bilaal van mond tot mond.”

4) Het hoogland op het Arabische schiereiland heet “Najd” «نَجْدٌ».

5) In Modern Arabisch wordt «فَكَّ» gebruikt in de betekenis van “geld wisselen in kleinere coupures”. En het wisselgeld wordt «فَكَّةٌ»genoemd.

«الْمِفَكُّ» betekent: “schroevendraaier”.

Merk op dat «الْفَكُّ» “kaak” betekent. Meervoud: «فُكُوْكٌ» “kaken”.

6) Er zijn vele Ayaat in de Glorieuze Koran die de moslims aansporen om de armen en de behoeftigen van voedsel te voorzien. Hier volgen enkele van deze Ayaat:

﴿ وَيُطْعِمُونَ ٱلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ ٱللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَآءً وَلَا شُكُورًا ﴿٩﴾ ﴾

{En zij geven voedsel, uit liefde voor Hem, aan de arme en de wees en de gevangene. (Zeggende:) “Wij voeden jullie slechts omwille van het welbehagen van Allah. Wij willen geen beloning noch dank van jullie.”}[176]

***

[176] Soerah al-Insaan, Verzen 8-9 (Soerah 76:8-9).

In de volgende Aayaat worden degenen die de armen/behoeftigen niet voeden berispt:

﴿ إِنَّهُۥ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ﴿٣٤﴾ فَلَيْسَ لَهُ ٱلْيَوْمَ هَٰهُنَا حَمِيمٌ ﴿٣٥﴾ ﴾

{Voorwaar, hij geloofde niet in Allah, de Meest Grandioze. En hij spoorde niet aan tot het voeden van de arme. Daarom heeft hij vandaag (d.w.z. op de Dag des Oordeels) geen ware vriend hier.}[177]

***

﴿ إِلَّآ أَصْحَٰبَ ٱلْيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِى جَنَّٰتٍ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٤٠﴾ عَنِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِى سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُوا۟ لَمْ نَكُ مِنَ ٱلْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ ٱلْمِسْكِينَ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ ٱلْخَآئِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٤٦﴾ حَتَّىٰٓ أَتَىٰنَا ٱلْيَقِينُ ﴿٤٧﴾ ﴾

{Behalve de metgezellen van de rechterhand. In Tuinen (het Paradijs) zullen zij elkaar vragen stellen over de misdadigers. (Zij zullen zeggen:) "Wat heeft jullie in de Saqar (de Hel) terecht doen komen?" Zij zullen zeggen: "Wij behoorden niet tot degenen die het gebed verrichten. En wij voedden de arme niet. En Wij plachten ijdele gesprekken te voeren met degenen die ijdele gesprekken voerden. En Wij plachten de Dag van de Vergelding te verloochenen. Totdat het zekere (d.w.z. de dood) tot ons kwam."}[178]

***

[177] Soerah al-Haaqqah, Verzen 33-35 (Soerah 69:33-35).

[178] Soerah al-Moeddaththir, Verzen 39-47 (Soerah 74:39-47).

﴿ أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يُكَذِّبُ بِٱلدِّينِ ۝١ فَذَٰلِكَ ٱلَّذِى يَدُعُّ ٱلْيَتِيمَ ۝٢ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ۝٣ ﴾

{Heb jij (o Mohammed) degene gezien die de Vergelding verloochent? Dat is degene die de wees (op een wrede manier) afwijst. En hij spoort niet aan tot het voeden van de arme.}[179]

[179] Soerah al-Maaʿoen, Verzen 1-3 (Soerah 107:1-3).

OEFENINGEN

1) Identificeer het volgende in deze Soerah:

a) Een Djoemlah Ismiyyah (*nominale zin*) die fungeert als de tweede Maf'oel Bihi (*lijdend voorwerp*).

……………………………………………………………………………………

b) Een Djoemlah Ismiyyah die fungeert als de Gabar van een Moebtada'.

……………………………………………………………………………………

c) Een Gabar wiens Moebtada' is weggelaten.

……………………………………………………………………………………

d) De Maf'oel Bihi van een Masdar.

……………………………………………………………………………………

e) Twee Isms (*naamwoorden*) die behoren tot al-Asmaa' al-Gamsah: één ervan die Madjroer is, en de andere Mansoeb.

……………………………………………………………………………………

f) Een Moethannaa Ism (*naamwoord dat in het tweevoud staat*).

……………………………………………………………………………………

g) Een Djawaab al-Qasam (*antwoord van de eed*).

…………..……………...…………………………………………………...

h) Een Masdar Miemie.

…………..……………...…………………………………………………...

2) Verbeter de volgende zinnen:

أ) وَاللهِ فَرِحْتُ بِلِقَائِك الْيَوْمَ.

ب) رَأَيْتُ فِي الْمَسْجِدِ رَجُلًا ذُوْ لِحْيَةٍ بَيْضَاءَ.

3) Waar duidt *Laa* «لَا» in «لَا أُقْسِمُ» op?

……………………………………....………………………………………………...

4) Herschrijf de volgende zin door gebruik te maken van «أَتَحْسَبُ» in combinatie met de 'verlichte vorm' «أَنْ»: «لَمْ يَفْهَمْ كَلَامَكَ أَحَدٌ».

……………………………………....………………………………………………...

5) Wat is de letterlijke betekenis van «فَكُّ رَقَبَةٍ»? En wat wordt er bedoeld met deze uitdrukking?

…………………………...…………...…………………………………………………...

…………………………...…………...…………………………………………………...

…………………………...…………...…………………………………………………...

6) Wat zijn de twee betekenissen van *Lisaan* «لِسَانٌ»? Gebruik dit woord in twee zelfgemaakte zinnen, elk met één van de twee betekenissen.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

7) Wat betekent «ثُمَّ» in elk van de volgende zinnen?

١) تَعَشَّيْتُ ثُمَّ نِمْتُ.

٢) هُوَ عَالِمٌ كَبِيْرٌ. ثُمَّ إِنَّهُ كَانَ قَاضِيًا مُدَّةً طَوِيْلَةً.

8) Geef het meervoud van de volgende naamwoorden:

شَفَةٌ، نَجْدٌ، لِسَانٌ، مَالٌ،

…………………… …………………… …………………… ……………………

رَقَبَةٌ، نَارٌ، يَتِيْمٌ.

…………………… …………………… ……………………

{En voorzeker, Wij hebben de Koran gemakkelijk gemaakt om het te kunnen memoriseren. Is er dan iemand die er lering uit trekt?}

Soerah al-Qamar, Vers 17 | 54:17

ශ

Dit boek is een vervolgboek op de wereldberoemde Medina methode serie. Het bevat acht selecties uit de Glorieuze Koran die voornamelijk geselecteerd zijn op taalkundige basis.

Stap voor stap worden de Koranverzen lexicaal en grammaticaal uitgelegd, waardoor je een goed begrip zult krijgen van de Koranverzen. Een ideaal boek voor degene die een dieper begrip van de Koran wil hebben.

